

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Analýza finančních produktů v ČR a zhodnocení míry
závislosti jejich upotřebení českými domácnostmi na
vybraných ukazatelích**

Bc. Jakub Žižka

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jakub Žižka

Ekonomika a management

Název práce

Analyza finančních produktů v ČR a zhodnocení míry závislosti jejich upotřebení českými domácnostmi na vybraných ukazatelích

Název anglicky

Analysis of financial products in the Czech Republic and assessment of extent of subordination of their applicability by Czech households on some specific indicators

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce je identifikovat, jaké finanční produkty využívají české domácnosti, v jaké míře a jaké je kvantitativní využití finančních produktů na vybraných ukazatelích.

Metodika

1. Pro identifikaci finančních produktů na českém finančním trhu a zjištění závislosti využití produktů na vybraných ukazatelích budou použity metody analýzy a komparace. Nejprve bude prostudována vhodná literatura, týkající se finanční problematiky. Dále budou zpracována příslušná data, získaná z finančně-poradenské společnosti, týkající se českých domácností, jako věková struktura obyvatelstva, nejvyšší dosažené vzdělání a zaměstnání, celková bilance domácností včetně výše zainvestovaného kapitálu, výše nesplacených úvěrů, pojištění apod. Následně bude provedena komparace dat dle vybraných ukazatelů za použití zvolených statistických metod, tabulkového srovnání, grafického znázornění a zhodnocení využití produktů v závislosti na vybraných ukazatelích.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Doporučené zdroje informací

- ČERNOHORSKÝ, Jan, TEPLÝ, Petr. Základy financí. 1. vyd., Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva. Pojistné trhy. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2012. 252 s. ISBN 978-80-7431-078-2.
- DVOŘÁK, Petr. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 2. vyd., Praha: Linde Praha, a.s., 2001. 470 s. ISBN 80-7201-310-6.
- HÉL, Jiří. Spalte svoje úspory. 1. vyd., Dobřichovice: KAVA-PECH, 2014. 106 s. ISBN 978-80-87169-51-3.
- KALINOVÁ, Miluše, KOTOUČOVÁ, Jiřina, KŘÍŽ, Radim, SPIRIT, Michal, ŠVARC, Zbyněk. Právní základy finančních služeb. 1. vyd., Praha: Bankovní institut vysoká škola, a.s., 2002. 364 s. ISBN 80-7265-051-3.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKER, Karel. Finanční analýza: kompletní průvodce s příklady. 2. rozš. vyd., Praha: Grada, 2013. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- MELICHER, Ronald, NORTON, Edgar. Finance. 1. vyd., Hoboken: Wiley, 2007. 571 s. ISBN 0-470-00720-6.
- POLOUČEK, Stanislav. Bankovníctví. 2. vyd., Praha: C.H.Beck, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7400-491-9.
- POLOUČEK, Stanislav. Peníze, banky, finanční trhy. 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2009. 213 s. ISBN 978-80-87291-00-9.
- PRICE, Steve W. Vaše domácnost je váš zlatý důl. 1. vyd., Praha: ISI, 2005. 113 s. ISBN 80-903593-1-0.
- PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. Komerční bankovníctví v České republice. 1. vyd., Praha: Oeconomica, 2007. 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Ondřej Škubna

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 02. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza finančních produktů v ČR a zhodnocení míry závislosti jejich upotřebení na vybraných ukazatelích" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Ondřeji Škubnovi za poskytnutí prospěšných rad a odborné vedení v celém průběhu zpracování této diplomové práce.

Analýza finančních produktů v ČR a zhodnocení míry závislosti jejich upotřebením českými domácnostmi na vybraných ukazatelích

---

Analysis of financial products in the Czech Republic and assessment of extent of subordination of their applicability by Czech households on some specific indicators.

Souhrn

Tématem diplomové práce je analýza finančních produktů poskytovaných v České republice a zhodnocení míry závislosti jejich upotřebením českými domácnostmi na vybraných ukazatelích.

Cílem diplomové práce je identifikace finančních produktů nejčastěji využívaných českými domácnostmi, určení míry jejich využití a kvantitativní využití finančních produktů a vybraných finančních charakteristik na základě věkové struktury ekonomicky aktivního obyvatelstva a dalších přídatných ukazatelů.

První část práce je zaměřena na teoretické seznámení s fungováním bankovního systému a finančního trhu se zaměřením na finanční produkty. Praktická část práce je rozdělena do dvou hlavních podkapitol, z nichž jedna je zaměřena na zhodnocení míry využití vybraných úvěrových, pojistných, spořicí a investičních produktů a analyzování průměrných částek s nimi spojených. Druhá podkapitola se poté zaměřuje na kvantitativní analyzování příjmů, výdajů a celkového peněžního toku jednotlivců a finančních produktů, vedoucích k zajištění či zadlužení osob v závislosti na věkové struktuře ekonomicky aktivní části života jedince.

V závěru práce se podařilo sumarizovat zásadní poznatky zjištěné v průběhu zpracování práce a kvantifikovat finanční produkty a charakteristiky dle zvolených ukazatelů.

Klíčová slova: finanční produkt, domácnost, trh, věková struktura, hospodaření, úvěr, pojištění, spoření, investice, rozpočet, banka, příjmy, výdaje

Summary

This thesis theme is the analysis of financial products provided in the Czech Republic and evaluation of the level of their use by Czech households on specific indicators.

The aim of this thesis is to identify the most used financial products by Czech households, the determination of their use and quantitative use of financial products and selected financial characteristics based on the age structure of the economically active population and other additional indicators.

The first part focuses on the theoretical knowledge of the banking system, financial markets and financial products. The practical part is split into two subsections. The first one focuses on the evaluation of selected credit, insurance, savings and investment products and analyses average amounts. The second one focuses on the quantitative analysis of incomes, costs and the total cash flow of individuals and financial products, leading to financial independence and indebtedness of people depends on the age structure.

In the end of the thesis there is a summarization of the major identified findings and quantification of financial products and characteristics based on selected indicators.

Keywords: financial product, household, market, age structure, economy, credit, insurance, savings, investment, budget, bank, income, expense

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl a metodika práce	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika Práce	11
3	Teoretická východiska	13
3.1	Finance	13
3.1.1	Funkce financí	13
3.2	Měna a peníze	14
3.2.1	Měna	14
3.2.2	Peníze	14
3.3	Bankovníctví	15
3.3.1	Bankovní systém	15
3.4	Charakteristika finančních produktů	20
3.4.1	Investice do nemovitostí	34
3.5	Domácnost	35
3.5.1	Příjmy domácností	35
3.5.2	Výdaje domácností	36
4	Praktická část	37
4.1	Základní poznatky o dosažených nefinančních ukazatelích	38
4.1.1	Bydliště	38
4.1.2	Pohlaví	38
4.1.3	Věková struktura	39
4.1.4	Rodinný stav	39
4.1.5	Počet dětí	39
4.1.6	Úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání	40
4.1.7	Povolání	40
4.1.8	Typ bydlení	41
4.2	Finanční produkty využívané českými domácnostmi	41
4.2.1	Identifikace a míra využití finančních produktů českými domácnostmi	41
4.2.2	Shrnutí	56
4.3	Kvantitativní využití finančních produktů na vybraných ukazatelích	59
4.3.1	Příjmy	60
4.3.2	Výdaje	64
4.3.3	Bilance	68
4.3.4	Zajištění	71
4.3.5	Celková zadluženost osob souboru	78
4.3.6	Shrnutí	80
5	Závěr	87
6	Seznam použitých zdrojů	93
7	Přílohy	99

1 Úvod

Život člověka v jednadvacátém století je v mnoha ohledech naprosto odlišný od dob i méně dávno minulých. Jedním z primárních ukazatelů, určujících kvalitu života každého jedince je jeho finanční situace, jdoucí ruku v ruce se skladbou jedincova portfolia využívaných finančních produktů. Finanční trh moderní doby nabízí takřka nepřehledné množství různorodých finančních produktů, uspokojujících v podstatě jakoukoliv potřebu člověka a mnohdy není zrovna jednoduchým úkolem se v celé skladbě produktů vyznat.

Bankovní instituce, pojišťovny i soukromé společnosti nabízí produkty, které, dá se říci, postupem doby mění uvažování některých lidí a jejich finanční situaci. Na rozdíl od let před státním převratem v roce 1989, kde nabídka produktů nebyla rozhodně tak široká, vstoupilo v posledních několika letech na český finanční trh velké množství zahraničních i soukromých institucí s takovými produkty, které brzy našly oblibu i u zdejších občanů. Dnes již není vůbec nic zvláštního, zvláště pak u mladých rodin, koupě nemovitosti, automobilu, nebo i spotřební elektroniky na úvěr. U mnohých z nich je to také jediná možnost, jak si pořídit např. vlastní domov. V návaznosti na mnohé finanční produkty poskytují bankovní instituce a pojišťovny i další doplňkové produkty, nutné k jejich pořízení. Příkladem mohou být právě zmíněné úvěrové produkty, jejichž pořízení je v naprosté míře podníceno zřízením i životního pojištění apod.

Vzhledem ke zdejšímu otevřenému trhu a desítkám různých bank, pojišťoven, fondů a dalších institucí poskytujících finanční produkty, a s přihlédnutím k často soukromému způsobu správy finančních prostředků osob, dalo toto odvětví vzniknout velice výnosnému obchodu, který je zajímavým prostředkem jak pro soukromou sféru, tak pro celkové národní hospodářství.

Široký trh s finančními produkty však přináší pro běžného uživatele i některá zjevná úskalí, mezi něž patří např. neuvážené rozhodování zákazníků při uzavírání smluv o úvěrových produktech, nesoucí s sebou do budoucnosti možné vážné finanční problémy, jak potvrzuje v jednom ze svých známých citátů Orson Welles¹: „Vysoká životní úroveň spočívá v tom, že vydáváme peníze, které ještě nemáme, za věci, které nepotřebujeme, abychom imponovali lidem, které nesnášíme“ (Zdroj²: Citáty slavných). Právě tato skutečnost je jedním z podnětů pro sepsání této diplomové práce. Pro běžného člověka, pro

---

¹ George Orson Welles (1915 – 1985) byl proslulým americkým filmovým a divadelním hercem, režisérem a scénáristou ověřeným oscarem Akademi filmového umění a věd

² Dostupný z [www: http://www.citaty-slavnych.cz/vyhledavani/penize](http://www.citaty-slavnych.cz/vyhledavani/penize) ze dne 15.1.2015

něhož je současná nabídka finančních produktů na trhu České republiky poměrně nepřehledná, by práce měla sloužit nejen jako zdroj kvalitních informací, ale měl by taktéž lépe porozumět fungování bankovního systému a finančních produktů, nacházejících se na tomto trhu, díky čemuž by měl být schopen lépe uvažovat v důležitých osobních finančních rozhodnutích.

Úkolem teoretické části práce je detailně vysvětlit veškeré pojmy, potřebné pro správné pochopení následné praktické části. Konkrétně se jedná o vysvětlení rozdílů mezi pojmy financí, měnou, penězi a bankovníctvím, porozumění fungování různých typů bankovních soustav, včetně uvedení bankovní soustavy České republiky a především pak vysvětlení zde nejčastěji využívaných finančních produktů, rozdělených do tříd dle jejich typu na pojistné, úvěrové, spořicí a investiční produkty. V rámci investic byla, kvůli celistvosti práce, přidána i kapitola investování do nemovitostí. Pro účely praktické části byla autorovi poskytnuta data o klientech již tradiční finančně poradenské společnosti, působící na území celé republiky. Tato data jsou, na základě analýzy struktury obyvatelstva, autorem zpracována do ucelených skupin, které jsou následně podkladem při zjišťování nejvyužívanějších finančních produktů na území ČR, míry jejich využití a kvantitativní využití těchto produktů na vybraných ukazatelích typu věkové struktury, nejvyššího dosaženého vzdělání, současně vykonávaného povolání, místa bydliště, typu bydlení apod.

Po nastudování této diplomové práce by měl mít čtenář kvalitní povědomí o finančních produktech nabízených bankovními institucemi, pojišťovny a podílovými fondy na území ČR. Zároveň by však měl mít k dispozici detailní náhled do finančního chování českých občanů, využívání nabízených finančních produktů, celkového sklonu obyvatelstva k zadlužení, nebo naopak ke spoření a investování. V rámci závěrečných kapitol práce dostane čtenář ucelený pohled na konkrétní částky spojené s využíváním různých finančních produktů a finančních charakteristik populace jako jsou příjmy, výdaje a bilance osob v závislosti na specifickém životním období vyjádřeném věkovým rozpětím ekonomicky aktivní části obyvatelstva a dalších vybraných ukazatelů.

2 Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je identifikace českými domácnostmi nejčastěji využívaných finančních produktů, míry jejich využití a s tím spojené posouzení sklonu a důvodů populace k odlišným typům produktů na základě poskytnutého detailního vzorku dat od 175 klientů společnosti Partners Financial Services, a.s. V návaznosti na nejvíce využívané finanční produkty poté kvantifikace jejich využití na vybraných ukazatelích, především pak odlišné využití různých typů produktů v průběhu jedincova ekonomicky aktivního života, charakterizovaného členěním zkoumaného souboru osob dle věkové struktury a dále ostatních přídatných nefinančních ukazatelů, majících přímý vliv na kvantitativní využití finančních produktů a charakteristik.

2.2 Metodika Práce

Diplomová práce je rozdělena do dvou primárních částí, a to na teoretickou a praktickou část, přičemž celý postup zpracování se skládá z osmi následujících kroků:

- studium teoretických předpokladů,
- zpracování teoretické rešerše,
- shromáždění a zpracování údajů zkoumaného souboru osob,
- shrnutí základních nefinančních ukazatelů,
- zhodnocení míry využití nejčastěji využívaných finančních produktů pomocí grafických a tabulkových analýz,
- kvantitativní využití finančních produktů a charakteristik na základě věkové struktury,
- kvantitativní využití finančních produktů a charakteristik na základně přídatných ukazatelů,
- syntéza zjištěných údajů celé šíře praktické části práce.

Základním úkolem teoretické části práce je studium odborné literatury zahraničních i tuzemských autorů zaměřené na finanční trh České republiky, bankovní systém a portfolio finančních produktů, poskytovaných domácnostem, potažmo jednotlivcům. Na základě nastudovaných materiálů je následně zpracována literární rešerše, kladoucí důraz především na porovnání nastudovaných materiálů jednotlivých autorů. Hlavním úkolem

teoretické části je poskytnout informace zaměřené na problematiku bankovního fungování, finančního a peněžního trhu a detailní popis finančních produktů, využívaných českými domácnostmi, vedoucí k vypracování praktické části práce. Některé z vysvětlovaných souvislostí a finančních produktů v teoretické části nejsou dále rozebírány v části praktické, a to z důvodu neodpovídajícího rozsahu diplomové práce. Literární rešerše bude tvořena jak na základě odborných bibliografických publikací, tak na základě internetového vyhledávání, oficiálních zákonů České republiky, statistických dat a ústních sdělení odpovědných osob.

Praktická část diplomové práce bude započata sběrem poskytnutých finančních i nefinančních aktuálních dat o 175 klientech finančně poradenské společnosti Partners Financial Services, a.s., následovaným utříděním dat do jednotných celků dle ukazatelů pohlaví, věku, místa bydliště, nejvyššího dosaženého vzdělání, současně provozovaného povolání, finanční rezervy, výše plateb do životního a majetkového pojištění, stavebního spoření, výše dosud nesplacených spotřebitelských úvěrů, úvěrů na bydlení apod. Jednotlivé hlavní podkapitoly praktické části práce budou doplněny dílčími shrnutími, poukazujícími na zásadní šetřené informace a syntézu jednotlivých zjištění do přehledných grafických celků.

Pro následné potřeby, nutné ke zdárnému dosažení kvantifikace využití finančních produktů na základě zvolených ukazatelů, bude třeba utřídít jednotlivé ukazatele a kvantifikovat poměr hodnot jejich jednotlivých prvků pomocí grafických analýz. Na základě poskytnutých finančních ukazatelů jednotlivých osob bude následně třeba vyhodnotit míru využití jednotlivých produktů a zvolit nejvyužívanější finanční produkty v jednotlivých kategoriích úvěrových, spořicí, investičních a pojistných produktů. Dle postupujícího vývoje práce není vyloučeno zařazení dalších přídatných finančních kategorií, pokud by jejich nezařazení bylo shledáno výrazně ovlivňujícím celistvost práce.

Pro pokračování praktické části bude nejdůležitějším faktorem zvolení vhodného věkového rozpětí v rámci zkoumaného souboru osob a následné kvantitativní srovnání využití finančních produktů na základě ekonomicky aktivního období života jednotlivce. Po srovnání kvantitativního využití finančních produktů a dalších finančních charakteristik vůči primárnímu ukazateli věkové struktury budou následně zpracovány další přídatné ukazatele, mající vliv na využití finančních produktů a charakteristik k dosažení celistvosti cíle diplomové práce.

3 Teoretická východiska

3.1 Finance

Nyní běžně rozšířený pojem finance, pocházející z francouzského slova finance, používaného od počátku 18. století, původně znamenalo doslova ukončení či splacení závazku. V dnešní době je nutné tento termín vymežit hned ze dvou hledisek, teoretického a praktického.

„Z teoretického hlediska chápeme finance jako peněžní vztahy tvorby, rozdělování a užití peněžních fondů jednotlivých ekonomických subjektů“ (Černohorský, Teplý, 2011, s. 13). Toto pojetí pojmu finance představuje tvorbu, přerozdělování a užití peněžního fondu. Další definice říká: *„Finance je učení, jak jednotlivci, instituce, vlády a podniky získávají, utrácí a spravují své peníze a ostatní finanční aktiva“* (Melicher, Norton, 2007, s. 3). V rámci teoretického pojetí financí se vymezují dva primární vztahy, a to vztah rozdělovací, kdy se každý peněžní fond v průběhu své existence v podstatě neustále rozděluje a vztah peněžní, který říká, že každý ekonomický proces je možné vyjádřit v penězích.

Praktické hledisko ztotožňuje výraz finance s pojmem peníze. Postupem času se v běžném životě tyto dva pojmy staly v podstatě synonymy, kdy lidé zcela běžně zaměňují jeden pojem za druhý a naopak. Z hlediska finanční teorie je však toto pojetí nepřijatelné a finance a peníze se musí dle významu náležitě oddělovat. Proto i tato práce zohledňuje pouze hledisko teoretické, jako jediné možné.

3.1.1 Funkce financí

Finanční teorie rozeznává několik základních funkcí. Těmi jsou funkce alokační, distribuční, stimulační, stabilizační a emisní.

Distribuční funkce je základním prvkem financí, na jejíž bázi fungují všechny další finanční funkce. Distribuce znamená mimo jiné přerozdělování, v tomto případě přerozdělování peněžních fondů mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Funkce alokační navazuje na funkci distribuční tím, že přerozdělený peněžní fond vhodně a efektivně umísťuje. Prostřednictvím přerozdělování fondů lze ekonomický subjekt podněcovat k nějaké činnosti, což vyjadřuje funkce stimulační. Přerozdělováním peněžních fondů lze taktéž dosáhnout ekonomické rovnováhy subjektu, tedy ho stabilizovat. Poslední funkce, tedy funkce emisní, je specifická z pohledu toho, že je uplatňována pouze

v bankovníctví a to na základě přerozdělování peněžních fondů ve formě emise peněz (Černohorský, Teplý, 2011, s. 14).

3.2 Měna a peníze

Měna je ve svém významu užší, než pojem peníze. Penězi chápeme takový statek, který slouží jako prostředek směny, např. české koruny, americké dolary, britské libry, euro apod. Avšak měnou je v České republice myšlena pouze česká koruna, v USA americký dolar a v mnoha státech Evropy euro.

3.2.1 Měna

Měnu tedy definujeme jako národní formu peněz, resp. dohodnutou integrační nadnárodní formu peněz (Černohorský, Teplý, 2011, s. 29).

Je nutné rozlišovat národní měnu a měnu nadnárodní. Zatímco měnu národní používá pouze jeden stát, např. Česká republika používá českou korunu, tak měnu nadnárodní využívá více států najednou. Příkladem nadnárodní měny je euro, které využívá osmnáct zemí eurozóny³.

3.2.2 Peníze

V tržní ekonomice peníze plní tři primární funkce. Aby peníze mohly být součástí finančního systému, plní funkci oběživa, tedy prostředku směny. Peníze napomáhají směňování jakýchkoli výrobků, které se nacházejí na trhu, a na rozdíl od těchto výrobků, které opouštějí sféru oběhu, peníze v oběhu zůstávají. Kromě směnné funkce peníze zastávají též funkci účetní jednotky, jež stanovuje jednotku váhy, ve které jsou následně vyjadřovány ceny všech ostatních produktů a služeb. Poslední funkcí peněz je uchování hodnoty a to v tom případě, že je jejich držitel neužívá k okamžitému realizování směnných vztahů, ale ponechává si je na pozdější potřeby s tím, že je využije v budoucnu (Polouček, 2008, s. 35).

Formy peněz

Od svého vzniku prošly peníze velmi dlouhou dobou vývoje. V období vzniku směny se používaly různé kožešiny, dobytek, suroviny, plátno apod. Tato skupina byla

---

³ K tomuto dni byly členy eurozóny Belgie, Estonsko Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko. Dostupné z [www: http://www.eurozone.europa.eu/euro-area/euro-area-member-states/](http://www.eurozone.europa.eu/euro-area/euro-area-member-states/) ze dne 7.11.2014

souhrnně nazývána jako zbožové peníze. Postupem času se však od zbožových peněz upustilo a nahradilo je vhodnější platidlo, tedy drahé kovy, především pak v 19. století stříbro a ve 20. století zlato (Polouček, 2008, s. 35, 36).

Peníze, jak jsou známe nyní, se začaly po světě objevovat již od počátku 11. století, teprve však ve století dvacátém se plně oddělily od zlata a vznikly nynější formy peněz, tedy oběživo, které zahrnuje všechny mince a bankovky, které se nacházejí v oběhu, a bezhotovostní peníze, uložené na účtech peněžních ústavů. Oběživo a bezhotovostní peníze dohromady tvoří tzv. peněžní zásobu.

Peněžní zásoba

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů je peněžní zásoba, nebo také množství peněz v oběhu. Do množství peněz v oběhu se počítá pouze ta část hotovosti, která je v držbě nebankovních subjektů, nikoli však peníze uchovávané v komerčních bankách či bance centrální. Důležitá vlastnost peněžní zásoby je ta, že představuje poptávku po zboží. Peněžní zásoba však není jediným ukazatelem, který má tuto vlastnost, a proto se ve financích k vymezení množství peněz v oběhu využívá celé řady dalších ukazatelů, přičemž rozhodující úlohu hraje odlišný stupeň likvidity jednotlivých aktiv (Polouček, 2008, s. 36, 37).

Likvidita

Pro své držitele jsou peníze nejdůležitějším aktivem z hlediska likvidity. Likviditou je myšlena rychlost a jednoduchost přeměny aktiv z jedné formy do formy jiné a možnost využití aktiva k uhrazení dluhů či pouze jako platební prostředek. Peníze jsou nejlíkvnější z aktiv (Polouček, 2008, s. 35).

3.3 Bankovníctví

Podstatou kapitoly s názvem bankovníctví je zaměřit se především na fungování a uspořádání bankovního systému v České republice a seznámení se s pojmy jako je obchodní banka, centrální banka a bankovní soustava.

3.3.1 Bankovní systém

Výsledkem historického vývoje, který postupem času formoval veškeré oblasti každého státu, je také originální bankovní soustava, jež obsahuje druhově odlišné

instituce, mající mezi sebou vzájemné vazby a jasně definované funkce (Půlpánová, 2007, s. 52).

Elementárním problémem při vymezení bankovní soustavy daného státu je nejprve určit, které instituce je nutné do něho zahrnout a které už tam nepatří. Moderní vývoj tuto situaci stále více ztěžuje díky neustálému smazávání hranic mezi institucemi bankovními a nebankovními. K této problematice nyní existují v podstatě dva přístupy:

- první přístup říká, že do bankovního systému se zahrnují jen a pouze instituce, které jsou podle příslušného zákona bankami, jde tedy o takzvané užší pojetí,
- širší pojetí říká, že kromě bank se do bankovního systému dají započítat taktéž další finanční či nebankovní instituce (Dvořák, 2001, s. 71).

Typy bankovních soustav

Přestože se konkrétní podoba bankovního systému v té které zemi liší v řadě menších či větších detailů, v zásadě lze určit jejich základní rysy a dle nich vymezit určitou variantu uspořádání bankovního systému. Tato klasifikace obvykle vychází z předpokladu, který jasně udává, které jednotlivé obchody je oprávněna ta která banka provádět (Dvořák, 2001, s. 71).

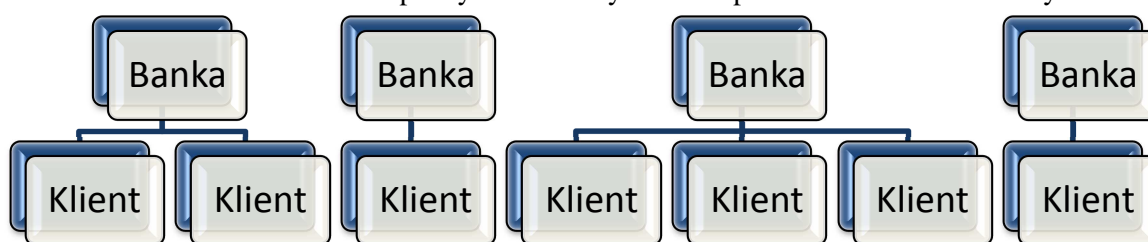
Primární rozdělení bankovní soustavy rozlišuje tzv. jednostupňový bankovní systém a dvoustupňový bankovní systém, podle toho, zda je v dané soustavě obsažena centrální banka či nikoliv.

Jednostupňový bankovní systém

O jednostupňovém bankovním systému lze hovořit pouze v případě, že se v něm nevyskytuje žádná centrální banka, která by daný trh jakýmkoli způsobem regulovala. Lze taktéž hovořit o tzv. totálně univerzálním bankovním systému, kdy všechny banky lze označit jako univerzální díky tomu, že mohou poskytovat veškeré bankovní obchody včetně emise bankovek (Dvořák, 2001, s. 72). O jednostupňový bankovní systém se může jednat i v případě, že se na daném trhu vyskytuje naopak pouze banka centrální, která obstarává veškeré funkce bank univerzálních, které se v systému nevyskytují (Černohorský, Teplý, 2011, s. 200).

Schéma č. 1 zobrazuje příklad jednostupňového bankovního systému, systému bez přítomnosti centrální banky.

Schéma č. 1: Jednostupňový bankovní systém bez přítomnosti centrální banky

Zdroj: Půlpánová, 2007, s. 52, vlastní zpracování

Dvoustupňový bankovní systém

Zatímco v minulosti se vyskytovaly téměř pouze jednostupňové bankovní systémy, zhruba od počátku sedmnáctého století je tomu právě naopak. Právě historický vývoj přispěl k tomu, že se součástí bankovního systému stal specifický prvek, centrální banka. Vazby v tomto systému jsou na rozdíl od systému jednostupňového charakterizovány tzv. heterogenitou, která udává rozdílnost vztahů mezi centrální bankou a ostatními bankami a bankami mezi sebou navzájem. Dalším specifikem je, že s konečným klientem přichází do styku pouze banky na druhém stupni soustavy, nikoli banka centrální (Půlpánová, 2007, s. 52).

Vícestupňový bankovní systém se dále dělí na několik dalších typů dle toho, jaké banky jsou v něm na druhém stupni přesně obsaženy a jaké úkoly mají na starosti.

Centrální banka a banky univerzální

Tento systém fungoval spíše v minulosti po zavedení dvoustupňové bankovní soustavy, nyní ho téměř dokonale nahradily rozvinutější systémy. Tato situace je charakterizována tím, že centrální banka plní své primární účely, jako je emise bankovek, měnová politika a bankovní dohled, přičemž univerzální banky plní veškeré ostatní funkce (Černohorský, Teplý, 2011, s. 200).

Centrální banka, univerzální banky a banky realitní

I když se díky existenci univerzálních bank stále jedná o univerzální bankovní systém, jsou v něm umístěny i tzv. realitní banky, které určitým způsobem omezují působnost bank univerzálních. Realitní banky mají na starosti transakce spojené s financováním nemovitostí (Dvořák, 2001, s. 75).

Centrální banka, obchodní banky a banky investiční

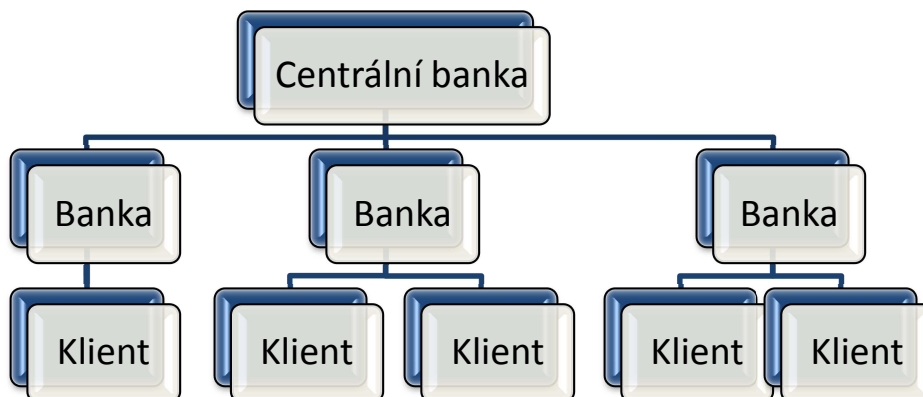
Hlavním prvkem tohoto systému je vymizení tzv. univerzální banky a vzájemné oddělení bank obchodních, neboli komerčních, a bank investičních. Zatímco komerčním bankovníctvím je myšleno především zprostředkování platebního styku, poskytování úvěrů a přijímání depozit, investiční banky se zabírají, už podle názvu, především investičními transakcemi (Dvořák, 2001, s. 76).

Centrální banka, obchodní banky, investiční banky a banky realitní

V tomto případě se jedná pouze o modifikaci předešlého bankovního systému, kdy jsou navíc z obchodních a investičních bank vyčleněny banky realitní, které mají na starosti veškeré bankovníctví spojené s nemovitostmi.

Schéma č. 2 zobrazuje příklad dvoustupňového bankovního systému s přítomností centrální banky.

Schéma č. 2: Dvoustupňový bankovní systém

Zdroj: Půlpánová, 2007, s. 53, vlastní zpracování

Funkce centrální banky

Obvyklým primárním cílem centrálních bank je tzv. stabilita měny. V mnoha zemích⁴ je tento cíl ukládán jako jediný, v ostatních zemích⁵ je možné se setkat s širší formulací jejích cílů (Dvořák, 2001, s. 56).

Zákon č. 6/1993 Sb. říká: „Hlavním cílem České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Česká národní banka dále pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému

⁴ Např. Česká republika a Německo

⁵ Např. Spojené státy americké

hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii se záměrem přispět k dosažení cílů Evropské unie. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství“ (Zdroj⁶: Česká národní banka).

V souladu se svým hlavním cílem plní centrální banka řadu přídatných funkcí, zabezpečujících danou stabilitu, mezi něž patří:

- emise hotovostního oběživa, kdy centrální banka má, jako jediná banka ve státě, pravomoc k emitování bankovek a mincí, tedy hotovostních peněz,
- provádění měnové politiky, kdy centrální banka pomocí svých opatření a nástrojů ovlivňuje nabídku peněz a tím zabezpečuje měnovou stabilitu,
- funkce banky bank, kdy si ostatní banky mohou od banky centrální půjčovat a na druhé straně mohou, a v určitém případě i musí, ukládat u centrální banky část svých depozit,
- funkce banky státu, kdy se stará o státní dluh, vede účty státu, vystupuje jako poradce vlády, spravuje měnové rezervy apod.,
- zastupování země v mezinárodních měnových a finančních institucích, jako jsou banka pro mezinárodní platby, světová banka, mezinárodní měnový fond apod.,
- provádění dohledu a bankovní regulace, kdy má centrální banka za úkol komplexně dohlížet nad podnikáním v oblasti bankovníctví (Dvořák, 2001, s. 57).

Obchodní banky a jejich funkce

Obchodní, neboli komerční banky, jsou v zásadě klasické podnikatelské subjekty, mající obdobné cíle jako běžné soukromé podniky, tedy maximalizaci zisku či maximalizaci tržní ceny akcií. Avšak ve srovnání s ostatními podniky, působícími v jiných odvětvích, se liší řadou specifíků, majících vliv na jejich konečný význam a celkový vliv v dané ekonomice. Vzhledem k faktu, že tyto banky v podstatě neobchodují se svými vlastními penězi, nýbrž se svěřenými, jsou nuceny podnikat s řadou jasně definovaných specifíků (Dvořák, 2001, s. 15).

Zákon č. 21/1992 Sb. říká: „*Bankami se rozumějí akciové společnosti se sídlem v České republice, které přijímají vklady od veřejnosti, poskytují úvěry, a které k výkonu činností mají bankovní licenci“ (Zdroj⁷: Portál veřejné správy).*

⁶ Dostupný z [www: http://www.cnb.cz/cs/legislativa/zakony/download/zakon_o_cnb.pdf](http://www.cnb.cz/cs/legislativa/zakony/download/zakon_o_cnb.pdf) ze dne 20.11.2014

⁷ Dostupný z [www: http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=21~2F1992&rpp=15#seznam](http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=21~2F1992&rpp=15#seznam) ze dne 25.11.2014

Mezi hlavní funkce obchodních bank patří:

- finanční zprostředkování, tedy transformační proces, při němž jsou peněžní závazky dané banky přeměňovány do odlišných typů dlužnickových pohledávek, neboli zajištění finančních toků poskytováním různých finančních produktů mezi jednotlivými subjekty,
- emise bezhotovostních peněz, tedy jeden ze základních bodů existence bank spočívá na bankovních účtech na základě přijatých vkladů,
- bezhotovostní platební styk, probíhající jako účetní převod bez použití hotovostních peněz mezi bankovními a nebankovními subjekty,
- bankovní služby, zahrnující poradenství v oblasti investičních procesů, řízení emisí, poradenství vztahené k domácím a zahraničním obchodům apod. Taktéž zahrnuje správu investičních portfolií a řízení investičních procesů ve prospěch podnikatelských subjektů,
- ostatní bankovní činnosti, jako vydávání debetních a kreditních karet, šeků, poskytování leasingu apod. (Havelková, 2008, s. 24).

3.4 Charakteristika finančních produktů

Výsledkem aktivit bankovních, spořitelních, pojišťovacích a obdobných institucí je služba nemateriální povahy, poskytovaná klientovi. Tato služba je souhrnně nazývána jako tzv. finanční produkt.

Bankovní účet

Primárním bankovním produktem je již tradičně označován bankovní účet. Bankovní účet je základním produktem nabízeným soukromým i podnikatelským osobám a vyjadřuje jakýsi vztah mezi klientem a bankou, poskytující tento účet. Základním produktem je především z toho důvodu, že je na něho navázána celá škála dalších služeb a produktů, které banka svým klientům, v rámci svého portfolia, nabízí.

Účelem běžného účtu je umožnění platebního styku mezi jednotlivými subjekty, přičemž tento styk je podmíněn kladným zůstatkem na daném účtu⁸. Z tohoto důvodu jde v případě běžného účtu o tzv. depozitní, neboli vkladový účet. Díky charakteru běžného

---

⁸ Neplatí pro případ, kdy je na běžném účtu zřízen tzv. kontokorentní úvěr, případně není-li k účtu přiřazena tzv. kreditní karta.

účtu a tomu, že prostředky na něm držené jsou klientovi v případě potřeby okamžitě přístupné, jedná se o vysoce likvidní finanční produkt (Půlpánová, 2007, s. 217).

Nabídku běžných účtů obchodní banky ve většině případů dále dělí na osobní účty, určené výhradně soukromým osobám, jež dosáhli 18 let života, a podnikatelské účty, upravené pro potřeby živnostníků a firem. Pro osoby mladší osmnácti let banky nabízejí navíc tzv. účty pro mladé, s jejichž uzavřením však musí souhlasit zákonný zástupce nezletilého žadatele (Zdroj⁹: peníze.cz).

V návaznosti na téměř každý běžný účet se klient stává taktéž majitelem tzv. debetní karty, díky níž může její majitel vybírat své prostředky z bankomatů a platit za nákup zboží a služeb přímo v obchodě bezhotovostní formou až do výše zůstatku na svém běžném účtu. Mnoho lidí nesprávně zaměňuje debetní kartu za kartu kreditní, která je již svým charakterem řazena do skupiny úvěrových produktů, a to z toho důvodu, že při platbě kreditní kartou její uživatel neutrácí prostředky ze svého účtu, nýbrž z účtu vydavatelské banky a je nucen tuto částku v určený den bance splatit. Kromě dalších odlišností je pro klienta značně nevýhodné vybírat pomocí kreditní karty prostředky bankomatu z důvodu vysokého úročení bankou, a to i při velmi malých částkách. Z užívání kreditní karty však oproti kartě debetní plynou další přídatné výhody jako slevy u partnerských obchodů, určité procento vrácené částky z uskutečněných plateb apod. (Schlossberger, 2012, s. 135).

Úvěrové produkty

Za úvěrový je považován takový produkt, který umožňuje svému klientovi financovat určitý záměr, a produkty s tímto financováním spojené. Za úvěrový produkt lze považovat i určitou garanci poskytnutí finančních prostředků bankou v případě splnění předem stanovených podmínek. Z hlediska poskytovatelů těchto produktů se bankovní instituce na trhu střetávají taktéž s nebankovními institucemi, nabízejícími obdobné služby. (Dvořák, 2001, s. 261).

„Obecně přijímaná charakteristika chápe úvěr jako vztah, který vzniká mezi zúčastněnými subjekty v procesu návratného, časově omezeného přesunu peněžních prostředků“ (Půlpánová, 2007, s. 279).

---

⁹ Dostupný z [www: http://www.penize.cz/80346-co-jsou-osobni-ucty](http://www.penize.cz/80346-co-jsou-osobni-ucty) a <http://www.penize.cz/80345-co-jsou-podnikatelske-ucty> ze dne 2.12.2014

Z hlediska členění úvěrových produktů panuje značný rozkol, a to především díky tomu, která z hledisek kdo považuje za primární a která za vedlejší. Jeden z nejčastěji vykládaných druhů členění dělí bankovní úvěrové produkty na:

- peněžní úvěry, vyjadřující poskytnutí reálných peněžních prostředků v bezhotovostní, příp. hotovostní formě. Peněžní úvěry se poté dále dle jejich účelu dělí na komerční a spotřební úvěry,
- závazkové úvěry a záruky, kdy banka svému klientovi nevyplácí žádné likvidní prostředky, nýbrž se za klienta zaručuje a zavazuje se splnit klientův závazek v případě, že by ho nemohl splnit klient (Dvořák, 2001, s. 262).

Schéma č. 3 zobrazuje základní přehled členění bankovních úvěrových produktů ve třech úrovních.

Schéma č. 3: Základní přehled členění bankovních úvěrových produktů

Zdroj: Dvořák, 2001, s. 261, vlastní zpracování

Kontokorentní úvěry

Kontokorentní úvěr, běžnou populací též nazýván zkráceně kontokorent, je tradičním úvěrovým produktem, běžně spojovaným jako doplněk k používání běžného účtu. V případě zřízení tohoto produktu ve svém běžném účtu, se účet stává tzv. kontokorentním účtem a dává svému majiteli možnost čerpat peněžní prostředky nad rámec svých vlastních prostředků na daném účtu. Zatímco u klasického běžného účtu, skýtajícího možnost pouze kreditního zůstatku a klient je v takovém případě v pozici věřitele bankovní instituce, při čerpání kontokorentu se dostává do debetního zůstatku, s čím se mění i jeho statut na dlužníka banky.

Kontokorentní účet je vždy chápán jako krátkodobý úvěr, jež dává klientovi možnost jít na svém běžném účtu do mínusových položek, a to opakovaně, až do výše

předem stanoveného rámce. Vzhledem ke krátkodobému charakteru úvěru je nutné veškeré debetní zůstatky v pořádku doplatit, a to většinou do jednoho roku.

Kontokorentní úvěr je běžně členěn do dvou základních podob dle typu debetu:

- zajištěný debet, kde klient ručí stejnou, případně vyšší částkou ve formě termínovaného vkladu, než je úvěrový rámec kontokorentu;
- nezajištěný debet, kde není ze strany bankovní instituce nutné jakékoliv zajištění.

Tento kontokorentní úvěr však neposkytují všichni poskytovatelé (Zdroj¹⁰: Finance.cz).

Ve spojitosti s relativně vysokou náročností zřízení kontokorentních úvěrů ze strany poskytovatele nutně dochází k relativně vyšším úrokovým sazbám úvěrového rámce oproti konkurenčním úvěrovým produktům. Vysoká náročnost ze strany poskytovatele je dána skutečností, že banka je při zřízení kontokorentního úvěrového rámce nucena držet dané množství peněžních prostředků pro možné okamžité využití klientem, přičemž klient mnohdy vyčerpá pouze část z těchto prostředků a zbylé prostředky leží na účtu banky bez jakékoliv možnosti úročení (Půlpánová, 2007, s. 306).

Spotřebitelské úvěry

Zákon č. 321/2001 Sb. říká: „*Spotřebitelským úvěrem se rozumí poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, například ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit*“ (Zdroj¹¹: Ministerstvo průmyslu a obchodu).

Spotřebitelský úvěr je vyjádřením peněžních prostředků plynoucích od jeho poskytovatele k fyzickým osobám a domácnostem, vyžadujícím realizaci určité své potřeby. Je tedy svou charakteristikou jednoznačně oddělen od úvěrových produktů poskytovaných podnikatelským subjektům, přičemž jeho užití náleží pouze konečnému spotřebiteli. Díky zákonu o ochraně drobného spotřebitele je každý poskytovatel spotřebitelských úvěrů mimo jiné povinen uvádět, v reklamních materiálech a oficiálních smlouvách o produktu, tzv. roční procentní sazbu nákladů, spojenou s jeho pořízením (Půlpánová, 2007, s. 299).

---

¹⁰ Dostupný z [www: http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kontokorentni-uvery-a-debety/abeceda-kontokorentnich-uveru/co-je-to/](http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kontokorentni-uvery-a-debety/abeceda-kontokorentnich-uveru/co-je-to/) ze dne 12.12.2014

¹¹ Dostupný z [www: http://www.mpo.cz/dokument23234.html](http://www.mpo.cz/dokument23234.html) ze dne 12.12.2014

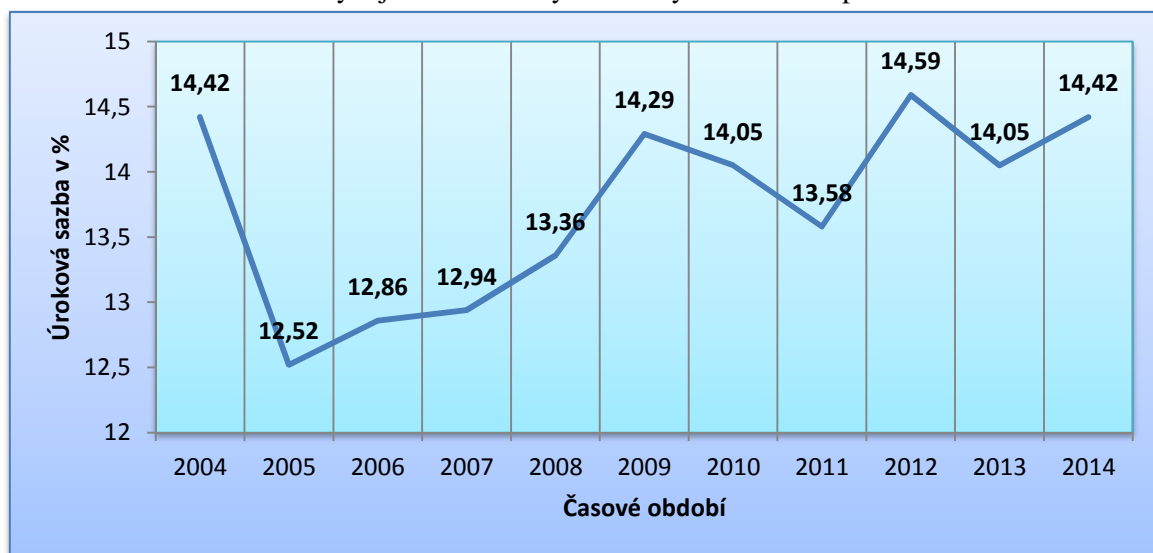
Dle zákona o některých podmínkách sjednávání spotřebitelských úvěrů nemůže být za spotřebitelský úvěr považován:

- úvěr na koupi, údržbu, výstavbu, nebo opravu nemovitosti,
- bezúročnou půjčku bez jakékoliv úplaty,
- nájemní vztah, jenž po uplynutí stanovené doby nezaručuje převod vlastnického práva na nového majitele,
- průběžně čerpaný úvěr určený ke splácení průběžně poskytovaných služeb,
- úvěr, jehož splatnost nepřesahuje dobu tří měsíců,
- úvěr na částku nižší než 5 000 Kč a vyšší než 800 000 Kč (Zdroj¹²: Ministerstvo průmyslu a obchodu).

Spotřebitelské úvěry se nejčastěji dělí na revolvingové úvěry, jež jsou poskytovány klientovi na jeho běžném účtu s možností čerpat peněžní prostředky v rámci sjednaného úvěrového rámce, a na splátkové úvěry, charakteristické klientovými pravidelnými splátkami úvěru včetně úrokové částky (Dvořák, 2001, s. 282,283).

Graf č. 1 zobrazuje vývoj úrokové sazby pro poskytování spotřebitelských úvěrů v rámci horizontu jedenácti předchozích let.

Graf č. 1: Vývoj úrokové sazby korunových úvěrů na spotřebu

Zdroj: Česká národní banka¹³, vlastní zpracování

¹² Dostupný z [www: http://www.mpo.cz/dokument23234.html](http://www.mpo.cz/dokument23234.html) ze dne 12.12.2015

¹³ Dostupný z [www:](http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=19522&p_strid=AAD)

http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=19522&p_strid=AAD &p_lang=CS ze dne 2.2.2015

Z uvedeného grafu č. 1 je, v několika posledních letech, patrný rostoucí trend úrokových sazeb u produktu spotřebitelských úvěrů a zároveň koridor ohraničený 12,52% a 14,59%, v němž se výše úrokových sazeb pohybuje.

Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr, patřící do skupiny úvěrů na bydlení, je tradičním produktem s kořeny již v dávné historii. Hypoteční úvěr je úvěrem poskytovaným jak fyzickým osobám, tak i podnikatelským subjektům na nákup, opravu, údržbu, nebo výstavbu nemovitostí na území České republiky. Hlavním ze specifík tohoto typu úvěru je jeho zajištění vůči splácení zástavním právem k dané, příp. i jiné nemovitosti (Dvořák, 2001, s. 278).

Zákon č. 84/1995 Sb. říká: „*Hypotéčním úvěrem je úvěr, který je poskytnut na investice do nemovitostí na území České republiky nebo na její výstavbu či pořízení a jehož splacení je zajištěno zástavním právem k této, i rozestavěné, nebo jiné nemovitosti na území České republiky*“ (Zdroj¹⁴: Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky).

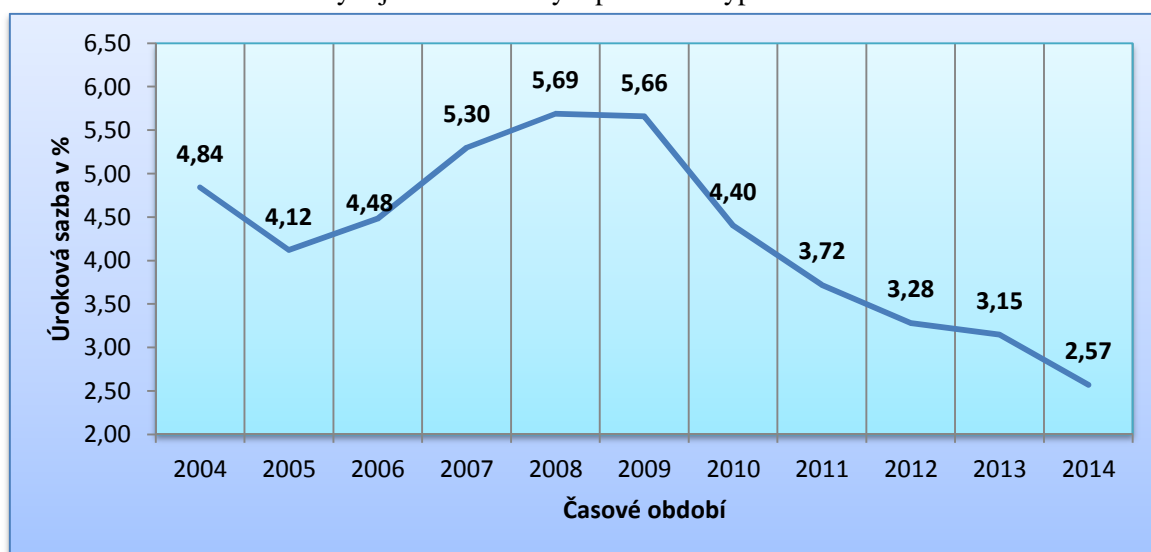
Bankovní instituce s platnou licencí pro poskytování hypotéčního úvěrování poskytuje tento typ úvěrů na základě finančních prostředků opatřených emisí tzv. hypotečních zástavních listů, tedy dluhopisů vydávaných hypotečními bankami. Hypoteční úvěr představuje pro klienta oproti konkurenčním úvěrovým produktům ve většině případů výrazně výhodnější produkt, a to právě díky možnosti využití emise těchto dluhopisů a státní podpoře (Půlpánová, 2007, s. 299).

Následující graf č. 2 zobrazuje vývoj výše úrokové sazby v procentuálním vyjádření u produktu hypotéčního úvěru v období let 2004 – 2014 na úvěrovém trhu České republiky.

---

¹⁴ Dostupný z [www: http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=84&r=1995](http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=84&r=1995) ze dne 17.2.2015

Graf č. 2: Vývoj úrokové sazby v produktu hypotečního úvěru

Zdroj: Česká národní banka¹⁵, vlastní zpracování

Z grafu č. 2 je zřetelný trend snižování úrokové sazby u poskytovaných hypotečních úvěrů v posledním období několika let. Tento fakt má mimo jiné za následek zvyšování poptávek po tomto produktu a s tím spojenou zvyšující se poptávku po koupi a rekonstrukci nemovitostí.

Pojištění

V případě náhodné události mají fyzická i právnická osoba v podstatě dvě možnosti jejího finančního krytí. První volbou je hrazení vzniklých nákladů ze svých zdrojů, tedy na základě v minulosti vytvořené rezervy právě pro tyto účely, a druhou volbou je pojištění u specializované instituce, čímž je veškeré riziko přesunuto na nového pojistitele.

Pojištění funguje na základě tvorby a přerozdělování tzv. pojistného fondu na základě pojistné metody. Pojistný fond je speciálním peněžním fondem tvořeným pravidelnými příspěvky všech zúčastněných subjektů, přičemž jejich výše se odvíjí od velikosti rizika. V důsledku náhodné skutečnosti, a tedy naplnění pojištěného rizika, se následně z vytvořené rezervy v pojistném fondu rozdělují příslušné prostředky (Černohorský, Teplý, 2011, s. 246).

¹⁵ Dostupný z [www](http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=19522&p_strid=AAD&p_lang=CS):
http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=19522&p_strid=AAD&p_lang=CS ze dne 2.2.2015

Členění pojištění

Pojištění je možné členit z několika odlišných pohledů. Z právního pohledu je pojištění rozděleno na dobrovolné pojištění, jehož sjednání je závislé čistě na ochotě ekonomického subjektu – pojistníka, a povinné pojištění, kde je nutnost pojištění dána ze zákona. Dle způsobu financování se pojištění dále člení na sociální, které ze své zásady kryje rizika spojené se sociálním charakterem, mající ve většině případů povinnou formu a komerční, neboli soukromé pojištění, v němž se velikost příspěvků zúčastněných subjektů rovná velikosti pojištěného rizika. V případě tohoto typu jde většinou o dobrovolné pojištění. Další možností členění je dle způsobu tvorby rezerv na tzv. riziková pojištění, jejichž rozdělení prostředků je nutně podmíněno vznikem nahodilé pojistné události, a pojištění rezervotvorná, blížící se svým charakterem spořicímu produktům, a to především díky vždy vyplácenému pojistnému plnění. Dle druhu krytých rizik se poté pojištění dělí na životní a neživotní (Černohorský, Teplý, 2011, s. 248).

Životní pojištění

Životní pojištění je produktem, jenž chrání rodiny, potažmo jednotlivce, před nejrůznějšími nástrahami životních událostí. Vzhledem k růstu zdravotních rizik se zvyšujícím se věkem jednotlivce, se vyplácí uzavřít smlouvu o životním pojištění v co nejmladším věku. Životní pojištění se dle svého charakteru dělí na dvě základní skupiny, a to na rizikové životní pojištění a rezervotvorné životní pojištění. Při splnění stanovených podmínek je některých typů pojištění taktéž možné uplatnit daňové odpočty.

Rizikovým životním pojištěním je myšleno takové pojištění, které, kromě krytí, v pojistné smlouvě předem určených událostí, neobsahuje žádnou další spořicí nebo investiční složku. Dá se tedy říci, že pravidelně placené pojistné slouží pouze k zajištění následků proti těmto rizikům. Rizikové životní pojištění slouží především pro ty, kteří mají v úmyslu zabezpečit své příbuzné v případě své smrti, nebo závažného úrazu. Z toho důvodu je v případě tohoto produktu hlavní složkou pojištění pro případ úmrtí, pro případ trvalé invalidity, pro případ trvalých následků úrazu apod. (Zdroj¹⁶: Finance.cz).

Rezervotvorné, neboli kombinované životní pojištění obsahuje, na rozdíl od rizikového, taktéž spořicí složku. Dle typu rezervotvorné složky se dále dělí na kapitálové životní pojištění, někdy také nazýváno důchodovým pojištěním. Jeho specifíkem je

---

¹⁶ Dostupný z [www: http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/rizikove/](http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/rizikove/) ze dne 10.1.2015

pojištění pro případ smrti, nebo dožití. V případě smrti pojistníka je pozůstalým následně vyplacena předem stanovená částka. V případě pojistníka dožití konce pojistné smlouvy je mu vyplacena částka na dožití i s nashromážděnými úroky. Druhým typem rezervotvorného pojištění je tzv. investiční životní pojištění, které dává klientovi možnost investovat část pojistné částky do podílových fondů se zvolenou investiční strategií. V případě smrti účastníka je poté pozůstalým vyplacena předem sjednaná částka v pojistné smlouvě spolu s aktuální hodnotou investovaných prostředků, pokud není ve smlouvě sjednáno jinak. V případě dožití se klientovi vyplácí aktuální hodnota investované části prostředků. (Zdroj¹⁷: Peníze.cz).

Neživotní pojištění

Neživotní pojištění je produktem, kryjícím rizika přímo nespojená s ohrožením života člověka. Dále se člení na pojištění odpovědnosti, kryjící škody způsobené počínáním pojištěného (např. povinné ručení), pojištění právní ochrany, kryjící výdaje spojené se soudním řízením, cestovní pojištění, kombinující několik druhů neživotních pojištění, neživotní pojištění osob, kryjící rizika způsobená nemocí či úrazem pojištěného a majetkové pojištění, chránící před poškozením majetku pojištěného vůči živelným pohromám, odcizení, dopravním nehodám aj. Patří sem např. pojištění budov, domácností, havarijní pojištění apod. (Černohorský, Teplý, 2011, s. 248).

Spořicí produkty

Klientské spořicí produkty představují z pohledu bankovních institucí depozitní bankovní produkty, při jejichž poskytování banky vystupují v roli dlužníka. Tyto produkty banky nabízejí v mnoha různých formách, na základním stupni je však možné je rozdělit na přijímání vkladů, emisi dluhových cenných papírů a vystavení vlastních směnek bankou. V rámci celistvosti této diplomové práce jsou však detailněji rozebírány pouze výše zmíněné vklady.

Vklady se obecně člení dle mnoha hledisek, avšak i díky skutečnosti, že rozdílné banky mnohdy používají pro obdobné produkty odlišné názvy, není v současné době používána jednotná terminologie. Dle právní úpravy se vklady dají členit na vklady na běžných a vkladových účtech, podrobněji vysvětlované v předchozí kapitole práce, vklady

---

¹⁷ Dostupný z [www: http://www.penize.cz/80353-co-je-zivotni-pojisteni](http://www.penize.cz/80353-co-je-zivotni-pojisteni) ze dne 10.1.2015

na vkladních knížkách a vklady v rámci stavebního spoření, jejichž vysvětlení je pro dosažení cíle práce klíčové (Dvořák, 2001, s. 222, 223).

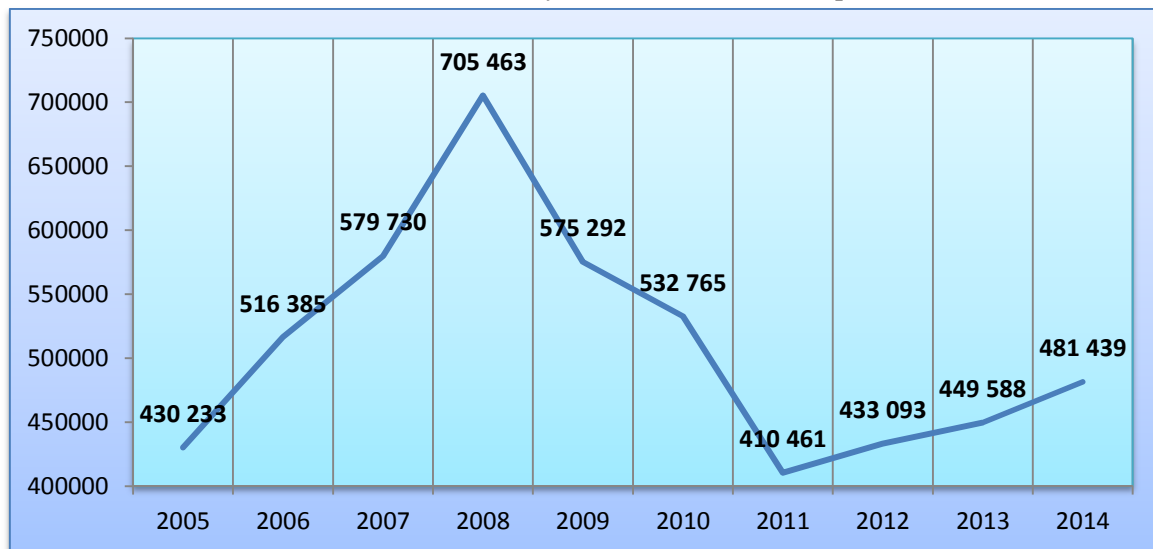
Stavební spoření

Stavební spoření je na území České republiky již tradičním spořicíím produktem, využívaným výrazným procentem celé zdejší populace. Ač je tento produkt zanesen do kapitoly spořicíích produktů, je třeba ho chápat ze širších souvislostí a všech prvků, které nabízí. Kromě přijímání vkladů, je účastníkům stavebního spoření poskytována možnost úvěru na bydlení, a pokud se jedná o účastníky – fyzické osoby, je stavební spoření taktéž podporováno státem ve formě příspěvků (Dvořák, 2001, s. 236).

Zákon č. 96/1993 Sb. říká: „*Stavební spoření je účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování příspěvku fyzickým osobám účastníkům stavebního spoření*“ (Zdroj¹⁸: Portál veřejné správy).

Následující graf č. 3 zobrazuje roční vývoj nově uzavřených smluv v produktu stavebního spoření.

Graf č. 3: Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření

Zdroj¹⁹: Ministerstvo financí České republiky, vlastní zpracování

¹⁸ Dostupný z www:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40846&nr=96~2F1993&rpp=15#local-content> ze dne 3.12.2014

¹⁹ Dostupný z www: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/monitoring/vyvoj-stavebniho-spozeni/2014/zakladni-ukazatele-vyvoje-stavebniho-spo-20609> ze dne 1.3.2015

Z grafu č. 3 je patrný výrazný vzestup zájmu o produkt stavebního spoření mezi lety 2005 – 2008, následované strmým pádem zájmu až do roku 2011. Tento propad je možné vysvětlit globální finanční krizí, odstartované krachem banky Lehman Brothers v září roku 2008. Od roku 2011 je znovu patrný zvýšený zájem o tento produkt, a to pravděpodobně díky postupnému oživení evropské a české ekonomiky.

Investiční produkty

Dle obecné definice spočívá investice v obětování současné jisté hodnoty v důsledku budoucí nejisté hodnoty.

„Investiční operace je taková, která po důkladné analýze slibuje bezpečné zachování jistiny a odpovídající výnos. Operace, které nesplňují tyto požadavky, jsou spekulacemi“ (Graham, 2008, s. 35).

Pro investora jednadvacátého století se na dnešním trhu nalézají široké množství potenciálních investičních produktů, jako jsou akcie, dluhopisy, směnky, finanční spoluúčast na podnikatelské činnosti apod. V souladu s následným postupem se tato práce nejvíce zabývá tzv. portfoliovými investicemi (Zdroj²⁰: eAkcie.cz).

Podílové fondy

Hlavní výhodou portfoliových investic je rozptýlení rizika spojeného s investováním mezi větší počet různých investičních instrumentů, v jehož důsledku dochází k diverzifikaci²¹. Jedním ze základních produktů portfoliového investování, přístupného i pro drobného investora, jsou podílové fondy.

Na současném trhu existuje mnoho typů podílových fondů, z nichž každý se hodí pro jiný druh investorů, a to především díky jejich odlišným strategiím. Při výběru podílového fondu je z pohledu investora nutné posoudit především tři základní ukazatele, a to výnos, velikost možného rizika a likviditu fondu. Vzhledem k mnoha druhům fondů si však téměř každý investor může najít přesně takovou kombinaci, která mu bude nejvíce vyhovovat, a to od podílových fondů peněžního trhu s minimálním rizikem až po vysoce agresivní akciové fondy (Zdroj²²: Peníze.cz).

Schéma č. 4 zobrazuje princip fungování investic v podílových fondech.

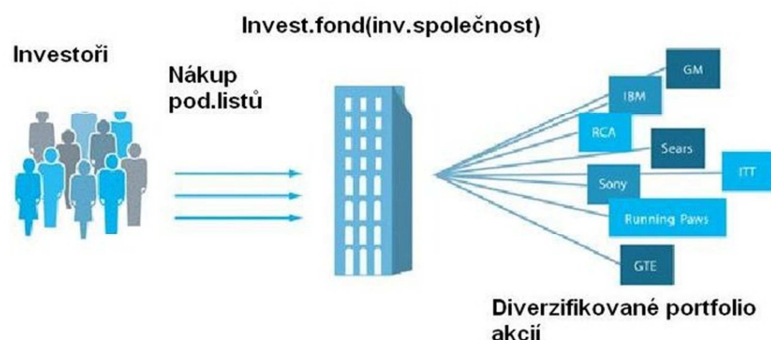
---

²⁰ Dostupný z [www: http://www.eakcie.cz/typy-investic/](http://www.eakcie.cz/typy-investic/) ze dne 12.1.2015

²¹ Diverzifikace – strategie rozdělení investičního rizika na širokou základnu investic

²² Dostupný z [www: http://www.penize.cz/80276-co-jsou-otevrene-podilove-fondy](http://www.penize.cz/80276-co-jsou-otevrene-podilove-fondy) ze dne 15.11.2014

Schéma č. 4: Jak funguje podílový fond

Zdroj²³: Investiční web

Investoři v tomto případě získávají výměnou za vložené prostředky tzv. podílové listy, jež svou hodnotou odpovídají podílu na majetku jimi zvoleného podílového fondu. Investiční společnost, spravující daný fond, následně dále investuje tyto prostředky na různých trzích v závislosti na dané strategii fondu. Při následném prodeji podílových listů získává investor finanční prostředky odpovídající danému podílu na majetku fondu v daném čase. Oproti ostatním typům investic skýtá investování v podílových fondech několik výhod, jako je např.:

- profesionální správa majetku, díky níž se drobný investor dokáže dostat nejen k cenným papírům, jež sám nakoupit nemůže, ale díky mnoha finančním analytikům a portfolio manažerům, zaměstnaných správcovskou investiční společností, dostává možnost využít i jejich zkušeností a investičních příležitostí, které by sám nenalezl,
- omezení rizika, a to především díky rozloženému portfoliu daných fondů, investujících do akcií, dluhopisů, komodit, jiných fondů apod.,
- vysoká likvidita zajištěná skutečností, že podílové listy je od klienta investiční skupina povinna odkoupit v podstatě kdykoliv s garantovanou výplatou peněz maximálně 30 dnů (Zdroj²⁴: Peníze.cz).

Důchodový systém České republiky

Důchodový systém v České republice byl dlouhou dobu ustáleným systémem průběžného financování, díky němuž, laicky řečeno, ekonomicky aktivní lidé přispívali na důchody současným penzistům. Krátce po vzniku samostatné České republiky, konkrétně

²³ Dostupný z [www: http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2010/3/27/navod-jak-dobre-vybrat-podilovy-fond/](http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2010/3/27/navod-jak-dobre-vybrat-podilovy-fond/) ze dne 1.3.2015

²⁴ Dostupný z [www: http://www.penize.cz/80276-co-jsou-otevrene-podilove-fondy](http://www.penize.cz/80276-co-jsou-otevrene-podilove-fondy) ze dne 15.11.2014

v roce 1994 vzniklo tzv. dobrovolné penzijní připojištění se státním příspěvkem, ve kterém si každý zájemce přispíval na svou vlastní budoucí penzi. Tato forma vydržela až do roku 2012 a díky penzijní reformě, vstoupivší v platnost 1.1.2013, vznikl tzv. důchodový systém tří pilířů.

V současné době existují v podstatě dvě formy možného důchodového financování. První formou, která byla až doposud používána i v České republice a stále zde hraje dominantní roli, je tzv. průběžný systém financování, nyní zastoupený prvním pilířem. Tento systém je charakterizován okamžitým přerozdělováním financí ekonomicky aktivních lidí směrem k současným penzistům. Jeho velkou nevýhodou je však absolutní závislost na demografickém vývoji populace a vzhledem ke skutečnosti, že Evropa, Českou republiku nevyjímaje, stárne, je nutný alespoň částečný přechod k jinému penzijnímu systému. Tím může být právě tzv. fondové financování (Zdroj²⁵: DuchodovaReforma.cz).

Důchodové spoření

Systémová penzijní reforma, která vstoupila v platnost v roce 2013, rozšířila dosud stávající dvoupilířový systém na systém tří pilířů. Nově vzniklým pilířem je tzv. důchodové spoření, tvořící druhý penzijní pilíř. Toto spoření je spravováno penzijními společnostmi na základě penzijních fondů a jeho hlavním specifikem je to, že částka spořená v důchodovém spoření není měsíčním příspěvkem samotného účastníka, nýbrž procentuálním odečtem z jeho měsíční hrubé mzdy. Účastník druhého pilíře penzijního systému odvádí do povinného prvního pilíře 3,5 % ze své hrubé mzdy, na rozdíl od 6,5 %, které odvádí člověk, který do něho nevstoupil. Ušetřená tři procenta však přesunuje právě do pilíře druhého společně s dalšími povinnými 2 % z hrubé mzdy. Výhodou je skutečnost, že na rozdíl od předešlého systému jsou prostředky, naspořené ve druhém pilíři, předmětem dědického řízení, a naspořené peníze tedy zůstávají tak říkajíc v rodině. Nevýhodou je naopak nemožnost ze systému vystoupit a vzájemný nesoulad politických stran v názoru na tento produkt. I z tohoto důvodu vláda v letošním roce²⁶ odhlasovala zrušení druhého pilíře s účinností k lednu 2016 (Zdroj²⁷: DuchodovaReforma.cz).

---

²⁵ Dostupný z [www: http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system/](http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system/) ze dne 2.3.2015

²⁶ K odhlasování zrušení 2. pilíře penzijního systému došlo 12.11.2014

²⁷ Dostupný z [www: http://www.duchodovareforma.cz/duchodove-sporeni-2/ii-pilir-budoucich-ceskych-duchodcu/](http://www.duchodovareforma.cz/duchodove-sporeni-2/ii-pilir-budoucich-ceskych-duchodcu/) ze dne 2.3.2015

Doplňkové penzijní spoření

Zákon č. 427/2011 Sb. říká: „Doplňkové penzijní spoření je shromažďování a umístování příspěvků účastníka doplňkového penzijního spoření, příspěvků placených za účastníka jeho zaměstnavatelem a státních příspěvků do účastnických fondů obhospodařovaných penzijní společnostmi a vyplácení dávek z doplňkového penzijního spoření, jehož účelem je zabezpečit doplňkový příjem účastníka ve stáří nebo invaliditě“ (Zdroj²⁸: Portál veřejné správy).

Tabulka č. 1 zobrazuje výši měsíčního státního příspěvku v produktu doplňkového penzijního spoření vzhledem k výši pravidelného příspěvku účastníka.

Tabulka č. 1: Přehled státních příspěvků vzhledem k výši platby účastníka

Měsíční platba účastníka	Měsíční státní příspěvek
Do 300 Kč	0 Kč
300 Kč	90 Kč
400 Kč	110 Kč
500 Kč	130 Kč
600 Kč	150 Kč
700 Kč	170 Kč
800 Kč	190 Kč
900 Kč	210 Kč
1000 Kč a více	230 Kč

Zdroj²⁹: DuchodovaReforma.cz, vlastní zpracování

Doplňkové penzijní spoření, dříve známé jako penzijní připojištění, v současnosti tvoří třetí pilíř penzijního systému České republiky. Jde o dobrovolný produkt, do něhož jeho účastníci spoří pravidelné měsíční částky, navíc podporované státním příspěvkem. Od okamžiku penzijní reformy v roce 2013 je doplňkové penzijní spoření tvořeno tzv. transformovanými a účastnickými fondy. Transformované fondy, jež byly v minulosti jedinou možnou volbou tohoto produktu, mají hlavní výhodu, a to v penzijními fondy garantovaném nezáporném zhodnocení prostředků. Tuto garanci však fondy musí nějakým způsobem zajistit a tudíž nevyplácí veškeré prostředky výnosu s cílem tvořit rezervu, kryjící případné záporné výsledky fondu. Spolu s penzijní reformou však přišla možnost přestoupit do tzv. účastnického fondu, který již negarantuje nezáporné zhodnocení

²⁸ Dostupný z www:

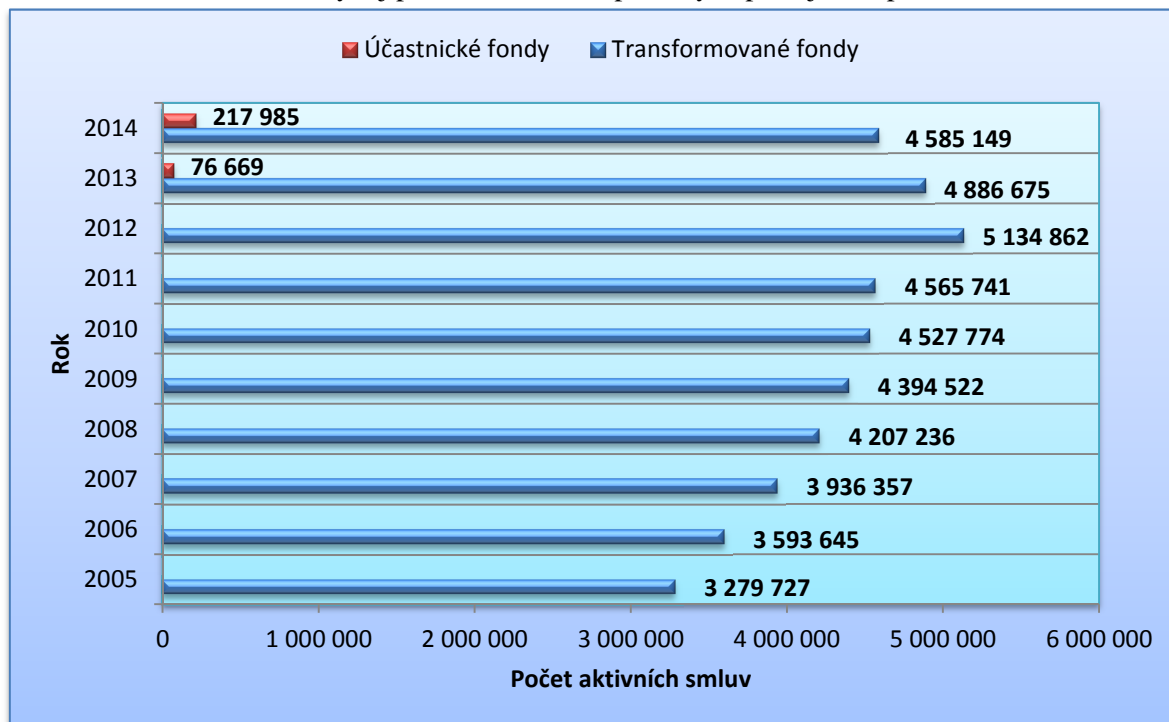
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=75836&recShow=0&nr=427~2F2011&rpp=15#parCnt> ze dne 2.3.2015

²⁹ Dostupný z www: <http://www.duchodovareforma.cz/penzijni-pripojisti/iii-pilir-ceskeho-duchodoveho-systemu-bude-doplňkove-penzijni-sporeni/> ze dne 2.3.2015

prostředků, ale nabízí klientovi možnost vybrat si mezi konzervativním, vyváženým a dynamickým typem fondu dle jeho vztahu k riziku (Zdroj³⁰: DuchodovaReforma.cz).

Graf č. 4 zobrazuje počet aktivních smluv o doplňkovém penzijním spoření s rozdělením mezi transformované a účastnické fondy.

Graf č. 4: Vývoj počtu aktivních doplňkových penzijních spoření

Zdroj³¹: Ministerstvo financí České republiky, vlastní zpracování

Doplňkové penzijní spoření je, jak graf č. 4 zobrazuje, jedním z nejvyužívanějších produktů, jimiž se občané České republiky zabezpečují na stáří.

3.4.1 Investice do nemovitostí

Investování do nemovitostí zcela jistě není řazeno do kategorie finančních produktů, primárně zkoumaných touto prací. Avšak v rámci celistvosti investování českého obyvatelstva představuje natolik významný produkt, že jeho vynechání v rámci kategorie investic by mělo za následek značné zkreslení konečných údajů. Z tohoto důvodu byla tato kategorie do práce taktéž začleněna.

Investování do nemovitostí je velmi specifickou disciplínou, která vyžaduje nejen znalost specifického trhu s nemovitostmi, ale rovněž volbu vhodné lokality a správné

³⁰ Dostupný z www: <http://www.duchodovareforma.cz/penzijni-pripojisteni/iii-pilir-ceskeho-duchodoveho-systemu-bude-doplňkove-penzijni-sporeni/> ze dne 2.3.2015

³¹ Dostupný z www: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/monitoring/vyvoj-penzijniho-pripojisteni/2014/zakladni-ukazatele-vyvoje-penzijniho-pri-20606> ze dne 24.2.2015

zhodnocení rentability aktiv. Nejzásadnějšími hledisky při koupi nemovitosti, určené k investici, tedy k dlouhodobému pronájmu, příp. následnému zpětnému prodeji, je:

- volba vhodné lokality, mezi něž patří především velká města s vysokou koncentrací obyvatel, a to hlavně města vyznačující se importem pracovní síly z okolí a města s vysokou koncentrací studentů,
- volba správného typu nemovitosti, k nimž patří především malometrážní byty do velikosti 2+1, které se relativně jednoduše pronajímají, a zároveň poptávka na realitním trhu po nich nijak výrazně neustupuje. Naopak za nevhodné investiční nemovitosti se dají považovat velké rodinné domy a některé typy pozemků,
- správně zvolené financování nemovitosti, úzce související s budoucí rentabilitou aktiv do nemovitostí vložených. Běžná rentabilita při pořízení nemovitosti vlastními prostředky se pohybuje mezi čtyřmi až šesti procenty, avšak díky využití cizího financování (např. hypoteční úvěr) se dá dosáhnout i hodnot nad 10% ročně,
- volba vyhovujícího nájemníka, která je alfou a omegou při budoucí spokojenosti či nespokojenosti s celou investicí. V případě nastěhování nevhodného nájemníka může dojít nejen k finanční újmě majitele nemovitosti vůči zamýšlené investici, ale taktéž např. ke znehodnocení nemovitosti, problémům s vystěhováním nájemníka apod. (Zdroj³²: Investiční seminář realitní kanceláře RE/MAX Alfa).

3.5 Domácnost

Jako domácnost je v rámci této práce označována společně hospodařící jednotka, mající ve většině případů dva příjmy ze stran manželů a společné rodinné výdaje. Tato definice vychází z interního třídění finančně poradenské společnosti.

3.5.1 Příjmy domácností

Příjmy domácností se obecně dělí na tzv. finanční a naturální příjmy. Naturálními příjmy jsou myšleny různé požitky, poskytované zaměstnancům stran zaměstnavatele, spotřeba výrobků daného podniku, spotřeba potravin poskytovaných zaměstnanci, bezplatné užívání podnikového motorového vozidla i k soukromým účelům pracovníka apod. Pro účely této práce jsou však významné především příjmy finanční, resp. peněžní, jež budou v následujícím textu pro zjednodušení nazývány výrazem příjmy (Zdroj: Odbor šetření v domácnostech ČSÚ, 2011).

---

³² Dle přednášejícího Bc. Petra Podlešáka, majitele a manažera franšízy RE/MAX Alfa, ze dne 11.12.2014

Hrubým peněžním, neboli finančním příjmem je myšlena jakákoliv přijatá peněžní částka, ať už ze závislé činnosti, z podnikání, přiznaného sociálního plnění a další mimořádné příjmy, např. z kapitálového majetku, soutěží, pronájmů apod. Po odečtení daně z příjmu a povinného zdravotního a sociálního pojištění vzniká tzv. čistý peněžní příjem (Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2010, 2010).

3.5.2 Výdaje domácností

Výdaje domácností, možné v kontextu této práce vyjádřit také jako spotřeba domácností, představují hodnotu všeho zboží a služeb pořízených domácnostmi, potažmo jejími jednotlivými členy. Spotřeba je z makroekonomického hlediska vyjádřena jako výdaj na konečnou spotřebu. Pokud dochází k růstu důchodů domácností, resp. jednotlivců, obvykle dochází taktéž k růstu spotřeby, avšak její relativní podíl vzhledem k celkovým příjmům obvykle klesá (Pavelka, 2007).

V rámci členění poskytnutých dat společností Partners Financial Services, a.s., byly do výdajů zařazeny taktéž dobrovolné platby do uzavřených pojistných, spořicíh a investičních produktů. Výsledná měsíční bilance, vyjádřená odečtením výdajů od příjmů, tedy v tomto případě určuje měsíční výši zbývajících finančních prostředků každého klienta společnosti.

4 Praktická část

Pro dosažení co možná nejpřesnějších výsledků a závislostí mezi jednotlivými ukazateli bylo ve spolupráci s finančně-poradenskou společností Partners Financial Services, a.s., působící na celém území České republiky, shromážděno celkové množství konkrétních údajů od 175 osob starších 18 let. Vzhledem k tomu, že všechny tyto osoby jsou klienty výše zmíněné společnosti, jde o reálně podložené a zároveň velmi citlivé údaje. Z tohoto důvodu nejsou v práci uvedena jména, ani přesné adresy těchto osob.

V rámci shromažďování údajů byli záměrně vybráni ekonomicky aktivní lidé, starší 18 let, mající trvalé bydliště v Praze a Středočeském kraji. Mezi dále zjišťované údaje o těchto osobách patřilo jejich pohlaví, věk, rodinný stav, počet dětí, výše jejich příjmů a výdajů, nejvyšší dosažené vzdělání, současně vykonávané povolání, typ současného bydlení, jejich rezerva na bankovním účtu, pravidelná částka zasílaná do penzijního připojištění a to, zda jsou členy druhého pilíře penzijního připojištění, výše jednorázových a pravidelných investic do podílových fondů, pravidelná částka zasílaná do produktů stavebního spoření, výše jejich spotřebitelských a hypotečních úvěrů, pojištění majetku a povinné ručení.

Úkolem tohoto shromažďování nebylo zjistit, jaké konkrétní produkty konkrétních finančních institucí lidé nejčastěji využívají, ale identifikovat a kvantifikovat jednotlivé ukazatele tak, aby je bylo možné následně využít v dalším postupu této práce za úspěšným dosažením jejího cíle.

Na základě poskytnutých finančních ukazatelů jednotlivých osob bude třeba vyhodnotit míru využití jednotlivých produktů a zvolit nejvyužívanější finanční produkty v jednotlivých kategoriích úvěrových, spořicí, investičních a pojistných produktů.

Pro pokračování praktické části je nejdůležitějším faktorem zvolení vhodného věkového rozpětí v rámci zkoumaného souboru osob a následné kvantitativní srovnání využití finančních produktů na základě ekonomicky aktivního období života jedince. Po srovnání kvantitativního využití finančních produktů a dalších finančních charakteristik vůči primárnímu ukazateli věkové struktury budou následně zpracovány další přídatné ukazatele, mající vliv na využití finančních produktů a charakteristik k dosažení celistvosti diplomové práce.

Jednotlivé hlavní podkapitoly praktické části práce jsou doplněny dílčími shrnutími, poukazujícími na zásadní šetřené informace a syntézu jednotlivých zjištění do přehledných grafických celků.

4.1 Základní poznatky o dosažených nefinančních ukazatelích

Aby bylo možné nashromážděné údaje jakkoli dále využívat, zjišťovat míru závislostí mezi jednotlivými ukazateli, zjistit v jaké míře jsou domácnostmi jednotlivé produkty využívány, je nutné alespoň základně kvantifikovat určená nefinanční data.

4.1.1 Bydliště

Pro účely této diplomové práce byli účastníci v rámci třídění místa bydliště rozděleni do tří hlavních skupin, a to na osoby žijící přímo v Praze, osoby žijící v Kladně, největším městě Středočeského kraje, a osoby, žijící v menších městech Středočeského kraje do 20000 obyvatel.

Tabulka č. 2: Třídění osob dle současného místa trvalého bydliště

Místo trvalého bydliště	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Lidé žijící v Praze	38	21,71%
Lidé žijící v Kladně	44	25,14%
Lidé žijící v obci ve Středočeském kr.	93	53,14%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle shrnutí uvedeného v tabulce č. 2 má zhruba polovina všech účastníků trvalé bydliště v menších městech Středočeského kraje, tito lidé často pracují právě v Praze. Ostatní lidé jsou víceméně shodně rozděleni mezi Kladno a Prahu.

4.1.2 Pohlaví

Významným faktorem pro další zkoumání je taktéž pohlaví osob, které jsou ve výběru zahrnuty.

Tabulka č. 3: Třídění osob dle pohlaví

Pohlaví	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Muž	95	54,29%
Žena	80	45,71%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle tabulky č. 3 je zvolený výběr osob z 54,29% tvořen muži, zbývajících 45,71% tvoří ženy.

4.1.3 Věková struktura

Pro účely této diplomové práce jsou ve výběru osob zahrnuty pouze ekonomicky aktivní lidé mezi 18 až 65 rokem života.

Tabulka č. 4: Třídění osob dle věku

Věk	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
18-25	11	6,29%
26-35	81	46,29%
36-45	58	33,14%
46-65	25	14,29%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle tabulky č. 4 je patrné, že obyvatelstvo zkoumaného souboru je rozděleno na víceméně dvě obdobné poloviny, přičemž věkový mezník se nachází kolem třicátého pátého roku života.

4.1.4 Rodinný stav

Velmi významným ukazatelem pro zkoumání míry využití finančních produktů českými domácnostmi je rodinný stav všech zúčastněných osob.

Tabulka č. 5: Třídění osob dle současného rodinného stavu

Rodinný stav	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Svobodný/á	70	40,00%
Rozvedený/á	15	8,57%
Ženatý/vdaná	90	51,43%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dvě hlavní skupiny dle tabulky č. 5 tvoří sezdané páry a svobodní lidé, 54,43% resp. 40,00%.

4.1.5 Počet dětí

Počet dětí, tedy přesněji ekonomicky neaktivních dětí, má mnohdy výrazný vliv na celkovou finanční situaci rodin, koupěschopnost rodičů.

Tabulka č. 6: Třídění osob dle současného počtu dětí

Počet dětí	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Žádné	56	32,00%
Jedno	61	34,86%
Dvě	49	28,00%
Tři	9	5,14%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle shrnutí v tabulce č. 6 má z celkového počtu 175 nashromážděných respondentů 61 jednoho potomka, 56 je bezdětných, 49 má již dvě děti a 9 osob již má rodinu o třech dětech. Čtyři a více dětí nemá žádný ze shromážděných osob.

4.1.6 Úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání

Míra využití jednotlivých finančních produktů, celková úroveň příjmů, vztah k investování, spoření, tvorbě rezerv. Tyto faktory jsou ve značné míře ovlivněny taktéž úrovní dosaženého vzdělání nashromážděných osob.

Tabulka č. 7: Třídění osob dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Nejvyšší dosažené vzdělání	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Základní	3	1,71%
Střední bez maturity (vyučení)	20	11,43%
Střední s maturitou	91	52,00%
Vysokoškolské prvního stupně	15	8,57%
Vysokoškolské druhého stupně	46	26,29%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Více než polovina respondentů, konkrétně 52% má, dle tabulky č. 7, nejvyšší dosažené vzdělání střední s maturitou. Druhá nejvíce zastoupená skupina odpovídá vysokoškolsky vzdělaným osobám s obdrženým titulem inženýr, magistr, případně vyšším, tato skupina tvoří celých 26,29% zkoumaných osob.

4.1.7 Povolání

Pro účely této práce byla zaměstnání zkoumaných osob rozdělena sedmi co možná nejvíce homogenních³³ skupin na nezaměstnané, osoby živící se manuální prací, pracovníky v administrativě, ženy na mateřské dovolené, státní zaměstnance, pracovníky na vedoucích manažerských a ředitelských pozicích a samostatné podnikatele, podnikající v rámci unikátního identifikačního čísla jako živnostníci, případně řídící vlastní společnost.

³³ Homogenní skupina = skupina složená z podobných prvků, majících příbuzné vlastnosti, kvalitu, strukturu

Tabulka č. 8: Třídění osob dle současného povolání

Povolání	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
Nezaměstnaný/á	2	1,14%
Manuální pracovník/ce	55	31,43%
Pracovník/ce v administrativě	35	20,00%
Mateřská dovolená	21	12,00%
Státní zaměstnanec/kyně	30	17,14%
Manažer/ka, ředitel/ka	10	5,71%
Podnikatel/ka	22	12,57%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Podle tabulky č. 8 jsou pouze dvě osoby z celkového počtu 175 v současné době vedeni na úřadu práce jako nezaměstnané, na opačné straně největší podíl zaujímají manuálně pracující lidé, tvoří 31,43% z nashromážděných dat.

4.1.8 Typ bydlení

V rámci typu bydlení byli lidé rozděleni do čtyř základních skupin, a to na osoby bydlící stále v jednom obydlí s rodiči, osoby žijící v nájemném bytě a osoby vlastnící svůj byt, resp. dům.

Tabulka č. 9: Třídění osob dle současného typu bydlení

Typ bydlení	Počet účastníků	Podíl na celkovém počtu
U rodičů	14	8,00%
Bydlení v nájmu	30	17,14%
Vlastní byt	54	30,86%
Vlastní dům	77	44,00%
Celkem	175	100,00%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Největší množství osob zahrnutých do výzkumu žije, dle shrnující tabulky č. 9, ve svém vlastním domě, naopak nejmenší část osob bydlí stále ve stejném bytě/domě s rodiči.

4.2 Finanční produkty využívané českými domácnostmi

Na základě celkové formulace cíle této diplomové práce byly pro následné provádění analýz vybrány českými domácnostmi nejčastěji využívané finanční produkty.

4.2.1 Identifikace a míra využití finančních produktů českými domácnostmi

Finanční produkty byly, pro potřeby této práce, dle svých individuálních charakteristik rozděleny do třech základních tříd na spořicí a investiční produkty, pojistné produkty a úvěrové produkty. Na základě dostupných dat (Příloha č. 1) byly tyto třídy dále rozděleny do několika podskupin dle detailní charakteristiky daného produktu.

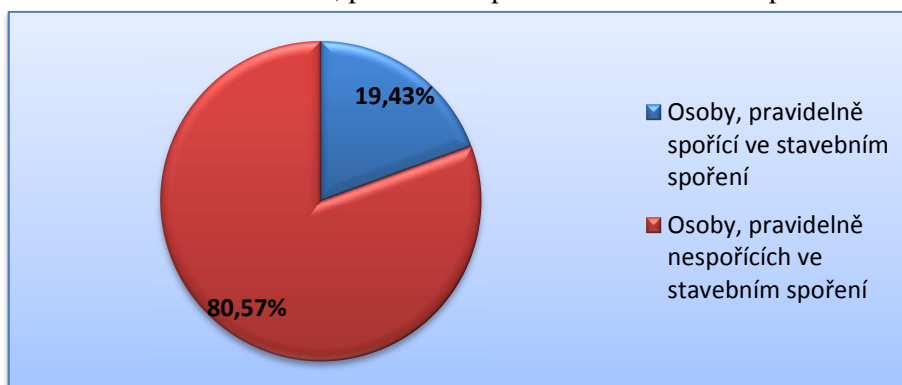
Spořicí a investiční produkty

Jednou ze tří základních tříd byly zvoleny spořicí a investiční produkty. Ač spolu spoření a investování může zdánlivě nesouviset a mnozí mohou namítnout, že jde o dva naprosto odlišné termíny, pro potřeby této práce a s ohledem na její cíl byly spojeny do jedné třídy. Jedním ze záměrů této práce je analyzovat finanční myšlení českých domácností vzhledem k využívání odlišných finančních produktů a z tohoto pohledu jde v případě spoření a investování o vysoce příbuzné termíny na rozdíl od produktů např. úvěrových.

Stavební spoření

Stavební spoření je již historicky považováno za jeden ze základních spořicích produktů v České republice. Stavební spořitelny garantují svému klientovi určitou jistou úrokovou sazbu doplněnou o státní příspěvek v určité výši při dodržení stanovených pravidel pro jeho vyplacení. Právě garance je jedním ze zásadních prvků, na který především lidé, neradi podstupující jakékoliv riziko, velmi rádi slyší. Kromě možnosti zhodnocovat a uchovávat v produktu stavebního spoření své finance, je třeba zmínit ještě další výrazný fakt, a to možnost uživatele tohoto produktu žádat o tzv. úvěr ze stavebního spoření, podrobněji rozebíraný v další části práce. Následující graf č. 5 zobrazuje poměr osob, zahrnutých ve zkoumaném celku, které pravidelně každý měsíc spoří určitou částku do produktu stavebního spoření, přičemž není brán jakýkoliv důraz na dělení dle jednotlivých institucí, poskytujících tuto formu spoření.

Graf č. 5: Poměr osob, pravidelně spořících ve stavebním spoření

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu č. 5 je viditelné, že v současné době již dochází k ústupu pravidelně spořících osob v produktu stavebního spoření. Tento fakt je pravděpodobně dán

skutečností, že na aktuálním trhu se spořicími, případně investičními, produkty se nachází velká konkurence s mnohdy vyšší možností výsledného zhodnocení, než je tomu právě u tohoto produktu.

Analýzou bylo zjištěno, že v současné chvíli pravidelně a aktivně využívá produkt stavebního spoření zhruba pětina obyvatel Prahy a Středočeského kraje. Aby byla analýza kompletní, bylo dále třeba sumarizovat částky, které výsledný segment osob pravidelně spoří. Toto znázorňuje následující tabulka č. 10.

Tabulka č. 10: Pravidelně spořené měsíční částky ve stavebním spoření

Průměrná spořená částka	Minimální spořená částka	Maximální spořená částka
1 313,24 Kč	100,00 Kč	2 500,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle uveřejněné tabulky č. 10 je průměrná měsíční spořená částka do produktu stavebního spoření 1 313,24 Kč.

Dle detailnějších analýz (Příloha č. 2) bylo zjištěno, že výrazně méně spoří rozvedené osoby, konkrétně 266,67 Kč, na rozdíl od nejvíce spořivé části populace v manželském svazku, která spoří průměrně 1 488,10 Kč měsíčně. Rozdílné typy zaměstnání, odlišná věková struktura ani odlišné pohlaví nebyly dále zjištěny jako zásadní ukazatele pro zásadní odlišnost výše pravidelně spořené částky.

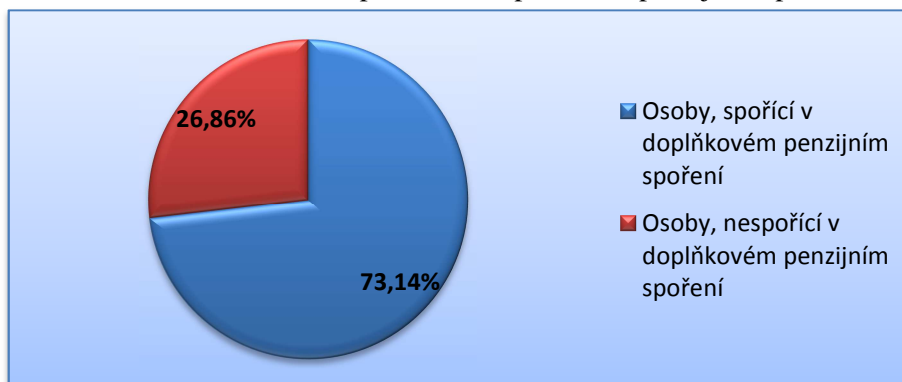
Značný rozdíl ve výši měsíčně spořené částky mezi sezdánými a rozvedenými osobami výběru je z velké části dán tím, že sezdané páry spoří ve velké míře z důvodu budoucího záměru uzavřít úvěr ze stavebního spoření na koupi, případně výstavbu nového domova a také tím, že v mnoha případech mají tyto osoby již určitý počet potomků, jimž se snaží tímto způsobem zajistit lepší budoucnost. Na druhou stranu, rozvedené osoby velmi často, jak ukazuje oddíl diplomové práce věnovaný hypotečním úvěrům, odcházejí z manželství s dosud nedoplateným hypotečním úvěrem, který jsou nuceni v pravidelných měsíčních částkách splácet, a tím pádem jim nezbývá mnoho prostředků na spoření.

Doplňkové penzijní spoření

Doplňkové penzijní spoření, veřejností známé také pod názvem dobrovolné penzijní připojištění, či tzv. „třetí pilíř“ penzijního připojištění, je dobrovolným spořicím produktem s garantovanou státní podporou. Od roku 2012, kdy se, mimo jiné, penzijní připojištění přejmenovalo na doplňkové penzijní spoření, tento produkt nijak výrazně nezaostává za svou popularitou z let minulých a i v současné době se jedná o jednu

z primárních forem spoření na penzi, využívané obyvateli České republiky. Následující graf č. 6 ukazuje poměr osob z Prahy a Středočeského kraje, zahrnutých ve zkoumaném souboru, kteří pravidelně spoří na penzi v produktech doplňkového penzijního spoření.

Graf č. 6: Poměr osob, spořících v doplňkovém penzijním spoření

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle výsledného grafu č. 6 je patrné, že téměř tři čtvrtiny osob z daného výběru spoří na svou budoucí penzi právě v produktech doplňkového penzijního spoření. Tato skutečnost je v lidech už historicky zakořeněná, a pokud doplňkové penzijní spoření porovnáme s jeho obdobnými konkurenty, vychází, i díky zajímavému státnímu příspěvku a garantovanému výnosu, jako víceméně velmi kvalitní spořicí produkt.

I přes skutečnost, že více než sedmdesát procent osob spoří v tomto spořicím produktu, logicky panují výrazné rozdíly ve výši spořené částky. Jedním z hlavních důvodů je skutečnost, že výše státní podpory v tomto finančním produktu je přímo úměrná výši vlastního měsíčního příspěvku a pohybuje se od devadesáti do dvou set třiceti korun³⁴. Následující tabulka č. 11 udává hodnoty pravidelného měsíčního příspěvku v produktu doplňkového penzijního spoření osobami zvoleného výběru.

Tabulka č. 11: Pravidelně spořené částky v doplňkovém penzijním spoření

Průměrná měsíční částka	Minimální měsíční částka	Maximální měsíční částka
471,09 Kč	100,00 Kč	2 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Pravidelná měsíční částka spořená lidmi zkoumaného souboru v produktu doplňkového penzijního spoření v průměru činí 471,09 Kč. Určitou zajímavostí bylo zjištění maximální měsíčně spořené částky, která u jedné z osob výběru činí 2 000 Kč a díky tomu, že výše státní podpory doplňkového penzijního spoření se od výše jedincova

³⁴ Údaj platný k 26.2.2015

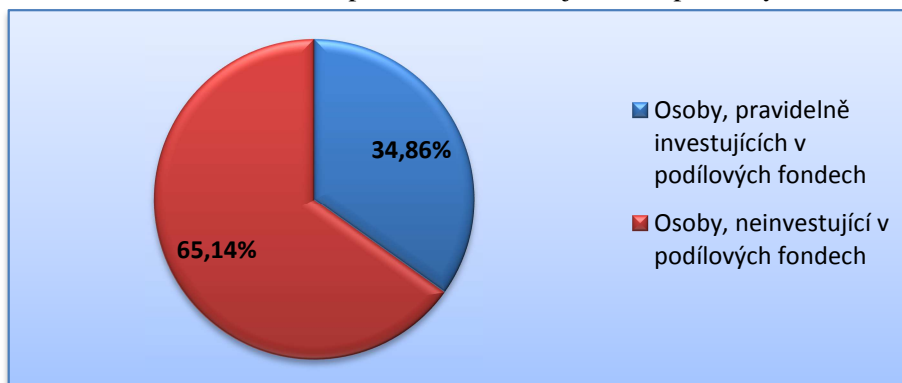
příspěvku 1 000 Kč již nezvyšuje, nemusí být takto vysoká spořená částka právě výhodnou volbou a pravděpodobně by tedy stálo za zvážení, zda se na finančním trhu nenachází výhodnější produkt.

Pravidelné měsíční investice do podílových fondů

Investování do podílových fondů se svou charakteristikou již vymyká dříve zmíněným formám spoření, které je určitým způsobem podporováno státem. V rámci podílových fondů již mluvíme o tzv. investování a všem, co je s ním spojené, tedy v tomto případě určitou formou rizika, spojenou s obchodem. Investování v podílových fondech, nemajících vlastní právní subjektivitu, spočívá v nákupu podílových listů daného fondu, spravovaného investiční společností. Podílové listy, hlavní jednotka fondu, představují doklad o vlastnictví, případně spoluvlastnictví určitého majetku.

V rámci České republiky se investování do podílových fondů, díky mnoha faktorům, v posledních letech významně rozšiřuje a získává na atraktivitě. Následující graf č. 7 zachycuje poměr osob zkoumaného souboru, které pravidelně, každý měsíc, investují určitou část svých finančních prostředků do podílových fondů, přičemž fondy nejsou nijak dále děleny dle jejich typu, spravující investiční skupiny a dalších charakteristik.

Graf č. 7: Poměr osob, pravidelně investujících do podílových fondů

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z výsledného grafu č. 7 bylo zjištěno, že zhruba třetina všech osob ze zkoumaného celku pravidelně investuje část svých příjmů do různých podílových fondů. Tato skutečnost může být určitým způsobem zkreslena oproti běžné populaci českých občanů díky tomu, že osoby zkoumaného celku dlouhodobě spolupracují se svým osobním finančním poradcem, v jehož popisu práce je mimo jiné i zvyšování finanční gramotnosti

svých klientů a pomoc s přemýšlením o své budoucnosti, což se může teoreticky projevit na těchto lidech i ve vztahu k investování.

I přes fakt, že na rozdíl od produktů podporovaných státem není u podílových fondů rozdíl v úrokové sazbě dle výše pravidelně investované částky, tato částka velmi výrazně určuje výsledný záměr investora. Následující tabulka č. 12 dává základní náhled na výše pravidelně investovaných částek.

Tabulka č. 12: Pravidelně investované měsíční částky do podílových fondů

Průměrná měsíční částka	Minimální měsíční částka	Maximální měsíční částka
1 543,93 Kč	100,00 Kč	8 400,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Průměrná investovaná částka přibližnou třetinou investujících osob ze zkoumaného souboru činí 1 543,93 Kč, významný rozdíl byl zjištěn po analýze nejnižší a nejvyšší investované částky, jejichž rozdíl činí 8 300 Kč.

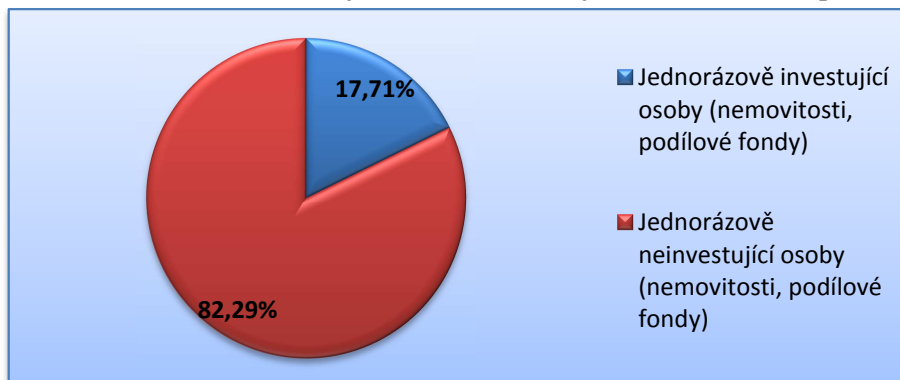
Jak ukazují výsledky analýz (Příloha č. 3), výrazně nejvyšší částku měsíčně investující osoby na vedoucích ředitelských a manažerských postech, následovaní podnikateli, investujícími v průměru 4 633 Kč, resp. 2 722 Kč. Tento fakt je pochopitelný z důvodu výrazně vyšších měsíčních příjmů těchto dvou skupin oproti osobám vykonávajícím jiný druh povolání. Na opačném konci výsledků se nacházejí státní zaměstnanci a ženy na mateřské dovolené.

Jednorázové investice

Jednorázové investice představují možnost investování většího množství finančních prostředků, čímž se výrazně liší od pravidelných úložek. Pro účely této diplomové práce byla vybrána dvě z nejčastějších odvětví, ve kterých se tyto jednorázové investice uskutečňují, a to jednorázové investice do podílových fondů a nemovitostí. Jak již bylo řečeno, podílové fondy všeobecně nabírají na atraktivitě mezi malými a středními investory, naopak investování do nemovitostí je v tomto směru určitou stálíci na trhu. Ač nemovitosti nepatří svým charakterem do finančních produktů jako takových a bylo by možné je do této práce nezahrnout, mají výrazný vliv na celkovou bilanci a hospodaření jednotlivých rodin, jsou významným prvkem v investičním portfoliu mnoha investorů a jsou nedílnou součástí tzv. hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření, blíže analyzovaných v dalších částech práce. Následující graf č. 8 znázorňuje procentuální

vyjádření osob zahrnutých ve zkoumaném souboru, které mají momentálně zainvestovánu určitou finanční částku ve výše zmíněných produktech formou jednorázové investice.

Graf č. 8: Poměr osob, jednorázově investujících (nemovitosti, podíl. fondy)

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 8 je patrné, že relativně malá část osob souboru byla v minulosti schopna a ochotna vložit určitou vyšší jednorázovou částku do podílových fondů, případně nemovitostí, za účelem dlouhodobé investice, trvajících do dnešní doby. Z tohoto procentuálního úseku tvoří 12,57 % investoři zaměřující se na nemovitosti a 5,14% investoři volící spíše podílové fondy (Příloha č. 4). Tuto skutečnost je možné vysvětlit tím, že pořízení investiční nemovitosti ve vhodné lokalitě k budoucímu zpeněžení, ať už pomocí pronájmu či přeprodejem, je vcelku výrazně finančně náročné, je nutné zpočátku vložit větší sumu, a to může být pro velké množství potenciálně investujících osob výrazným problémem. Dalším výrazným argumentem toho, že lidé jednorázově příliš často neinvestují je skutečnost, že jsou spíše zvyklí spořit a investovat po menších finančních částkách v pravidelných intervalech a výraznější sumu jsou schopni vynaložit pouze v náhlých případech, jako je například dědictví, výhra, darování apod. Následující tabulky č. 13 a č. 14 sumarizují částky, jež jednorázově investující osoby vynakládají na koupi nemovitostí a podílových listů v podílových fondech.

Tabulka č. 13: Jednorázově investované částky do podílových fondů

Průměrná investovaná částka	Minimální investovaná částka	Maximální investovaná částka
291 111,11 Kč	20 000,00 Kč	1 000 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Průměrnou investovanou částkou do podílových fondů byla dle analýzy zjištěna částka 291 111,11 Kč, maximální investorem vynaloženou částkou do tohoto produktu je 1 000 000 Kč.

Tabulka č. 14: Jednorázově investované částky do nemovitostí

Průměrná investovaná částka	Minimální investovaná částka	Maximální investovaná částka
1 331 818,18 Kč	200 000,00 Kč	2 500 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z analýzy jednorázově investovaných částek do nemovitostí vyplývá, že průměrná hodnota takovéto investice dosahuje 1 331 818,18 Kč, přičemž nejvyšší investicí v rámci uceleného souboru osob byla investice ve výši 2 500 000 Kč. Tyto částky tedy ve všech směrech předčí jednorázové částky vložené do nákupu podílových listů.

Dle podrobnějších analýz (Příloha č. 5) bylo zjištěno, že do nemovitostí nejraději investují osoby na nejvyšších manažerských a podnikatelských postech, na rozdíl od manuálně pracujících osob, které se rozhodují spíše pro investice do podílových fondů. Tato skutečnost je jednoduše vysvětlitelná faktem, že koupě podílových listů je mnohem méně finančně náročná nežli koupě investiční nemovitosti, a to hlavně z toho důvodu, že není relativně žádným způsobem omezeno možné množství koupených podílových listů a částka, kterou je nutno ke koupi všech zamýšlených listů vynaložit.

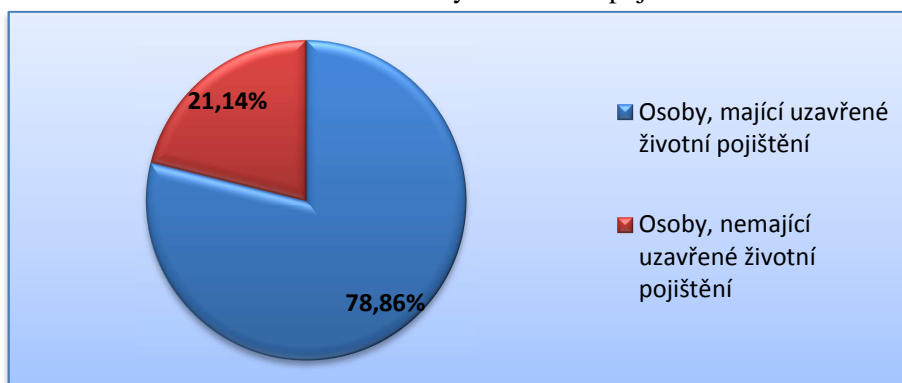
Pojistné produkty

Veškeré pojistné produkty byly pro potřeby této práce utříděny do jedné ze tří primárních skupin. Pojištění, ať už jde o kterékoliv, stojí ve většině myslí obyvatel až na druhém, případně třetím místě finančních produktů, a mnoho osob tyto produkty dokonce záměrně odmítá s tvrzením, že „jim se nemůže přece nic stát“. S postupně vzrůstající finanční gramotností naší společnosti se však tyto názory stále více potlačují a pojistné produkty dostávají na zdejší finančním trhu své zasloužené nezastupitelné místo.

Životní pojištění

Životní pojištění, chránící jednotlivce příp. jeho rodinu před nahodilými životními situacemi, se na trhu dělí do dvou základních skupin na tzv. rezervotvorné a rizikové životní pojištění. Jeho nejdůležitějšími prvky jsou mimo jiné pojištění pro případ trvalé invalidity a pojištění proti riziku smrti. Následující graf č. 9 zobrazuje poměr osob zvoleného souboru, které mají uzavřené životní pojištění a pravidelně platí pojistné.

Graf č. 9: Poměr osob s uzavřeným životním pojištěním

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Touto grafickou analýzou č. 9 bylo zjištěno, že téměř čtyři pětiny všech osob Prahy a Středočeského kraje, má uzavřené a aktivně využívá produkt životního pojištění. Tato zjištěná skutečnost se zdá být velmi pozitivním faktem a zároveň vykazuje určitý stupeň zodpovědnosti těchto osob. Vzhledem k tomu, že zkoumaný celek osob využívá rad svého osobního finančního poradce, je však zároveň možné, že výsledek ostatního obyvatelstva by tak pozitivním nebyl.

Následující tabulka č. 15 určuje výši měsíční částky, kterou pojištěné osoby pravidelně platí. Vzhledem k tomu, že životní pojištění je v určitých případech také možné považovat za spořicí produkt, nejde v tomto případě pouze o pojistné, ale mnohdy taktéž o spořenou částku.

Tabulka č. 15: Pravidelné pojistné v životním pojištění

Průměrná měsíční částka	Minimální měsíční částka	Maximální měsíční částka
1 006,09 Kč	204,00 Kč	9 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Pojistné, u zaznamenaných osob, průměrně činí přibližně jeden tisíc korun měsíčně, přičemž však byli analyzováni i jedinci s měsíční pojistnou částkou 9 000 Kč.

Při detailnějším zkoumání bylo dále zjištěno, že výrazně větší pojistné částky platí osoby v uzavřeném manželském svazku, oproti svobodným a rozvedeným osobám (Příloha č. 6). Tato skutečnost vychází z výše zmíněné a vyzorované zodpovědnosti těchto osob. Je totiž zřejmé, že v případě jakékoliv náhlé nepříjemné události ovlivní takto zasažený člověk mnohem více osob své rodiny, oproti například svobodným. Dalším zajímavým zjištěným faktem je skutečnost, že jednoznačně nejvíce platí za svou pojistku podnikatelé, oproti státním zaměstnancům či manuálními pracovníky dokonce téměř o sto procent (Příloha č. 7). Podnikatelé, zvláště pak ti, kteří vlastní svou firmu a zaměstnávají další

pracovníky, mají oproti klasicky zaměstnaným osobám mnohdy výrazně vyšší zodpovědnost za své konání a svou výkonnost, a z toho pramení i tento fakt, totiž že jsou pojištěni na mnohem vyšší částky a více nahodilých prvků, za něž jsou logicky nuceni platit vyšší pravidelné částky.

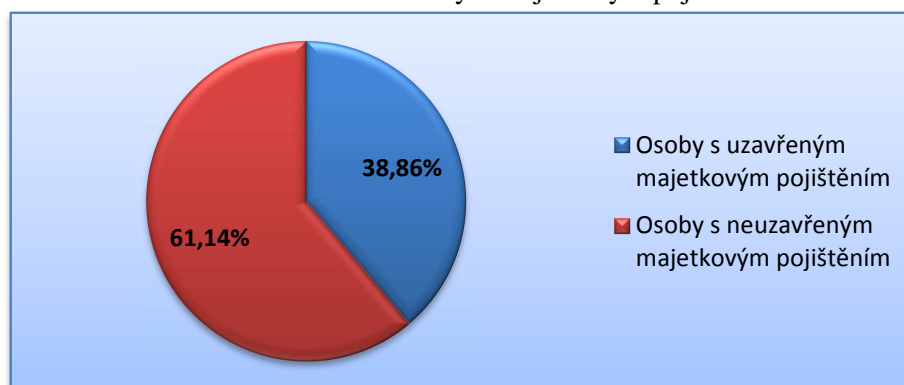
Majetkové pojištění

V rámci majetkového pojištění je nutné v praxi rozlišovat dva odlišné pojistné produkty, a to pojištění nemovitosti a pojištění majetku, mezi nimiž vládne ve výsledku značný rozdíl. Pro úspěšné dosažení cíle této práce byly tyto produkty sloučeny a vystupují pouze jako majetkové pojištění.

Majetkové pojištění mnoho obyvatel České republiky značně podceňuje, případně má uzavřený pouze jeden z výše zmíněných produktů a z toho důvodu dochází každý rok pravidelně k velkým rodinným potížím v následku např. živelných katastrof, krádeží apod.

Graf č. 10 zobrazuje zmíněný poměr osob souboru, jež mají svůj majetek řádně pojištěn.

Graf č. 10: Poměr osob s uzavřeným majetkovým pojištěním

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 10 bylo potvrzeno výše zmíněné tvrzení, že obyvatelé České republiky jsou v tomto pojistném produktu mnohdy nezodpovědní. Poměr osob analyzovaného souboru, které mají svůj majetek řádně pojištěn, nedosahuje oproti nepojištěným ani čtyřiceti procent.

Tabulka č. 16 uvádí nutnou pojistnou částku, kterou je povinen na základě uzavřeného majetkového pojištění pojistník měsíčně platit.

Tabulka č. 16: Pravidelné pojistné v majetkovém pojištění

Průměrná pojistná částka	Minimální pojistná částka	Maximální pojistná částka
237,65 Kč	45,00 Kč	800,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Průměrná měsíční pojistná částka majetkového pojištění činí 237,65 Kč. Při bližší analýze byla zjištěna velmi zajímavá fakta, a to že výrazně podprůměrně platí na pojistném rozvedené osoby (Příloha č. 8) a naopak nejvyšší částku platí ženy na mateřské dovolené (Příloha č. 9). Rozvedené osoby mnohdy nemají díky dělení majetku, nutnostem prodávat své nemovitosti při rozvodu apod. tak značné majetky jako osoby s odlišným rodinným stavem, a proto je tento fakt logicky vysvětlitelný. Skutečnost, že dle druhu zaměstnání platí největší majetkové pojistné ženy na mateřské dovolené, je možné vysvětlit faktem vysoké zodpovědnosti matek vzhledem ke své rodině, resp. nově narozeným potomkům.

Povinné ručení a havarijní pojištění

Povinné ručení je specifickým pojištěním, povinně uzavřeným všemi majiteli zaregistrovaných motorových vozidel na území České republiky. Oproti tomu havarijní pojištění je dobrovolným prvkem, kterým si majitel vozidla ochraňuje své vlastní vozidlo vůči automobilovým haváriím a dalším nahodilostem. Havarijní pojištění uzavírají přednostně majitelé dražších automobilů z důvodu, že jim v případě poničení vozidla hrozí velké finanční ztráty oproti majitelům automobilů s nižší hodnotou, jimž se pravidelné pojistné v mnoha případech finančně nevyplatí.

Z toho důvodu, že finančně poradenská společnost Partners, z které pocházejí data o zkoumaných osobách, se povinným ručením a havarijním pojištěním téměř nezabývá, není možné objektivně analyzovat poměr osob, které mají tyto pojistky uzavřeny, a z toho důvodu následující tabulka č. 17 znázorňuje pouze pravidelnou výši měsíčního pojistného v těchto produktech, jež byly pro účely této práce sloučeny do společné skupiny.

Tabulka č. 17: Pravidelné pojistné v povinném ručení a havarijní pojištění

Průměrná pojistná částka	Minimální pojistná částka	Maximální pojistná částka
374,45 Kč	100,00 Kč	1 700,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Průměrná pojistná částka v produktech povinného ručení a havarijního pojištění dosahuje 374,45 Kč. Při detailnějším analyzování těchto produktů bylo významným zjištěním, že jednoznačně nejvíce platí v těchto produktech podnikatelé, jejichž průměrná měsíční pojistná částka dosahuje více než osmi set korun (Příloha č. 10). Výše pojistné

částky je u obou těchto pojistných produktů v podstatě přímo úměrná počtu automobilů hlášených na jednu osobu a majetkové hodnotě těchto automobilů. Lze tedy logicky předpokládat, že podnikatelé mají ve většině případů dražší vozidla a tomu ve výsledku odpovídá právě takto vysoká měsíční částka za jejich pojištění.

Úvěrové produkty

Jako třetí ze základních tříd dělení finančních produktů byly zvoleny úvěrové produkty. Úvěrové produkty, ať už jde o hypoteční úvěry, spotřebitelské úvěry, či tzv. mikro půjčky, mají na současném trhu nezastupitelné místo a patří mezi nejvyužívanější finanční produkty vůbec. Moderní společnost, ať už jde o fyzické osoby či nadnárodní korporace, je zvyklá žít a podnikat tzv. na dluh a současná situace na úvěrovém trhu celému procesu jednoznačně nahrává.

Hypoteční úvěry a úvěry ze stavebního spoření

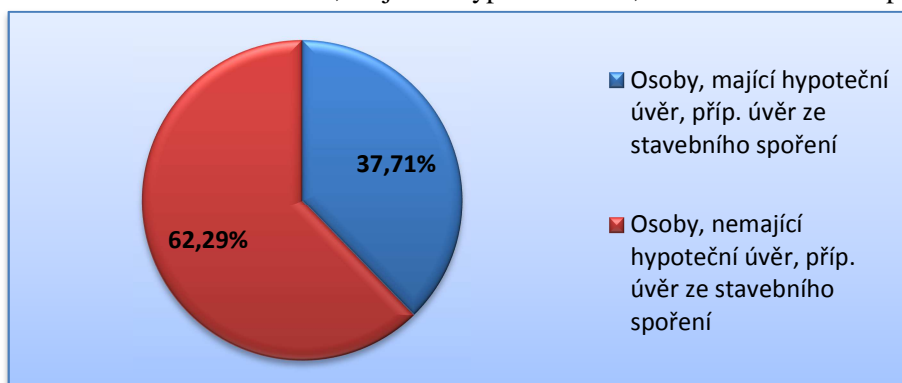
U hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření ještě nikdy v historii nebyly úrokové sazby na tak nízké úrovni, jako je tomu v současné době.³⁵ Právě díky tomuto faktu se tyto úvěry u současné společnosti těší tak výrazné oblibě, ať už při pořizování vlastního nového bydlení či záměru investic do nemovitostí. Tato skutečnost výrazně přispívá i k postupnému oživování realitního trhu na území České republiky, značně poničeného v důsledku minulých finančních krizí odstartovaných pádem americké investiční banky Lehman Brothers³⁶. Následný graf č. 11 vyznačuje poměr osob zkoumaného souboru, jež mají v současné chvíli uzavřený hypoteční úvěr, příp. úvěr ze stavebního spoření a v pravidelných měsíčních intervalech ho splácí.

---

³⁵ Údaj platný k počátku roku 2015

³⁶ Ke krachu Lehman Brothers došlo dne 15. září 2008

Graf č. 11: Poměr osob, majících hypoteční úvěr; úvěr ze stavebního spoření

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z výsledné analýzy bylo zjištěno, že více než jedna třetina osob má v současné chvíli uzavřený hypoteční úvěr, příp. úvěr ze stavebního spoření, vztahující se k zástavě určité nemovitosti. Tento fakt potvrzuje předešlá tvrzení o značné míře zadlužení pražských a středočeských rodin.

I přes zjištěný fakt vysokého poměru domácností s uzavřenými úvěry na bydlení vládne napříč společnostmi značný rozdíl ve výši úvěrové částky. Následující tabulka č. 18 odhaluje základní hodnotová data úvěrových částek.

Tabulka č. 18: Výše dosud nesplacených úvěrů na bydlení

Průměrná půjčená částka	Minimální půjčená částka	Maximální půjčená částka
866 984,85 Kč	49 000,00 Kč	2 500 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Maximální výše úvěrové částky, půjčené lidmi zkoumaného souboru, dosahuje hodnoty dvou a půl milionu korun, v průměru však výše hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření nepřesahuje částku devíti set tisíc.

Detailnější analýzou bylo dále zjištěno, že zdaleka nejvyšší úvěrovou částku mají uzavřenu svobodné osoby (Příloha č. 11). Tuto skutečnost je možné částečně vysvětlit trendy moderní doby, kdy velké množství lidí neuzavírá manželské sňatky a raději žije se svým partnerem bez úředního potvrzení. Druhým faktorem uvedeného faktu je skutečnost, že v případě svobodných jde většinou o výrazně mladší osoby, které mají úvěr uzavřený teprve krátkou dobu, tudíž je jen jeho malá část v pořádku splacena a úvěr ještě není možné dle ustanovených podmínek tzv. refinancovat. Další analýzou bylo zjištěno, že výrazně vyšší částky hypotečních úvěrů si, na rozdíl od jiných povolání, půjčují osoby pracující v administrativě a osoby na nejvyšších manažerských a ředitelských postech firem (Příloha č. 12). Z tohoto hlediska je naprosto logické, že pracovníci na nejvyšších

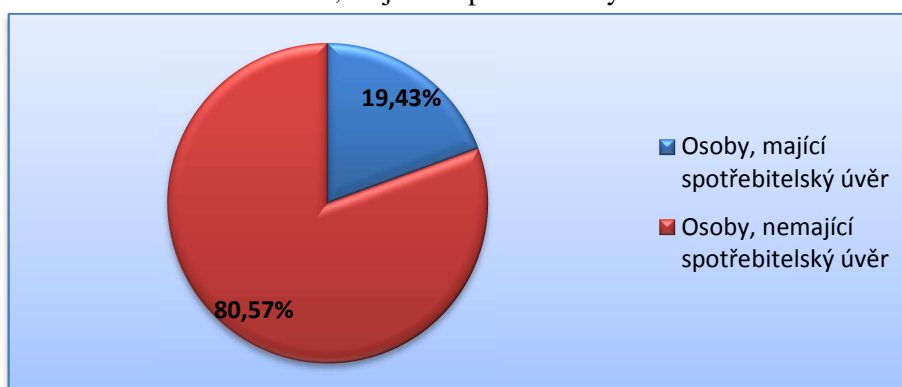
pozicích určitých firem mají předpoklad výrazně vyšších příjmů a zároveň určitou vyšší jistotu, že v budoucnu se tyto podmínky nemusí výrazně měnit, tím pádem si tyto osoby mohou dovolit uzavřít úvěr na bydlení s vyšší úvěrovou částkou. V případě osob pracujících na administrativních postech je zmíněnou skutečnost možné vysvětlit tím, že do tohoto oddílu pracovníků jsou zařazeni taktéž veškerí pracovníci v bankovních a spořitelních institucích, kteří mají z pozice svého zaměstnavatele výhodnější podmínky pro pořízení takových úvěrů, zvláště pak výrazně nižší úrokové sazby, oproti normální populaci a náležitě této skutečnosti využívají.

Spotřebitelské úvěry

Neuvážené zřizování spotřebitelských úvěrů je v současné době důsledkem mnoha finančních problémů jedinců i rodin. Spotřebitelský úvěr sám o sobě je přitom jeden z finančních produktů, jež rozhodně má smysl a nezastupitelné místo na finančním trhu. Tyto úvěry lze použít na nákup v podstatě jakéhokoliv spotřebního zboží a to v zásadě dvěma způsoby. Prvním způsobem je uzavření úvěru přímo v daném obchodě při nákupu tohoto zboží, na místě, a s možností si vybrané zboží okamžitě odnést. Druhou možností je zřídit si úvěr u bankovní instituce a následně tyto peníze použít na nákup daného výrobku, přičemž v tomto případě je nutné počítat s určitou dobou prodlení, nutnou pro dodržení předepsaných postupů v oné bance.

Následující grafické vyjádření č. 12 zachycuje poměr osob zvoleného výběru, jež mají v současné době uzavřený spotřebitelský úvěr.

Graf č. 12: Poměr osob, majících spotřebitelský úvěr

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 12 bylo zjištěno, že zhruba každý pátý obyvatel Prahy a Středočeského kraje má v současné chvíli uzavřený spotřebitelský úvěr, který je nucen

pravidelně splácet. Vzhledem k tomu, jak je současná společnost každodenně zahlcována reklamními sděleními za účelem uzavření spotřebitelských úvěrů, není toto číslo zvláště alarmující. Důležitou součástí analyzování tohoto finančního produktu a jeho využívání českými domácnostmi je i zjištění výše částek, které si osoby zkoumaného výběru půjčují. Tyto hodnoty odhaluje následující tabulka č. 19.

Tabulka č. 19: Výše spotřebitelských úvěrů

Průměrná půjčená částka	Minimální půjčená částka	Maximální půjčená částka
166 720,29 Kč	15 000,00 Kč	550 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Výše průměrně půjčené částky v produktu spotřebitelského úvěru lidmi zkoumaného souboru činí 166 720, 29 Kč.

Při bližším analyzování dle jednotlivých ukazatelů byly zjištěny dodatečně zajímavé údaje. Dle rodinného stavu si zdaleka nejvíce prostředků půjčují rozvedené osoby, které překračují průměrně půjčenou částku o více než 86 000 Kč (Příloha č. 13). Tuto skutečnost je možné doložit tím, že osoba nacházející se v rozvodovém řízení má značně zvýšené výdaje oproti běžným lidem, a to především výdaje spojené s rozvodovým řízením, vyplacením druhého z manželů, placením výživného a také s tím, že naráz je na celou domácnost k dispozici pouze jedna výplata, oproti předchozím dvěma.

Dalším významným analyzovaným faktem bylo zjištění, že dle třídění dle typu povolání si nejvyšší částky půjčují manuálně pracující lidé, a to o více než 43 000 Kč oproti průměrně naměřeným hodnotám (Příloha č. 14). Tento fakt je vysvětlen tím, že u běžných manuálních pracovníků je velký předpoklad nižšího vzdělání a nižší finanční gramotnosti oproti zbytku společnosti a s tím spojenou nižší zodpovědností nad svými finančními kroky. Tato skutečnost byla doložena taktéž následující tabulkou č. 20.

Tabulka č. 20: Závislost nejvyššího dosaženého vzdělání na výši půjčené částky

Nejvyšší dosažené vzdělání	Průměrná půjčená částka
základní	300 000,00 Kč
vyučená/ý	246 298,00 Kč
maturita	162 272,73 Kč
vysokoškolské - 2st	103 400,00 Kč
vysokoškolské - 1st	50 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Touto analýzou byla jasně dokázána přímá závislost mezi dosaženým vzděláním jedince a výší půjčené částky v produktu spotřebitelského úvěru, kdy osoby se základním

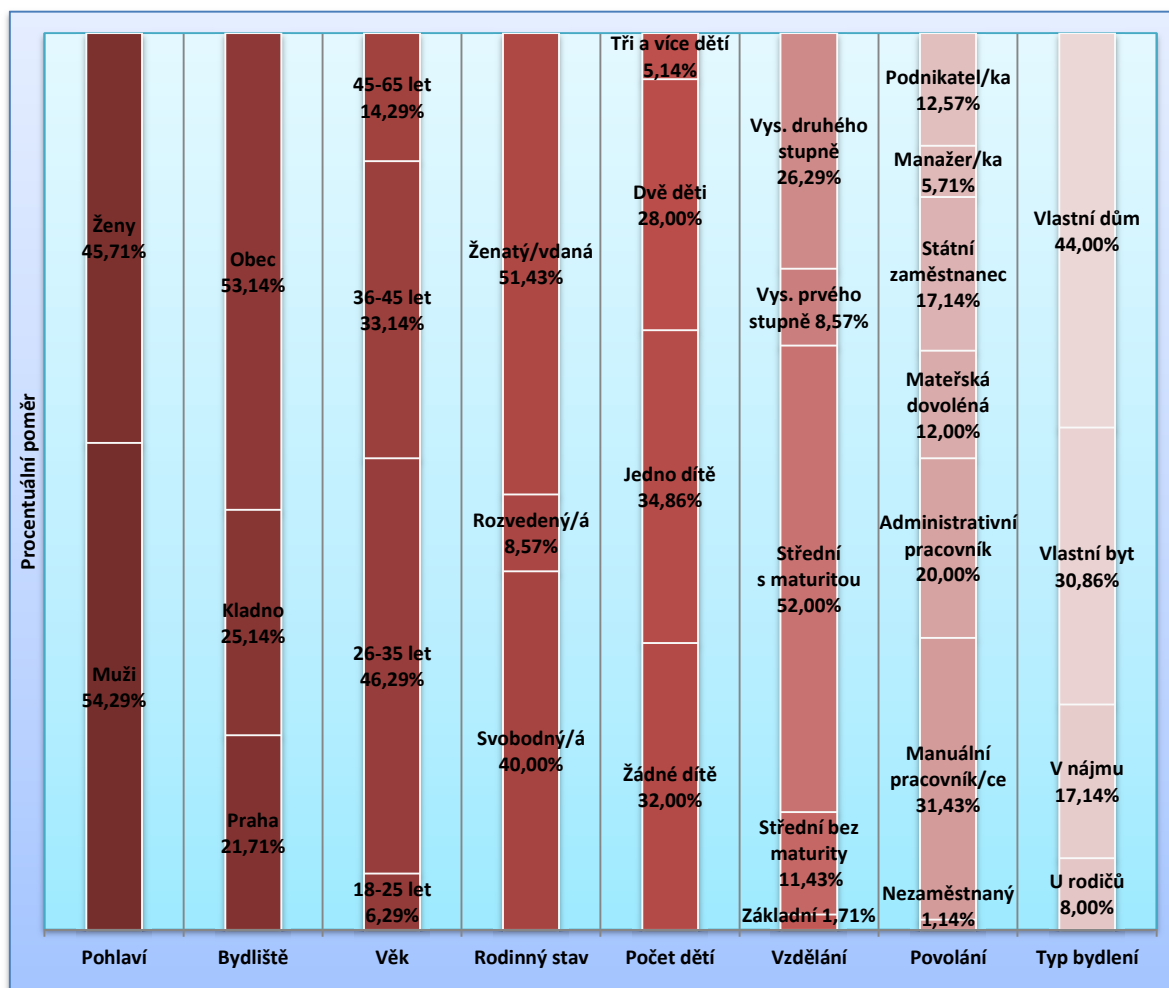

vzděláním přesahují průměr o více než 133 000 Kč a naopak vysokoškolsky vzdělaní lidé jsou v tomto pohledu pod souborovým průměrem o 63 320 Kč, resp. 116 720 Kč.

4.2.2 Shrnutí

Kapitola 4.1 praktické části měla za úkol seznámit čtenáře s detailními charakteristikami zkoumaného souboru osob. V rámci interních dat poskytnutých pro účely této práce společností Partners Financial Services, a.s., bylo zpracováno značné množství nefinančních ukazatelů, jež bylo třeba setřídit pro budoucí šetření v rámci kvantifikace finančních produktů. Graf č. 13 zobrazuje souhrnný procentuální podíl všech jednotlivých nefinančních ukazatelů, vyříděných z poskytnutého souboru osob.

Graf č. 13: Shrnutí nefinančních ukazatelů zkoumaného souboru osob

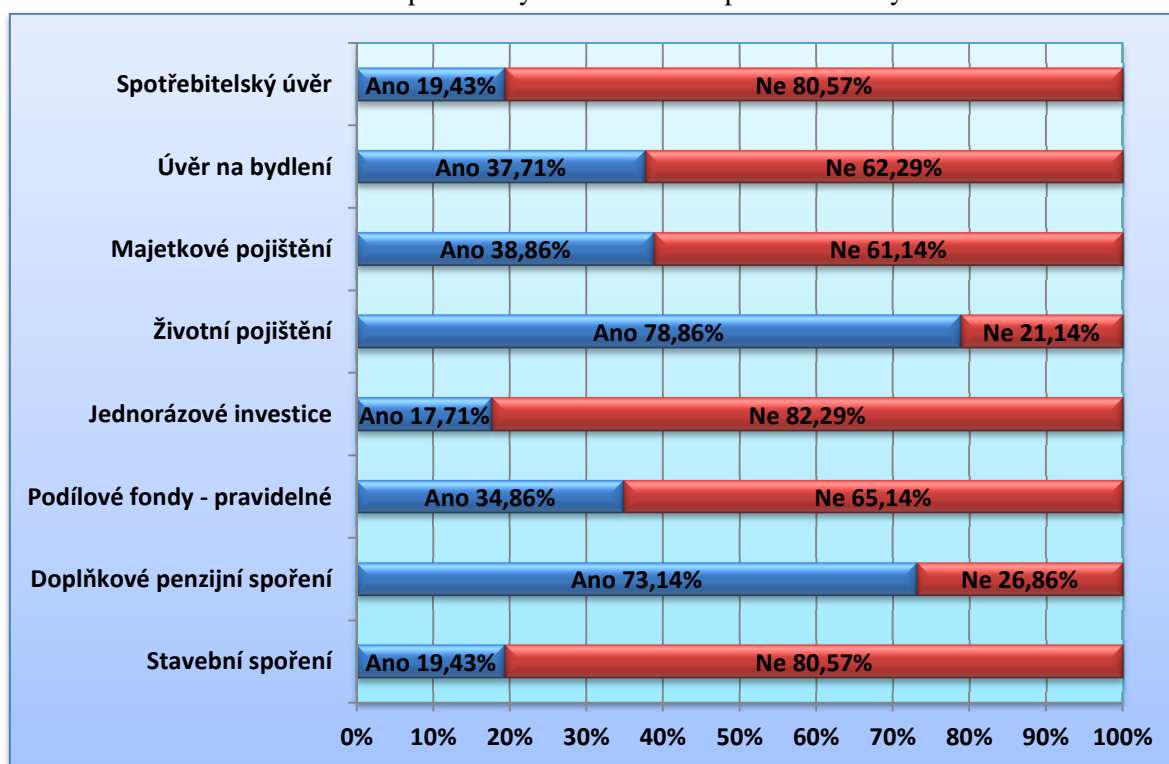
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Graf č. 13 zobrazuje procentuální poměr mezi celkem osmi nefinančními ukazateli, jež byly v rámci správného dosažení cíle diplomové práce zvoleny a vyříděny z celkového

souboru osob. Dle těchto jednotlivých ukazatelů je práce dále členěna a podstoupena kvantitativnímu členění finančních produktů.

Následující kapitolou 4.2 postupovala práce k naplnění svého cíle a to především z hlediska nalezení finančních produktů, které české domácnosti nejvíce využívají. Pro tyto účely byla práce rozdělena do několika primárních okruhů k celkově snazší orientaci v práci. Tyto okruhy byly zvoleny na základě typů finančních produktů, které do nich byly zařazeny a dle toho, čím se dané produkty vyznačují a jaký je jejich výsledný dopad na uživatele. V rámci úvěrových produktů byly blíže zkoumány úvěry na bydlení, tedy hypoteční úvěry a úvěry ze stavebního spoření a spotřebitelské úvěry, vyznačující se svou bezúčelovostí. V rámci pojistných produktů byly podrobnější analýze podrobeny produkty životního a majetkového pojištění a taktéž tzv. povinné ručení a havarijní pojištění, vztahující se k vlastnictví automobilu, resp. motorového vozidla. Posledním okruhem byly zvoleny spořicí, resp. investiční produkty, obsahující v České republice velmi oblíbený produkt stavebního spoření a doplňkové penzijní spoření, veřejností známe taktéž jako penzijní připojištění či tzv. třetí pilíř penzijního systému. V rámci investičních produktů je práce zaměřena především na produkty využívané převážně drobnějšími investory a domácnostmi, tedy tzv. podílové fondy. V případě jednorázových investic bylo do práce vloženo taktéž téma investic do nemovitostí.

Graf č. 14: Souhrn poměru využití finančních produktů českými domácnostmi

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle zobrazeného souhrnného grafu č. 14 lze porozumět míře využití různých finančních produktů českými domácnostmi. Mezi nejzásadnější pozitivní zjištění patří značná snaha občanů zkoumaného souboru zabezpečit sebe a své potomky pomocí uzavřených smluv o doplňkovém penzijním spoření, resp. životním pojištění. Negativním zjištěním byla naopak skutečnost nízkého procenta osob, které mají vztah k jakékoliv formě investování a zároveň relativně vysoké procento zadlužených, jež říká, že téměř každý pátý člověk souboru má uzavřený dosud nesplacený spotřebitelský úvěr a dokonce více než každý třetí splácí úvěr na bydlení.

V návaznosti na graf č. 14 zobrazuje následující tabulka č. 21 průměrné částky spojené s jednotlivými finančními produkty, rozdělenými do charakteristických kategorií.

Tabulka č. 21: Souhrn průměrných částek charakterizujících využití jednotlivých finančních produktů jejich uživateli

Finanční produkt	Průměrná částka
Úvěrové produkty	Průměrná výše úvěru
Spotřebitelský úvěr	166 720,29 Kč
Úvěr na bydlení	866 984,85 Kč
Pojistné produkty	Průměrná výše měsíčního pojistného
Majetkové pojištění	237,65 Kč
Životní pojištění	1 006,09 Kč
Jednorázové investice	Průměrná výše jednorázově investované částky
Podílové fondy - jednorázové	291 111,11 Kč
Investice do nemovitostí	1 331 818,18 Kč
Pravidelné investice	Průměrná výše spořené/investované částky
Podílové fondy - pravidelné	1 543,93 Kč
Doplňkové penzijní spoření	471,09 Kč
Stavební spoření	1 313,24 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Tabulka č. 21 podává ucelený souhrn o průměrných úvěrových částkách poskytovaných bankovními institucemi domácnostem, potažmo jednotlivcům analyzovaného souboru osob, o průměrném pojistném, placeném osobami v závislosti na uzavřeném typu pojištění a dále o průměrné výši pravidelně a jednorázově investovaných částek do podílových fondů, jednorázových nákupů nemovitostí a pravidelně spořených částkách v různých typech spořicích produktů.

Mezi nejzásadnější zjištěná fakta patří relativně vysoká průměrná částka spotřebitelských úvěrů, poskytovaných osobám zahrnutým do zkoumání a dále skutečnost výrazně nižší průměrné jednorázově investované částky do podílových fondů oproti jednorázovým nákupům nemovitostí k investičním účelům.

4.3 Kvantitativní využití finančních produktů na vybraných ukazatelích

V souladu se zadaným cílem diplomové práce byly pro následující kapitoly vybrány domácnostmi nejvyužívanější finanční produkty, zjišťované v analýzách předchozích kapitol. Jejich využití bylo dále detailněji zkoumáno v závislosti na jednotlivých vybraných ukazatelích, především pak na věkové struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva a dalších přídatných ukazatelů.

Dle typického charakteru finančních produktů a důsledků, jež jejich využívání svým vlastníkům v budoucnu způsobují, byla kapitola dále rozdělena do pěti hlavních kategorií na příjmy, výdaje, bilance, zajištění a zadlužení osob.

V souladu s již zjištěnou relevantní mírou využití jednotlivých ukazatelů v první kapitole praktické části diplomové práce, se práce dále zabývá, kromě obecných příjmů, výdajů a bilance osob, kvantifikací těchto produktů:

- finanční rezerva na běžných a spořicíh účtech osob,
- životní pojištění,
- důchodové spoření (2. pilíř),
- doplňkové penzijní připojištění (3. pilíř),
- investice v podílových fondech,
- úvěry na bydlení.

4.3.1 Příjmy

Jednou z pěti základních kategorií v tomto úseku práce byly zvoleny celkové příjmy osob zkoumaného výběru. Velikost příjmu je jedním ze základních prvků veškerého dalšího fungování jednotlivcova, případně rodinného, rozpočtu a dalších návazných činností a využívání investičních, pojistných a úvěrových produktů.

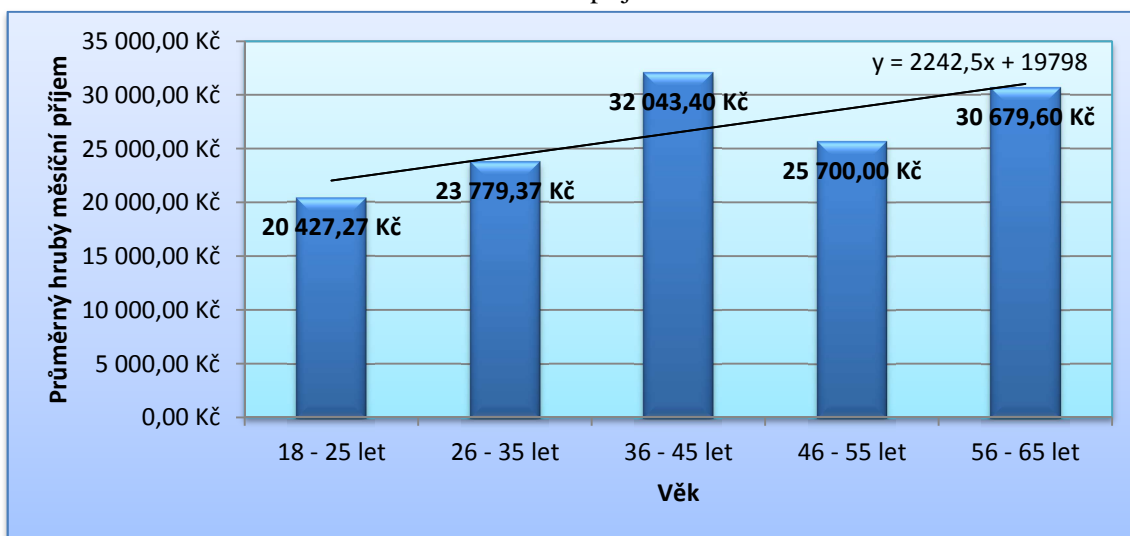
Většina analyzovaných závislostí je v této kapitole očištěna od osob, momentálně se nacházejících na mateřské dovolené. Důvodem jejich vyřazení z této části analýzy je možnost výrazného zkreslení výsledných údajů.

Hlavním ukazatelem pro zkoumání vztahů k příjmům je vzhledem k návaznosti celé práce zvolena věková struktura osob souboru. Přídatnými ukazateli, u nichž je předpokládána určitá souvislost vzhledem k výši příjmů, byly zvoleny současně vykonávané povolání, místo bydliště a pohlaví osob.

Vztah věku vzhledem k příjmům osob

Primárním faktorem, u něhož se předpokládá určitá souvislost s celkovými příjmy osob, je jejich věk. Ekonomicky aktivní osoby zkoumaného výběru byly logicky rozděleny do pěti věkových kategorií. Následující graf č. 15 vykresluje výsledky analýzy závislosti věku osob na jejich celkových příjmech.

Graf č. 15: Vztah věku vzhledem k příjmům osob

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle grafického znázornění č. 15 je jasně patrný rostoucí trend ve výši průměrných příjmů v závislosti na věku dané osoby, přičemž pomyslný příjmový vrchol přichází mezi třicátým šestým až čtyřicátým pátým rokem života. Po těchto letech však nedochází k nijak drastickému snížení příjmů, což dokazuje lineární osa znázorněná v grafu, mající tzv. stoupající trend.

S ohledem na výše zjištěné skutečnosti se z pohledu daných osob dá uvažovat o mnoha finančních operacích, např. v dnešní době moderní koupi vlastního bydlení na hypoteční úvěr, spojený se zástavou dané nemovitosti. Těchto úvěrů, nejčastěji poskytovaných na dobu deseti až třiceti let, se dle uvedeného grafu není třeba obávat v podstatě v jakémkoliv věku, avšak produktivní věk do 45 let se zdá být na zřízení takového úvěru ideálním obdobím.

Z hlediska bankovních institucí je tato metrika taktéž velice významná, a to především z důvodu poskytování finančních produktů osobám dle jejich věkové struktury. V případě výše zmíněných úvěrů na bydlení je věk žadatele jedním z hlavních požadavků těchto poskytovatelů, a to především díky schopnosti těchto jedinců splácet daný závazek. Příkladem může být fakt, že v podstatě veškerí poskytovatelé úvěrů na bydlení, poskytují tyto úvěry osobám maximálně do chvíle jejich odchodu do starobní penze.

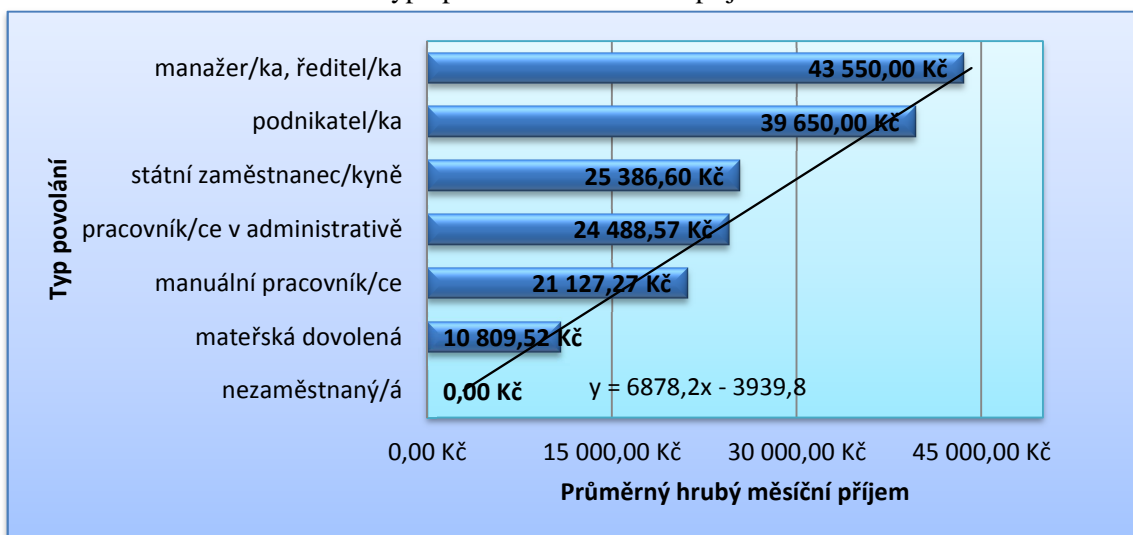
Vztah typu povolání vzhledem k příjmům

Jedním z primárních znaků výše měsíčního příjmu daného jedince je taktéž typ jeho povolání. Je předpokladem, že podnikatel, příp. výše postavený pracovník v určité firmě,

bude mít výrazně vyšší příjmy, nežli pracovníci na nižších zaměstnaneckých postech. Pro možnost kvalitnějšího porovnání analyzovaných výsledků byla různá povolání rozříděna do sedmi homogenních skupin na podnikatele, pracovníky na nejvyšších manažerských a ředitelských postech, státní zaměstnance, administrativní pracovníky, manuální pracovníky, osoby na mateřské dovolené a momentálně nezaměstnané osoby.

V závislosti na typu povolání a s ním odpovídající výši čistého měsíčního příjmu je předpokládána odlišná využitelnost rozdílných finančních produktů, a zároveň pravděpodobnost výskytu mnohdy výhodnějších nabídek ze stran finančních institucí těmto pracovníkům.

Graf č. 16: Vztah typu povolání vzhledem k příjmům

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Díky této grafické analýze č. 16 byl potvrzen předpoklad, že nejvyšší průměrné příjmy mají na našem území pracovníci na nejvyšších manažerských a ředitelských postech, těsně následovaní podnikateli. Pokud jde o ostatní povolání, příjmy těchto osob se liší v řádech set až tisíců korun, vyjímaje osoby na mateřské dovolené, jež jsou v dané chvíli v podstatě finančně závislé na státu, případně na svém partnerovi.

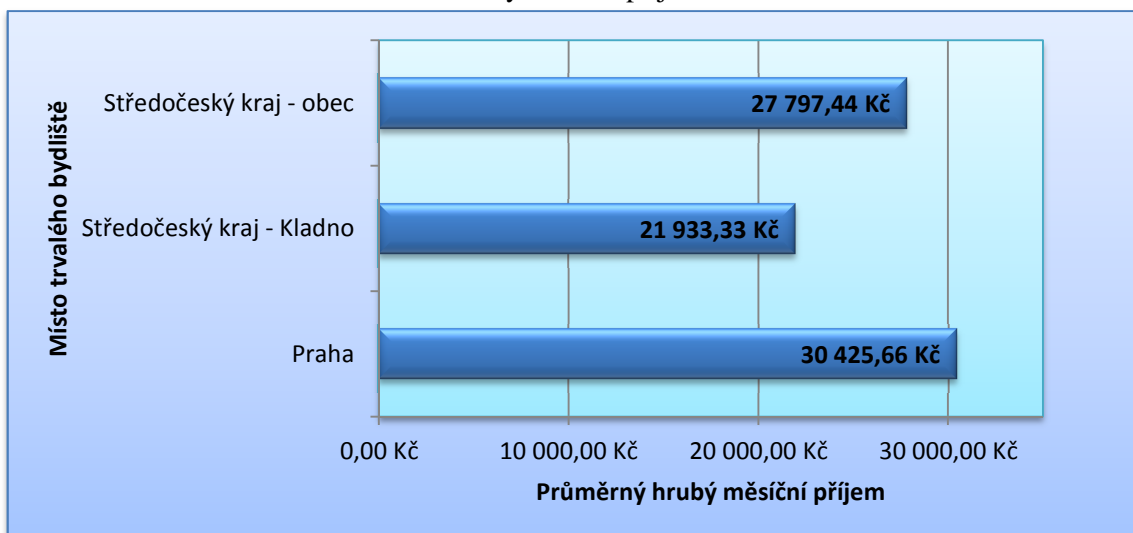
Naměřené skutečnosti o rozdílech v celkových měsíčních příjmech dle rozdílného typu povolání vedou k následným odlišným možnostem jedincovi orientace na trhu s finančními produkty. Je tedy předpokládáno, že manažeři a ředitelé, resp. podnikatelé, budou mít odlišné záměry, nežli např. manuální pracovníci. Příkladem může být vyšší procento investované částky, vyšší pojistné částky v životním a majetkovém pojištění, nižší procento uzavřených úvěrů apod. Další významnou skutečností, navázanou na

vysokou výši celkového příjmu jedince je možnost žádat o objemnější úvěrové částky, které by bankovní instituce např. administrativním pracovníkům, z důvodu nižšího příjmu, nenabídly.

Závislost místa bydliště na příjmech

Závislost místa bydliště na celkových příjmech ovlivňuje celkové bohatství daného regionu a je dáno mnoha faktory, především pak množstvím pracovních míst v dané oblasti a kvalitou a počtem pracovníků. Ve zkoumaném výběru jsou zastoupeny osoby z Prahy a Středočeského kraje. Z tohoto důvodu byly, dle nejvíce zastoupených, osoby rozděleny do třech oblastí na Prahu, malé obce ve Středočeském kraji a Kladno, největší město Středočeského kraje. Následující graf č. 17 vyjadřuje vztah místa trvalého bydliště k celkovým měsíčním příjmům jedince.

Graf č. 17: Závislost místa bydliště na příjmech

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Grafické vyjádření č. 17 potvrdilo domněnku, že nejvyššími příjmy vládnou pracovníci, trvale žijící na území hlavního města Prahy, kteří v průměru téměř o 8 500 Kč měsíčně předstihli obyvatele největšího Středočeského města Kladna. Ač se může zdát, že obyvatelé malých obcí by z takového srovnání měli vyjít, díky nižším pracovním příležitostem v těchto místech, nejhůře, v tomto případě bylo analýzou zjištěno, že obyvatelé těchto obcí ve Středočeském kraji mají v zásadě velmi nadprůměrné příjmy. Tento fakt je možné vysvětlit skutečností, že mnoho z těchto obcí se nachází v těsné blízkosti hlavního města a tudíž je pravděpodobné, že jejich obyvatelé do Prahy každodenně za prací dojíždí.

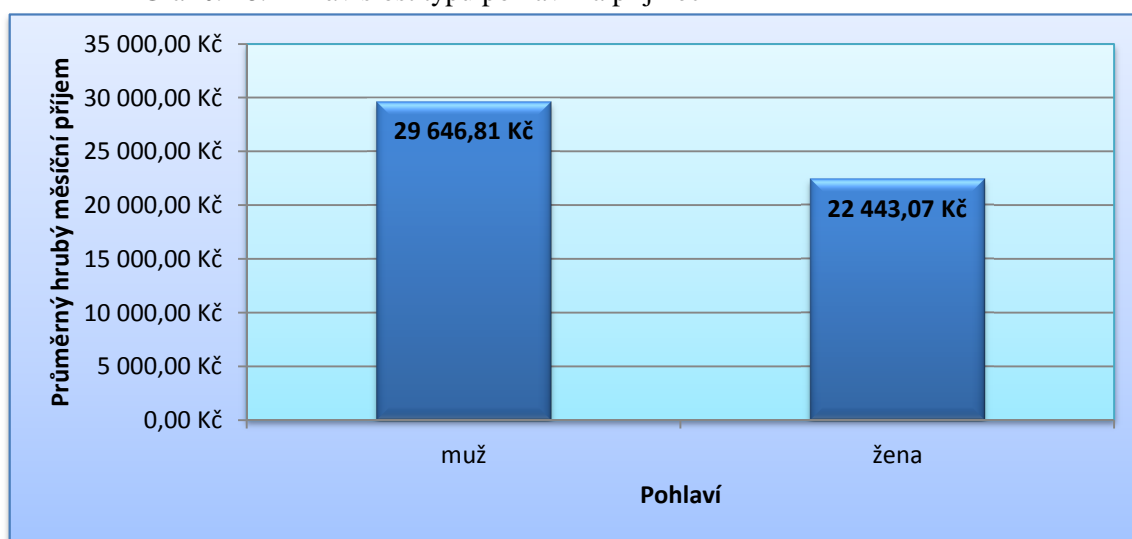

V závislosti na zjištěných hodnotách lze usuzovat větší sklon osob, pracujících v Praze, ke spoření a investování a zároveň jejich schopnost dosáhnout na výrazně vyšší úvěrové částky u bankovních institucí, díky nadprůměrným příjmům.

Závislost typu pohlaví na celkových příjmech

V souvislosti se zjišťováním ukazatelů, jež mají určitý vztah k výši celkových průměrných příjmů, byla dále analyzována souvislost typu pohlaví s celkovými příjmy. Tato problematika je i v současnosti velice ožehavým tématem. Následující grafické vyjádření č. 18 vykresluje tuto souvislost na osobách zvoleného výběru.

Graf č. 18: Závislost typu pohlaví na příjmech

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Provedenou grafickou analýzou č. 18 bylo potvrzeno všeobecné mínění, že muži v průměru dosahují výrazně vyšších příjmu, nežli ženy. V případě zkoumaného souboru dosahují ženy výši svých příjmů na zhruba 75% příjmů mužů.

V závislosti s uvedenými daty je předpokládán výrazně vyšší sklon mužů oproti ženám k investicím a vyšším úvěrovým částkám, avšak je třeba stále brát v úvahu vyšší procento žen, odcházejících na určitý počet let na mateřskou dovolenou, jež nejen snižuje aktuální výši příjmů, ale taktéž částečně zabraňuje možnosti plynulého kariérního postupu.

4.3.2 Výdaje

V předchozí kapitole práce byly blíže analyzovány závislosti mezi jednotlivými ukazateli a průměrnými příjmy obyvatelstva. Pravděpodobně ještě významnějším údajem pro posouzení využití určitých finančních produktů jsou však výdaje. Za výdaje jsou v této

kapitole považovány základní finanční výdaje osob analyzovaného souboru na bydlení, potravu, hygienické pomůcky a další pomůcky potřebné k běžnému životu.

Odlišná výše běžných měsíčních výdajů jednotlivců má za následek rozdílné možnosti v následném spoření, investování i pojištění těchto osob a s tím návazné odlišné využívání jednotlivých finančních produktů.

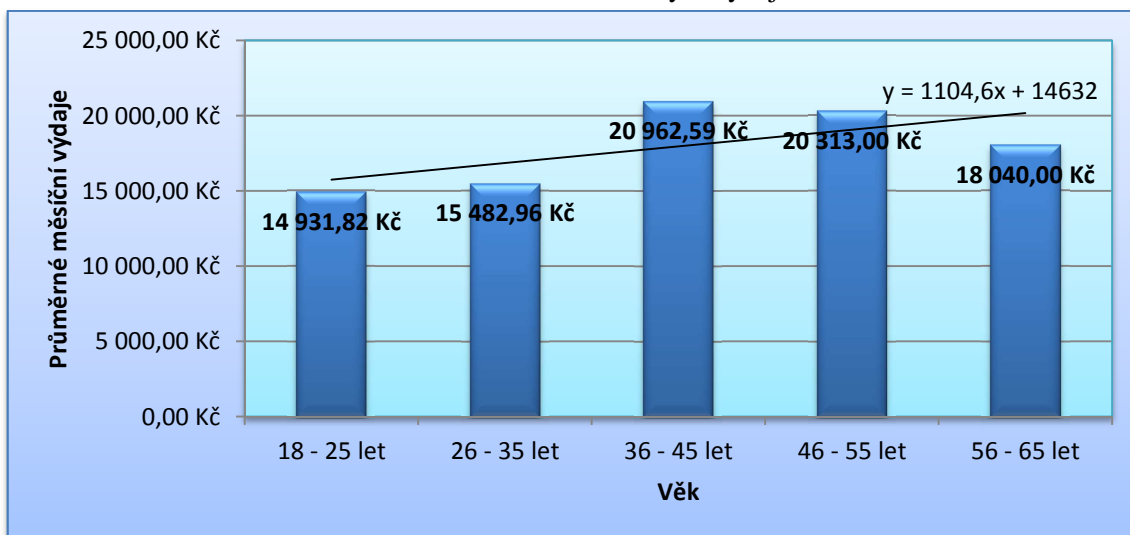
Primárním ukazatelem kvantifikace příjmů je, vzhledem k návaznosti celé práce, zvolena věková struktura obyvatelstva, na níž navazují přídatné ukazatele typu bydlení a počtu dětí, u nichž je předpokládán vztah vzhledem k výši měsíčních výdajů jednotlivců.

Vztah věku vzhledem k celkovým výdajům

V rámci zkoumání ukazatelů, majících přímý vliv na výši pravidelných měsíčních výdajů byl vzhledem k dodržení návaznosti práce zvolen faktor věku jedince. Vzhledem k již zjištěné skutečnosti zvyšujících se příjmů v průběhu lidského života, je předpokladem taktéž jev zvyšujících se běžných výdajů.

Následující graf č. 19 zobrazuje vztah věku osob zkoumaného souboru v závislosti na jejich pravidelných běžných finančních výdajích.

Graf č. 19: Vztah věku vzhledem k celkovým výdajům

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Díky grafu č. 19 byla potvrzena domněnka postupně se zvyšujícího trendu výdajů osob v průběhu jejich života, přičemž k maximálním výdajům dochází mezi třicátým šestým až čtyřicátým pátým rokem života, načež dochází k mírnému poklesu. Ve srovnání s předešlou grafickou analýzou, vyjadřující vztah věku a celkových měsíčních příjmů

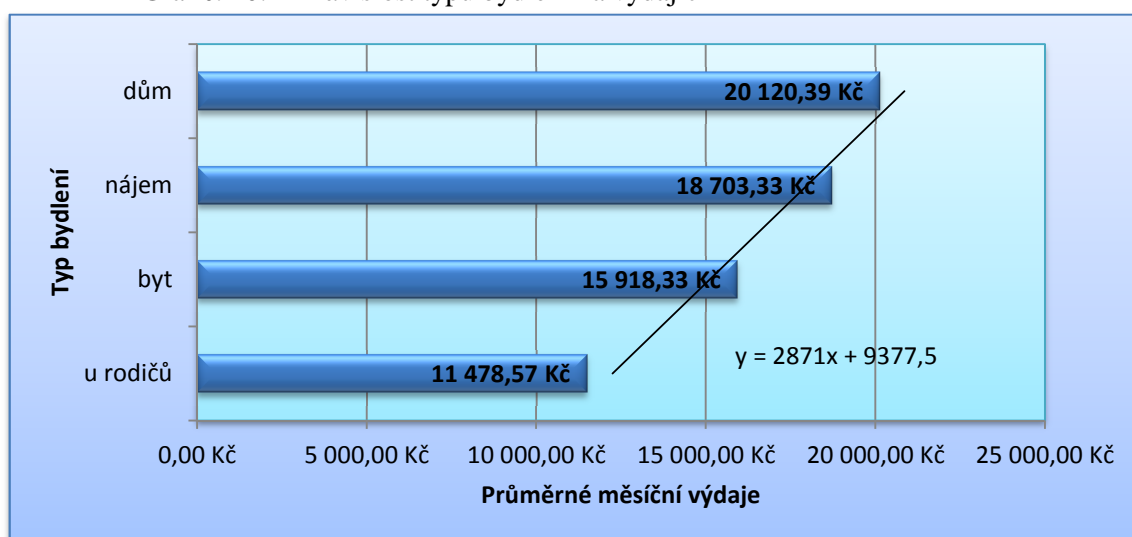
jedince, však nedochází k tak výraznému růstu výdajů. Toto zjištění je dále detailně analyzováno v následujících kapitolách.

Vztah typu bydlení na celkových výdajích

Jedním z primárních ukazatelů, majících značný vliv na celkové výdaje osob, je typ bydlení, ve kterém tyto osoby trvalé žijí.

Bydlení osob bylo pro účely této analýzy rozděleno do čtyř skupin na osoby žijící ve vlastním domě, žijící ve vlastním bytě, v nájemní nemovitosti a osoby žijící pod jednou střechou se svými rodiči. Následující graf č. 20 vykresluje závislost typu bydlení na běžných finančních výdajích analyzovaných osob.

Graf č. 20: Závislost typu bydlení na výdajích

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Na základě této grafické analýzy č. 20 bylo zjištěno, že nejvyšší průměrné měsíční výdaje mají lidé, žijící ve vlastním domě, těsně následováni osobami žijícími v nájemním bydlení. Na opačném konci se nacházejí lidé, žijící pod jednou střechou se svými rodiči, což je z logického hlediska naprosto pochopitelné, jelikož v takovém případě obvykle většinu výdajů spojených s bydlením hradí právě rodiče.

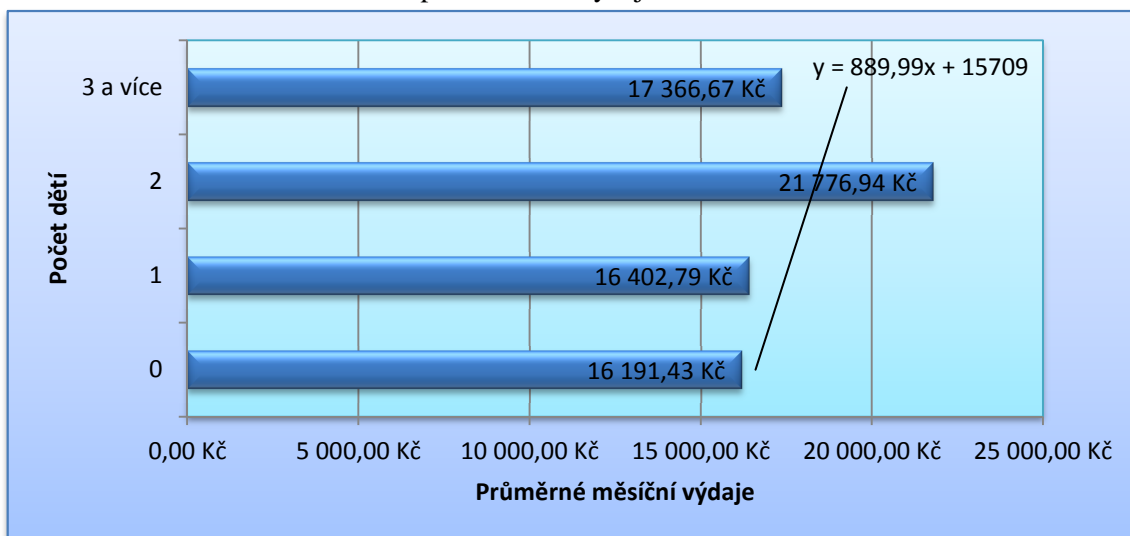
Z výsledných dat je zřejmé, že lidé, žijící ve vlastním domě mají, oproti ostatnímu obyvatelstvu, výrazně vyšší měsíční výdaje a tím pádem si musí více hlídat příjmovou složku své osobní bilance. Dle této výdajové složky lze dále předpokládat výrazně vyšší zájem těchto osob o pojistné produkty, jako jsou životní pojištění a především pak pojištění majetku, díky nimž si chrání své vyšší příjmy, resp. dražší nemovitosti a vybavení.

Závislost počtu dětí na výdajích

Výrazným vliv na celkové výdaje domácností, resp. jedinců, má bezpochyby i počet potomků žijících v dané rodině. Zkoumaný soubor osob byl rozdělen dle počtu dětí do čtyř skupin na bezdětné, osoby mající jedno, dvě a tři a více dětí.

Následující grafické vyjádření č. 21 vykresluje závislost počtu dětí na celkových měsíčních výdajích osob analyzovaného výběru.

Graf č. 21: Závislost počtu dětí na výdajích

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 21 byla závislost celkových výdajů na počtu dětí více méně potvrzena. V tomto případě se dá hovořit o lineárním zvyšování celkových výdajů jednotlivců v závislosti na větším počtu dětí v domácnosti s jedinou výjimkou, dvou dětí. V tomto případě byly naměřeny hodnoty výrazně vyšší, nežli hodnoty odpovídající lineárnímu trendu. Tento fakt je přisuzován skutečnosti, že v případě, že má rodič tři a více dětí, některé z těchto dětí je již s velkou pravděpodobností dospělé a osamostatněné, a tím pádem už nemá na výdaje svých rodičů takový vliv.

V souvislosti s počtem dětí, a s tím spojenými výdaji domácnosti, resp. rodiče – jednotlivce, lze usuzovat vyšší zájem o produkty životního pojištění osob, chránící před náhodnými situacemi, zapříčiňujícími omezení či úplný výpad příjmů a tím způsobené problémy s živěním rodiny. S rostoucím počtem potomků a tím se zvyšujícími výdaji lze dále předpokládat úbytek zájmu o investování a možnost vyššího zájmu o spotřebitelské úvěry a úvěry na bydlení. Se zvyšujícími se věkem dětí lze taktéž předpokládat zvýšený

zájem rodičů o jejich zabezpečení a tím rostoucí poptávce po spořicíh produktech, např. stavebním spoření.

4.3.3 Bilance

Celková bilance jednotlivců, případně rodin, je jedním z nejvýznamnějších ukazatelů pro posouzení budoucího využívání finančních produktů na daném trhu. Celkové příjmy nejsou pro posouzení finanční situace jednotlivce ani zdaleka tak vypovídající, jako již očištěné hodnoty o běžné výdaje a tím vznikající ztráta či finanční rezerva pro další využití např. na trzích s finančními produkty.

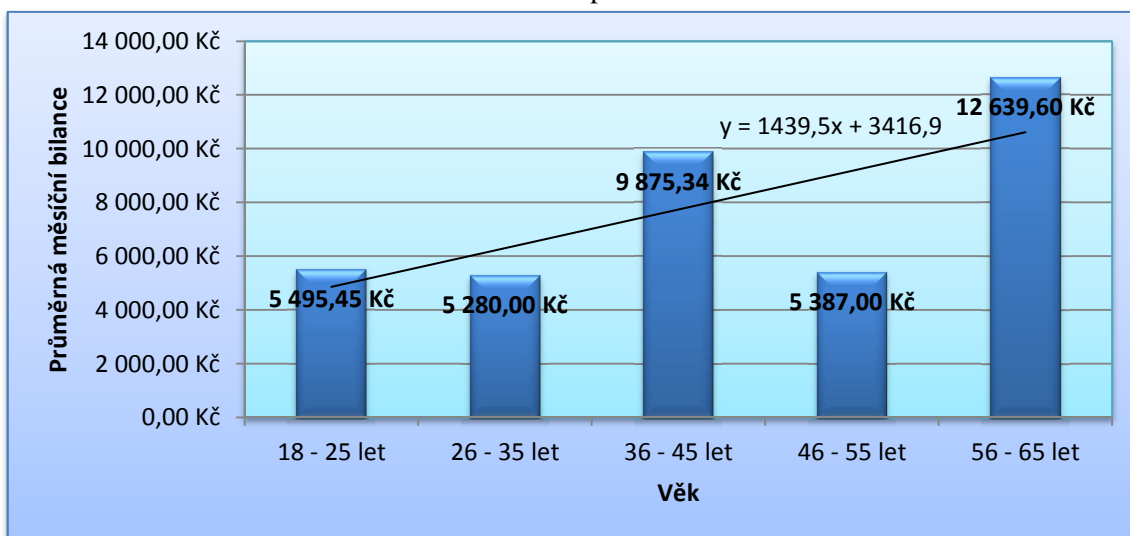
Pro úspěšné dosažení cílů této práce byla bilance tvořena celkovými příjmy osob analyzovaného souboru, očištěnými o běžné průměrné měsíční výdaje. Tato bilanční data byla dále analyzována za účelem nalezení závislostí mezi nimi a ostatními ukazateli.

V rámci kvantitativního posouzení bilance vzhledem k ukazatelům byl, kromě věkové struktury, jsoucí pilířem celé praktické části, zjištěn předpoklad závislosti taktéž u nejvyššího dosaženého vzdělání osob zkoumaného souboru.

Vztah věku osob vzhledem k průměrné měsíční bilanci

V předešlých kapitolách práce byla zjištěna určitá závislost mezi věkem zkoumaných osob a jejich celkovými měsíčními příjmy a výdaji. Celková měsíční bilance je veličinou charakterizující výsledný zisk, příp. ztrátu v hospodaření dané osoby, vycházející především z velikosti jejich příjmů a schopnosti efektivně pracovat s výdaji. Vzhledem k již zjištěnému faktu postupného zvyšování příjmů v průběhu jedincova života je taktéž předpokládáno i celkové zvyšování průměrné měsíčního peněžního toku v závislosti na věkové struktuře. Graf č. 22 vyjadřuje závislost mezi věkem osob zkoumaného souboru a jejich průměrnou měsíční bilancí.

Graf č. 22: Vztah věku vzhledem k průměrné měsíční bilanci

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z předešlého grafu č. 22 je zřejmá vzrůstající tendence celkové měsíční bilance v závislosti na věkové struktuře osob. Tato skutečnost je dána postupně se zvyšujícími příjmy v průběhu jedincova života oproti výrazněji pozvolnějším trendu zvyšování jeho výdajů.

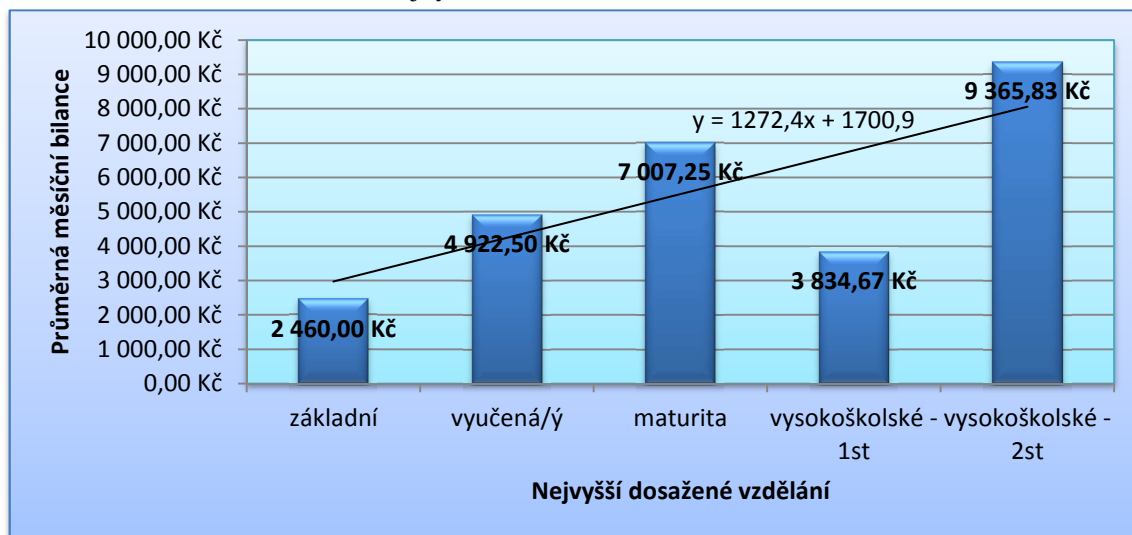
Skutečnost s věkem postupného kladného zvyšování měsíční bilance, vede k následným možnostem těchto osob spořit vyšší finanční částky ve spořicítech produktech, pravidelně investovat do podílových fondů, nebo např. využít výhodné situace na trhu s hypotečními úvěry a koupit investiční nemovitost, která bude splácena pravidelným nájemným, popřípadě doplacena právě ze zbývajících prostředků po odečtení běžných výdajů.

Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání vzhledem k celkové bilanci

Naprostá většina výzkumů při porovnávání závislostí na základě nejvyššího dosaženého vzdělání uvádí pouze údaje o příjmech těchto osob. Výsledkem takových výzkumů je ve velké většině fakt, že čím vyššího jedinec dosáhl vzdělání, tím vyšší jsou následně jeho příjmy z povolání, přičemž jde o zpravidla o přímou úměru (Příloha č. 15). Opomenutým faktem však často zůstávají běžné výdaje těchto jednotlivců, jejichž kombinace s výsledky analýz příjmů, je pro celkové posouzení finanční situace takové osoby zásadní (Příloha č. 16).

Následující grafické vyjádření č. 23 spojuje výše uvedené analýzy a podává ucelené informace o průměrné měsíční finanční situaci osob analyzovaného souboru z pohledu jejich výsledné bilance v závislosti na nejvyšším dosaženém vzdělání.

Graf č. 23: Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání vzhledem k celkové bilanci

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 23 bylo zjištěno, že čím vyššího vzdělání jedinec daného zkoumaného souboru dosáhl, tím dosahuje v současné době vyšších měsíčních zisků. Zatímco vysokoškolsky vzdělané osobě měsíčně po odečtení všech nutných výdajů zůstává téměř devět a půl tisíce korun, osoba se základním vzděláním je v tomto pohledu měsíčně o téměř sedm tisíc korun chudší. Tato skutečnost je dána nejen v návaznosti na prokazatelně vyšší příjmy vzdělanější části populace, ale především pak na schopnosti lépe hospodařit s nabytými prostředky. Viditelný výkyv u vysokoškolsky vzdělaných osob prvního stupně byl způsoben relativně nižším zkoumaným vzorkem a také skutečností, že současná poptávka na trhu práce ve velké míře nahrává právě oborům s nutným výučním listem a prokazatelnou odbornou praxí a dále pak inženýrským a doktorským povoláním, přičemž bakalářský mezistupeň lze často považovat jen za nutný stupeň k cestě za vyššími tituly a ne jako titul, zaručující snazší uplatnění na trhu práce.

Hodnota výsledné bilance má nepopíratelný vliv na možnosti osob dále využívat finanční produkty různých typů, přičemž u osob s vyššími měsíčně zůstávajícími částkami je výrazně vyšší předpoklad k investování a spoření a zároveň ochotě bankovních institucí poskytovat této části populace vyšší úvěrové částky na bydlení. Na rozdíl od osob, kterým

měsíčně zbývá výrazně nižší částka a které budou mít patrně sklon spíše k úvěrovým produktům.

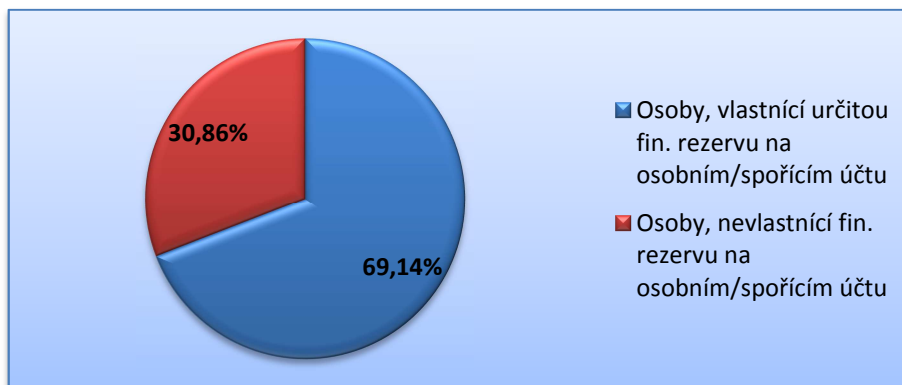
4.3.4 Zajištění

Na termíny bilance, investování a spoření, probírané v předchozích oddílech, navazuje práce kapitolou zajištění. Pojem zajištění vyjadřuje v tomto případě ochranu vůči určitému riziku, případně běžným životním situacím typu přirozeného stárnutí a s tím spojeného zajištění důchodového věku, zajištění dětí apod.

Možností k finančnímu zajištění je z jedincova hlediska mnoho, pro účely této diplomové práce byly však vybrány pouze ty z nejčastějších (dle zjištění v první a druhé kapitole praktické části). Konkrétně dlouhodobá tvorba finanční rezervy na osobním, příp. spořicímu účtu, pravidelné investování do tzv. podílových fondů a spoření v produktech důchodového spoření a doplňkového penzijního spoření.

Finanční rezerva udává výši částky, kterou je daný jedinec v jakýkoliv okamžik schopen bez odkladů použít. Vzhledem k nutným čekacím a výpovědním lhůtám ve většině spořicíh a investičních produktů se za finanční rezervu z tohoto pohledu považuje částka na běžném, nebo spořicímu účtu, případně hotovostní peníze držené daným jedincem. Graf č. 24 zobrazuje poměr mezi osobami, které na svých účtech mají určitou výši finančních prostředků jako rezervu a osobami, které nemají v podstatě žádné použitelné rezervní prostředky.

Graf č. 24: Poměr osob, vlastnicích určitou finanční rezervu

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Měřením údajů bylo zjištěno, že téměř třetina všech osob zkoumaného souboru, nemá absolutně žádnou finanční rezervu pro případ nahodilých situací. Ač je možné, že tito lidé mají určitou částku naspořenu, případně zainvestovanou v některém z investičních produktů, jsou tyto naměřené hodnoty výrazně alarmujícím faktem. Získat

prostředky ze spořicíh a investičních produktů, zvláště v jiném okamžiku, než který je uveden ve smlouvě, je díky dlouhým čekacím a výpovědním lhůtám mnohdy velmi časově náročné, a v případě nutného použití finančních prostředků nemají tito lidé v podstatě odkud brát a jsou následně nuceni se uchýlovat např. k úvěrovým produktům s vysokými úrokovými sazbami.

Kromě poměru osob, které mají určitou finanční rezervu, je neméně důležitou informací i velikost této rezervy. Tabulka č. 22 udává přehled o částkách držených osobami zkoumaného výběru na osobních a spořicíh účtech, případně v hotovostní formě.

Tabulka č. 22: Výše rezerv

Průměrná výše rezervy	Minimální výše rezervy	Maximální výše rezervy
165 231,40 Kč	5 000,00 Kč	2 000 000,00 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

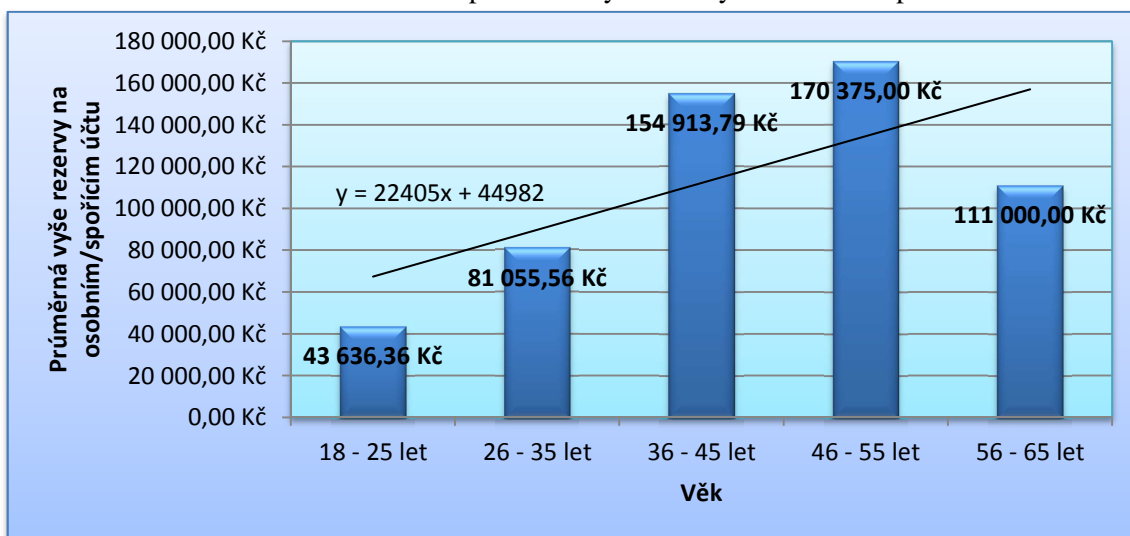
Průměrná výše finanční rezervy držené jejími majiteli byla zjištěna 165 231,40 Kč. Vzhledem k nedostatečně známým životním poměrům, celkovým majetkovým a životním poměrům těchto osob nelze s jistotou konstatovat o tom, zda je tato částka odpovídající či nikoliv. Maximální naměřená finanční rezerva ve výši 2 000 000 Kč se však zdá být možná až příliš značnou finanční rezervou a pravděpodobně by stálo za zvážení, zda minimálně její část nevyužít lépe, např. vložení do spořicíh a investičních produktů s vyšší mírou zhodnocení.

Vztah k investování a tvorbě rezerv dle věkové struktury

Předkládaným jevem při měření závislosti mezi věkem a velikostí finanční částky určené k rezervním účelům, potažmo k výši pravidelně investovaných částek do podílových fondů je vzhledem k již zjištěným souvislostem postupně se zvyšujících příjmů (graf č. 15), pomalejšího zvyšování výdajů (graf č. 19) a měsíční výše bilance (graf č. 22) v průběhu jedincova života, je taktéž stoupající trend v oblasti tvorby rezerv a pravidelného investování.

Následující graf č. 25 vyjadřuje vztah věku a průměrné výše finanční rezervy držené jejím majitelem na osobním a spořicím účtu, případně ve formě hotovosti.

Graf č. 25: Vztah věku k průměrné výši rezervy na osobním/spořicímu účtu

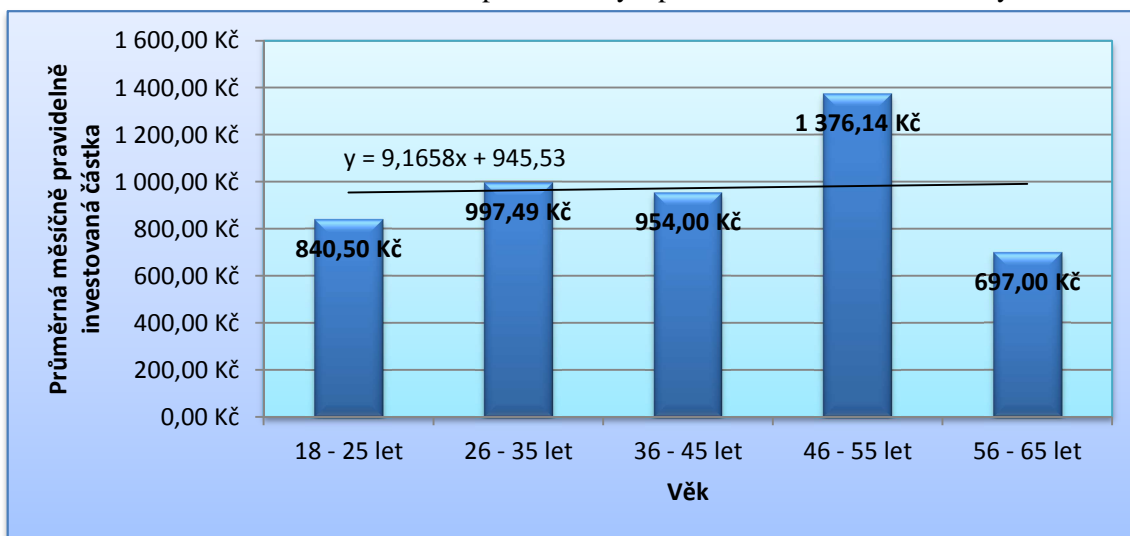

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z grafu č. 25 je možné pozorovat jasně patrný rostoucí trend v průměrné výši rezervní částky v závislosti na věku držitele. Především mezi osmnáctým a padesátým pátým rokem života jde o velmi výrazný vzestup výše finanční rezervy jedince. V pozdějších letech, tedy po padesátém pátém roce života, je patrný určitý pokles nastoleného trendu, pravděpodobně způsobený kombinací snížených nároků na výši finanční rezervy z pohledu již osamostatněných potomků a určité potřeby jedince užít si části peněz ještě před důchodovým věkem.

Následující graf č. 26 zobrazuje vztah mezi věkem osob souboru a výší pravidelně investované částky do podílových fondů.

Graf č. 26: Vztah věku na průměrné výši pravidelně investované částky

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

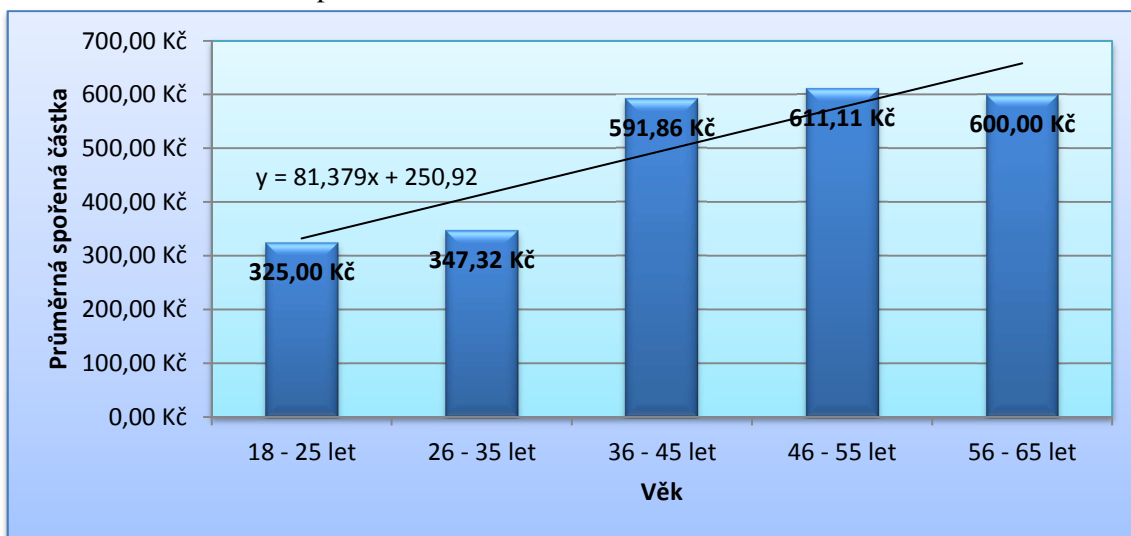
Na základě tohoto srovnání nebyla shledána jakákoliv výrazná souvislost mezi věkem zkoumaného souboru osob a mění se průměrnou výší pravidelně investované částky.

Sklon k investování není nijak závislý na věku daného investora, ale spíše na úrovni jeho finanční gramotnosti, vztahu k riziku a nejvyššího dosaženého vzdělání (graf č. 29).

Vztah věku vzhledem k výši spořené částky v doplňkovém penzijním spoření

V předešlých oddílech byl zkoumán vzájemný vztah věku osob souboru vzhledem ke tvorbě finanční rezervy pro případ nahodilých událostí a vzhledem k výši pravidelně investovaných částek do investičních produktů. Aby byl výčet kompletní, je třeba do měření zahrnout i vztah ke spoření osob vzhledem k jejich věku. Pro tyto účely byl vybrán dobrovolný produkt doplňkového penzijního spoření, vztah průměrné výše takto spořené částky a věku spořicí osoby vyjadřuje graf č. 27.

Graf č. 27: Vztah věku vzhledem k výši spořené částky v doplňkovém penzijním spoření

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

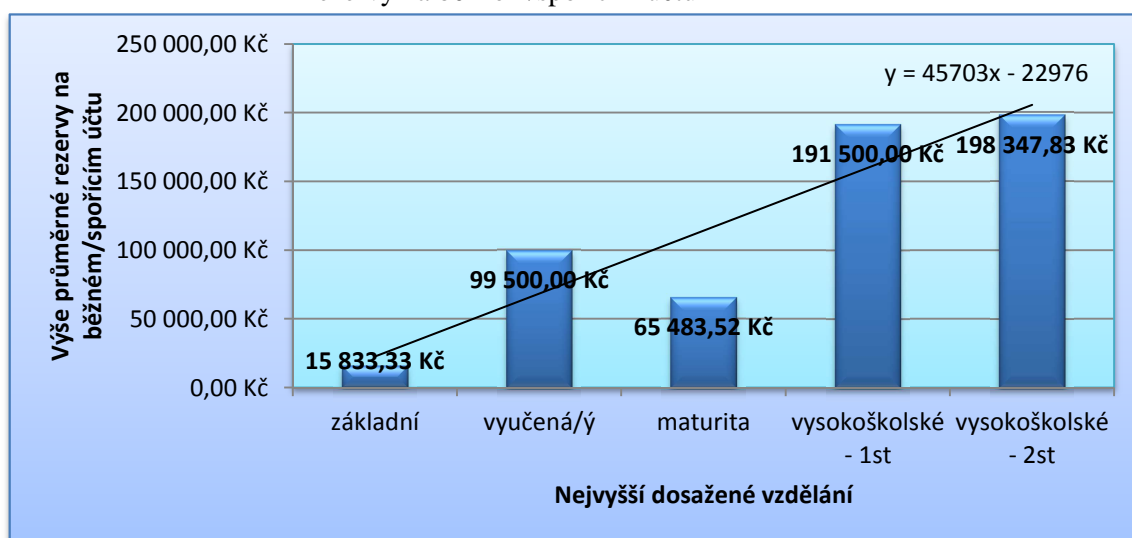
Jak je viditelné z grafu č. 27, ve vztahu průměrně spořené finanční částky v doplňkovém penzijním spoření k věku spořicí osoby panuje pozvolna rostoucí trend. Tato skutečnost je logická vzhledem k charakteru daného produktu, díky němuž se spořicí osoby snaží lépe zajistit na svůj vlastní důchodový věk, pravidelné spoření je navíc podporováno státem ve formě státních příspěvků.

Vztah k investování a tvorbě rezerv dle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání

V minulé kapitole byl potvrzen určitý vztah mezi výší finanční rezervy zkoumaných osob a věkem. Zároveň nebyla zjištěna žádná výrazná souvislost mezi věkem a pravidelně investovanou částkou jedince.

Tyto skutečnosti jsou v této části práce dále rozváděny a porovnávány s nejvyšším dosaženým vzděláním osob, disponujících určitou rezervní finanční částkou, respektive pravidelně investujících určitou měsíční částku do investičních produktů. Graf č. 28 zobrazuje vztah mezi nejvyššího dosaženého vzdělání osob k průměrné výši jejich finanční rezervy na osobních a spořicíh účtech, případně prostředcích v hotovosti.

Graf č. 28: Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání vzhledem k výši průměrné rezervy na běžném/spořicíh účtu

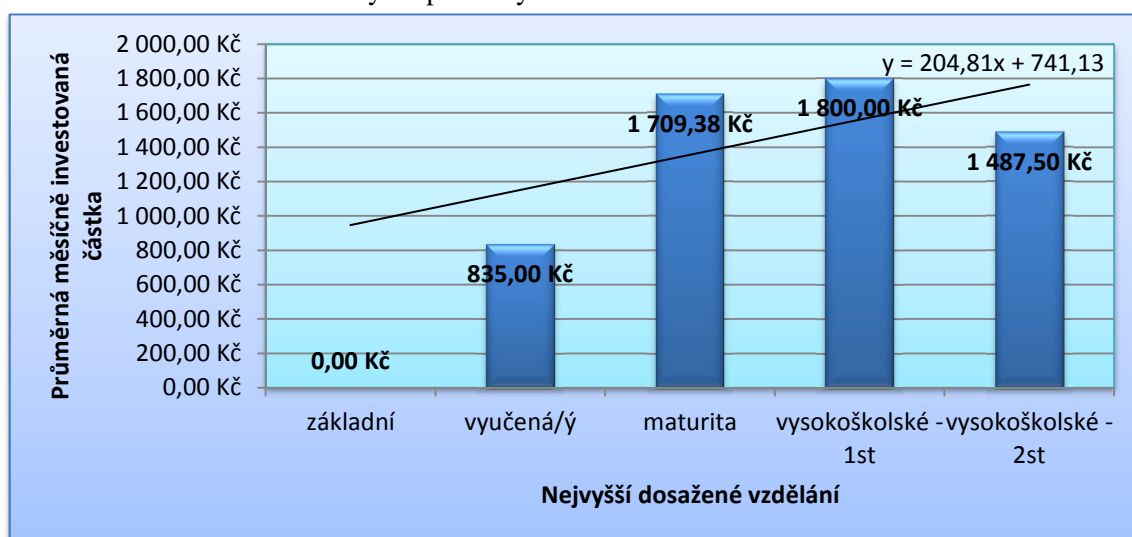

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle grafu č. 28 byla zjištěna jasně viditelná souvislost mezi průměrnou výší finanční rezervy a nejvyšším dosaženým vzděláním jedince. Zatímco osoby se základním vzděláním disponují v průměru rezervou ve výši zhruba 16 000 Kč, osoby s druhým a vyšším stupněm vysokoškolského vzdělání disponují částkou více než dvanáctinásobnou, přičemž byla, až na mírné odchylky, tato stoupající tendence potvrzena napříč všemi stupni vzdělání.

Následující graf č. 29 zobrazuje vztah mezi nejvyšším dosaženým vzděláním jedince k jeho pravidelně investované částce. Mezi věkem jedince a jeho vztahem k investování, potažmo k výši investované částky, nebyla zjištěna jakákoliv výrazná souvislost. Jedním z předpokladů sklonu k investování jedince je jeho finanční gramotnost a celková úroveň jeho vzdělání, kterou získává během studií na různých typech škol.

Graf č. 29: Vztah vzdělání vzhledem k průměrné výši pravidelně investované částky do podílových fondů

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Pokud bylo minulým šetřením zjištěno, že věk investujících osob nemá žádný výrazný vliv na výši pravidelně investované částky, v tomto měření byl nalezen jasně zřetelný rostoucí trend vzhledem k jednotlivým stupňům vzdělání.

Zajímavým faktem je zjištění, že osoby zkoumaného souboru, jež mají dokončené pouze základní vzdělání, nemají žádný vztah k investování. Tento fakt je možné vysvětlit již analyzovaným jevem (graf č. 23), kdy osoby se základním vzděláním mají vzhledem ke svým příjmům, oproti ostatním skupinám osob, nejvyšší výdaje a tím pádem dochází k situaci, že jejich měsíční bilance po odečtení nutných výdajů již neskýtá další možnost k výraznějšímu investování. Naopak osoby, které dosáhly středoškolského vzdělání s maturitní zkouškou a dále vysokoškolsky vzdělané osoby, mají výrazně větší vztah k pravidelnému investování určitých finančních částek se snahou zajistit sobě a svým potomkům lepší budoucnost.

Využití důchodového spoření

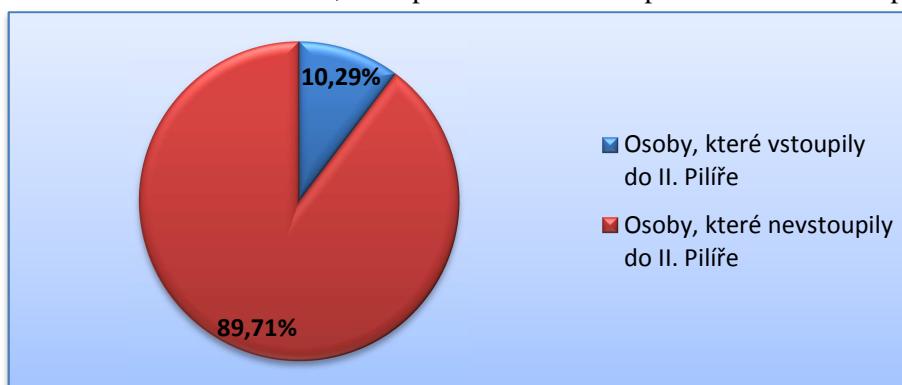
Důchodové spoření, taktéž známé jako tzv. spoření ve druhém pilíři, zavedené roku 2013 penzijní reformou, je již v tuto chvíli³⁷ současnou vládou předurčeno ke zrušení, jež nabyde platnosti k 1. lednu 2016. Důchodové spoření bylo založeno z důvodu nutné penzijní reformy vzhledem k výrazně odlišným současným demografickým podmínkám

³⁷ Informace k 12. listopadu 2014

a předpokládanému vývoji oproti podmínkám, za nichž byl spuštěn předešlý penzijní systém.

Jde o čistě dobrovolný produkt, díky němuž si spořicí osoba každý měsíc část svých vydělaných prostředků spoří na důchodový věk a díky němuž mu následně i zaměstnavatel převádí část z hrubé mzdy do tohoto kapitálového fondu. Poměr osob, které od spuštění druhého pilíře v roce 2013 začaly spořit v tomto produktu, je vyjádřen v grafu č. 30.

Graf č. 30: Poměr osob, vstoupivších do druhého pilíře důchodového spoření

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z grafu č. 30 vyplynulo, že zhruba jedna desetina osob zkoumaného souboru dobrovolně vstoupila do druhého pilíře penzijní reformy a v současné době si tímto způsobem spoří na svůj vlastní důchodový věk. V souvislosti s touto informací je třeba zmínit, že veškeré zkoumané osoby dlouhodobě využívají služeb svého osobního finančního poradce, který jim pomáhá se všemi důležitými finančními rozhodnutími, včetně vstupu do druhého pilíře a tudíž je možné, že oproti běžné populaci České republiky mohou být údaje zkreslené.

Srovnání s celostátně zveřejněnými údaji a důvod zrušení důchodového spoření

Když byla penzijní reforma pro rok 2013 připravována, tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek počítal s tím, že do jejího druhého pilíře vstoupí během následujících měsíců zhruba 50 – 60 procent lidí. Po jejím spuštění až do okamžiku rozhodnutí o jejím brzkém zrušení se však do důchodového spoření dobrovolně přihlásilo jen kolem 83 000

lidí, což činí vzhledem k počtu ekonomicky aktivních osob necelé dvě procenta (Zdroj³⁸: E15.cz).

Oproti naměřeným údajům v diplomové práci a celostátně oficiálně uveřejněným údajům se počet osob, dobrovolně vstoupivších do druhého pilíře penzijní reformy, liší zhruba o 8 procent. Tento rozdíl je dán faktem, že osobám zkoumaného souboru s finančními rozhodnutími napomáhá jejich osobní finanční poradce a v tomto případě bylo u velké většiny z klientů doporučeno do druhého pilíře vstoupit, vyjma individuálně řešených případů³⁹.

Ať je však brán ve skutečnost údaj dvou, nebo deseti procent využívajících produkt důchodového spoření, je tento poměr hluboce pod, tehdejší vládou předpokládanými 50 – 60 procenty a z tohoto pohledu je tedy v podstatě logické, že bude druhý pilíř důchodového spoření v následujících měsících zrušen. Důvod, proč došlo k tak nízkému využití, zda byl druhý pilíř špatným způsobem navržen, nebo byl např. jen nevhodně komunikován směrem k potenciálním uživatelům, není podstatou této práce.

4.3.5 Celková zadluženost osob souboru

Zadluženost obyvatelstva je kromě zajištění, investování a tvorby finanční rezervy jednou ze základních finančních metrik, díky které se dá poměrně dobře zjišťovat celková finanční situace dané populace, její sklon k zadlužení apod. Pro účely této diplomové práce byly v rámci zadlužení zkoumány dva úvěrové produkty. Zatímco vztah obyvatelstva ke spotřebitelským úvěrům byl již blíže prozkoumán (graf č. 12, tabulka č. 19 a 20), tato kapitola se ještě detailněji zaměřuje na ukazatele, ovlivňující výši hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření a poukazuje na míru zodpovědnosti těchto dlužníků vzhledem k počtu uzavřených a aktivních smluv životního pojištění.

Vztah věku dlužníka vzhledem k výši úvěru na bydlení

Jedním z ukazatelů, u něhož je ze své podstaty předpokládán výrazný vliv na výši úvěrové částky v produktu hypotečního úvěru a úvěru ze stavebního spoření je věk dlužníka. Vzhledem ke skutečnosti, že se mladí lidé, brzy po okamžiku kdy se stávají ekonomicky aktivními, snaží svým novým bydlením osamostatnit od svých rodičů a zároveň ještě nemají ve většině případů finanční prostředky na koupi vlastní nemovitosti,

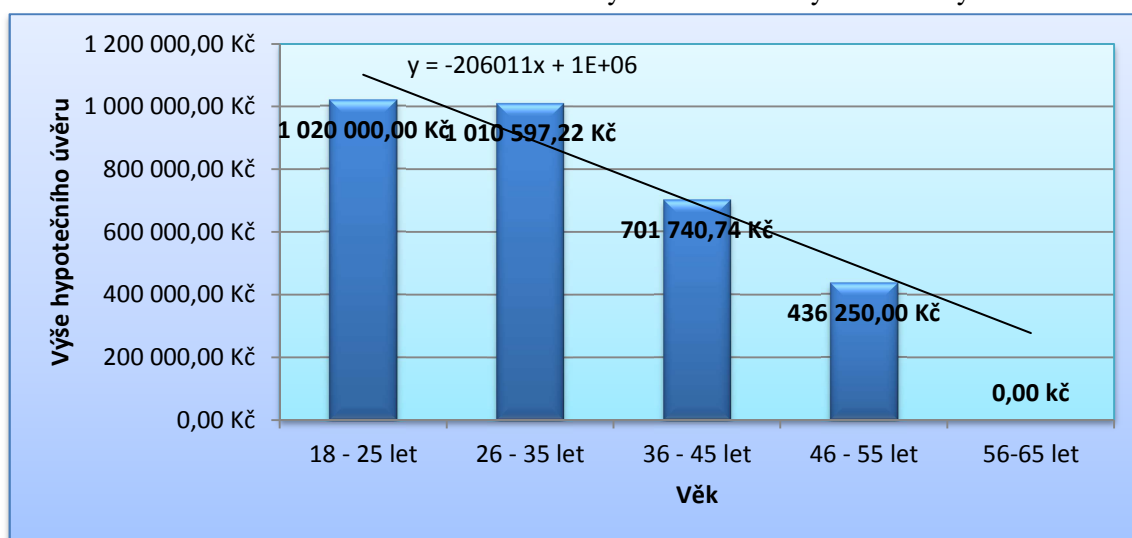
---

³⁸ Dostupný z [www: http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/druhy-penzijni-pilir-skonci-na-penize-si-lide-pockaji-nekolik-mesicu-1136533](http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/druhy-penzijni-pilir-skonci-na-penize-si-lide-pockaji-nekolik-mesicu-1136533) ze dne 12.11.2014

³⁹ Dle Ing. Petry Modrochové, finanční poradkyně Partners Financial Services, a.s., ze dne 21.2.2015

řeší tuto situaci pronájmem, případně právě vzetím hypotečního úvěru u některé z bankovních institucí. Druhým jevem je fakt, že naprostá většina bankovních institucí poskytuje tento typ úvěrů na bydlení pouze na dobu, po níž je dlužník schopen úvěr bez větších problémů splácet, nikoliv tedy až do chvíle, kdy je jedinec v důchodovém věku. Tato zjištění vedou k předpokladu postupného snižování výše úvěrů na bydlení v průběhu jedincova života. Graf č. 31 zobrazuje vztah mezi věkem osob zkoumaného souboru a výší dosud nesplaceného úvěru na bydlení.

Graf č. 31: Vztah věku vzhledem k výši úvěrové částky úvěru na bydlení

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle zobrazeného grafu č. 31 byla potvrzena hypotéza klesajícího trendu výše úvěru na bydlení v průběhu dlužníkovy života. Ke vzetí úvěrů na bydlení dochází nejčastěji právě na počátku ekonomicky aktivní fáze jedincova života. Naopak, s přihlédnutím ke stanovám bankovních institucí, poskytujících úvěry pouze do určitého věku žadatele, se dosud nesplacená úvěrová částka s postupujícími roky dlužníka snižuje a s blížícím se odchodem do starobního důchodu je již v podstatě nulová.

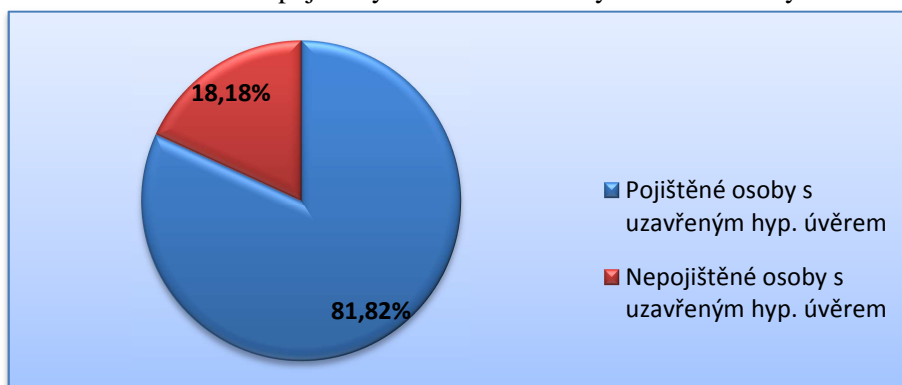
Zodpovědnost dlužníka hypotečního úvěru – životní pojištění

Jednou z podmínek vyplacení hypotečního úvěru, příp. úvěru ze stavebního spoření je u mnoha z bankovních institucí taktéž uzavření životního pojištění dlužníka. Poskytovatel úvěru se díky tomuto kroku chrání před nahodilou událostí, jež může dlužníka během života postihnout a díky níž by nemusel být v budoucnu schopen daný úvěr splatit. Jsou však také instituce, které tuto podmínku ve stanovách nemají a uzavření životního pojištění tak nechávají jen na vůli splácející osoby.

V osobním zájmu dlužníka by však uzavření životního pojištění nemělo hrát pouze okrajovou roli. Totiž, v případě, že by nastala situace, díky níž by nebyl daný dlužník schopen úvěr nadále splácet, poskytovatele tato skutečnost nemusí nijak zajímat a peníze bude následně vymáhat buď po smluvním ručiteli, případně může dlužník o koupenou nemovitost dokonce přijít z důvodu zástavního práva na nemovitosti vůči poskytovateli úvěru. Produkt životního pojištění chrání pojištěnce právě před takovými nahodilými situacemi a jeho nemožností plnit své závazky. Graf č. 32 zobrazuje poměr mezi osobami s uzavřeným úvěrem na bydlení, které mají zároveň uzavřené i životní pojištění a osobami, které životní pojištění uzavřené nemají.

Graf č. 32: Poměr pojištěných osob s uzavřeným úvěrem na bydlení

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Ze zobrazení grafu č. 32 je patrné, že téměř každý pátý dlužník, pravidelně splácející úvěr na bydlení, nemá uzavřené životní pojištění pro případ neschopnosti splácet. Tato skutečnost je velmi alarmujícím zjištěním, jelikož tyto osoby, vzhledem ke své životní etapě (graf č. 31), mají ve většině případů již rodinu a nahodilá událost, díky níž by již nebyly schopny dále splácet daný úvěr, by mohla vést k fatálním důsledkům, jako jsou finanční nestabilita rodiny, nařízené exekuce, odebrání nemovitosti poskytovatelem úvěru, osobní bankrot apod.

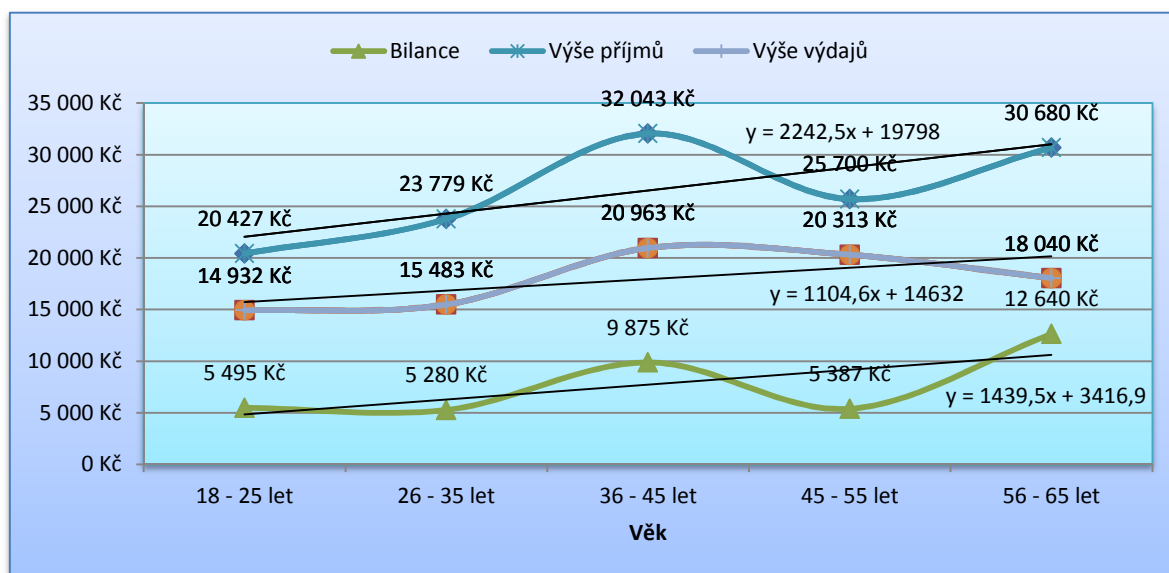
4.3.6 Shrnutí

Kapitola 4.3 diplomové práce se zabývá kvantitativním využitím finančních produktů a celkových finančních ukazatelů na vybraných nefinančních ukazatelích zkoumaného souboru osob, poskytnutých finančně poradenskou společností. Práce byla v této části rozdělena do pěti podkapitol dle základních finančních charakteristik a následků využití finančních produktů na kapitoly příjmů, výdajů, celkové bilance, zajištění a zadlužení analyzovaných osob.

Primárním ukazatelem, na němž byly zkoumány možné vztahy a závislosti mezi finančními produkty, byla zvolena věková struktura obyvatelstva. V průběhu života jednotlivce se určitým způsobem mění jeho finanční situace, návyky a preference vůči finančnímu trhu a produktům na něm nabízených. Z toho důvodu byla věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva zvolena základním ukazatelem při zjišťování jednotlivých vztahů. Na pomyslný ekonomicky aktivní život člověka byly dále navázány další přídatné ukazatele, u nichž se předpokládala jakási souvislost s odlišným využíváním různých finančních produktů a s celkovou finanční situací jednotlivce.

Graf č. 33 shrnuje vztah věku osob zkoumaného souboru vzhledem ke třem základním finančním ukazatelům všech ekonomicky aktivních osob, tedy příjmům, výdajům a především pak k měsíční finanční bilanci.

Graf č. 33: Vztah věku osob vzhledem k celkovým měsíčním příjmům, výdajům a bilanci

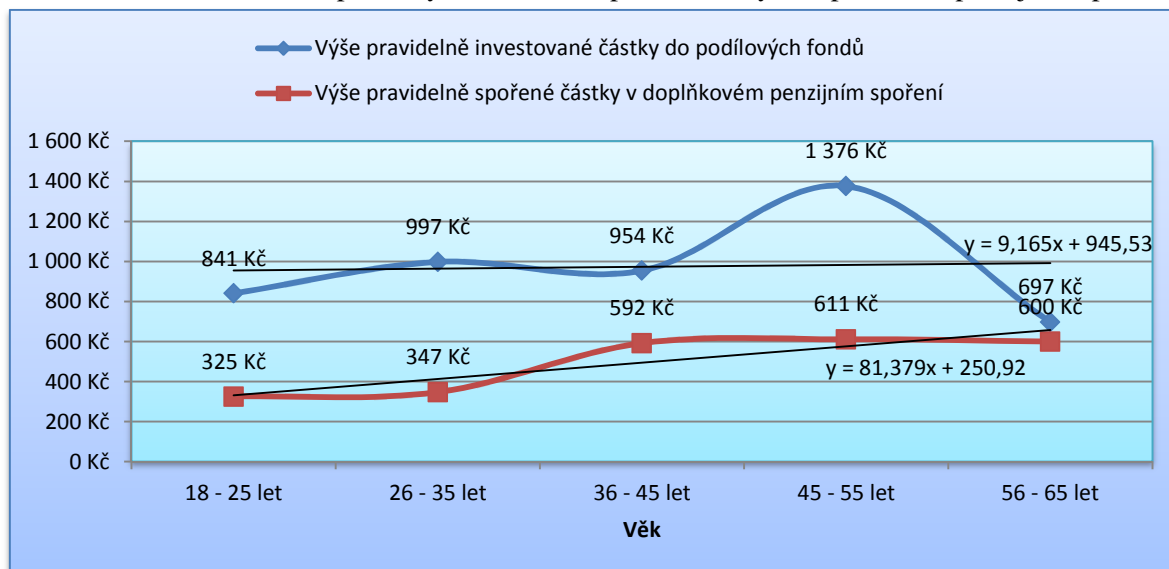
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Z uvedeného grafu č. 33 je patrný jev zvyšování průměrných měsíčních příjmů v průběhu života člověka, tato skutečnost byla již mnohokrát potvrzena nejrůznějšími veřejnými výzkumy a je taktéž vysoce logickou, vzhledem ke kariéernímu vývoji v průběhu pracovních let. Více zajímavým zjištěním je však fakt růstu celkové bilance v průběhu let jednotlivce, v důsledku nižšího růstu výdajů osob oproti jejich příjmům. Skutečnost nižšího růstu výdajů oproti příjmům je dále vysvětlována v návazných částech práce.

Následující graf č. 34 shrnuje vztah zkoumaného souboru osob vzhledem k finančnímu zajištění stáří jedince, potažmo jeho potomků, tedy sklon osob k pravidelnému

spoření v produktu doplňkového penzijního spoření a investování v různých typech podílových fondů.

Graf č. 34: Vztah věku osob vzhledem k výši pravidelně investované částky v podílových fondech a spořené částky v doplňkovém penzijním spoření

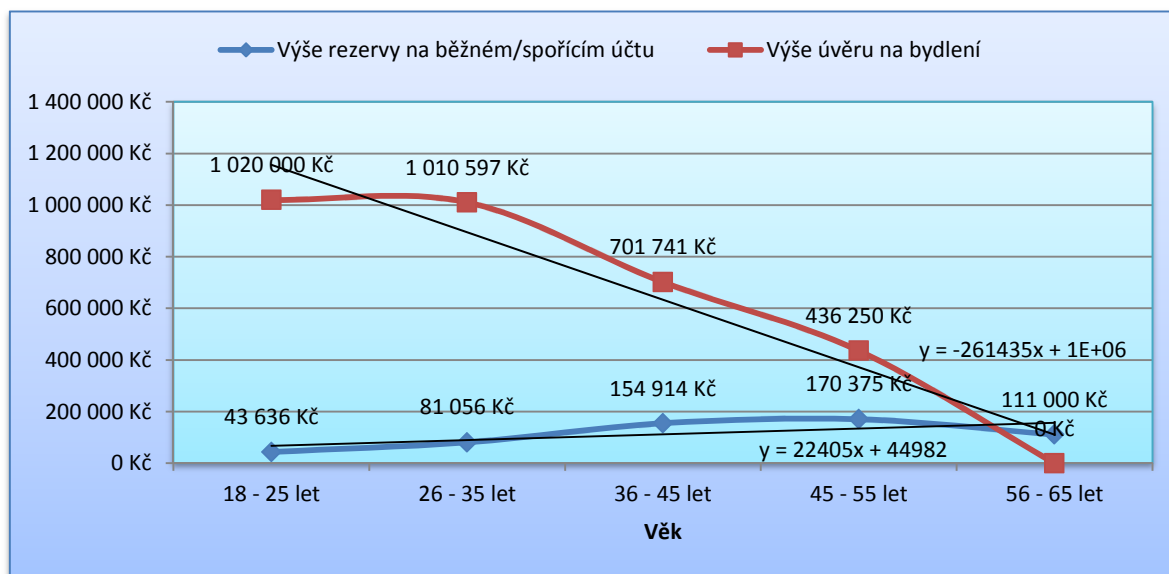

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Díky šetření, zobrazeného grafem č. 34, byl zjištěn viditelný vztah mezi věkem osob a výší pravidelně spořené částky v doplňkovém penzijním spoření. S blížícím se odchodem do starobního důchodu si lidé čím dál více uvědomují budoucí výpadek velké části příjmů a z toho důvodu často přistupují k tomuto produktu. Naopak na výši pravidelně investovaných částek v produktu podílových fondů, nebyla zjištěna žádná viditelná souvislost s přibývajícím věkem jednotlivců.

Následující souhrnný graf č. 35 završuje šetření v rámci vztahu věku osob k finančním produktům a obecným finančním charakteristikám. Zobrazuje vztah věku a sklonu k tvorbě finančních rezerv a k výši úvěrů na bydlení, poskytovaných bankovními institucemi v souvislosti se zástavou nemovitosti.

Graf č. 35: Vztah věku osob vzhledem k výši úvěrů na bydlení a sklonu k tvorbě finančních rezerv

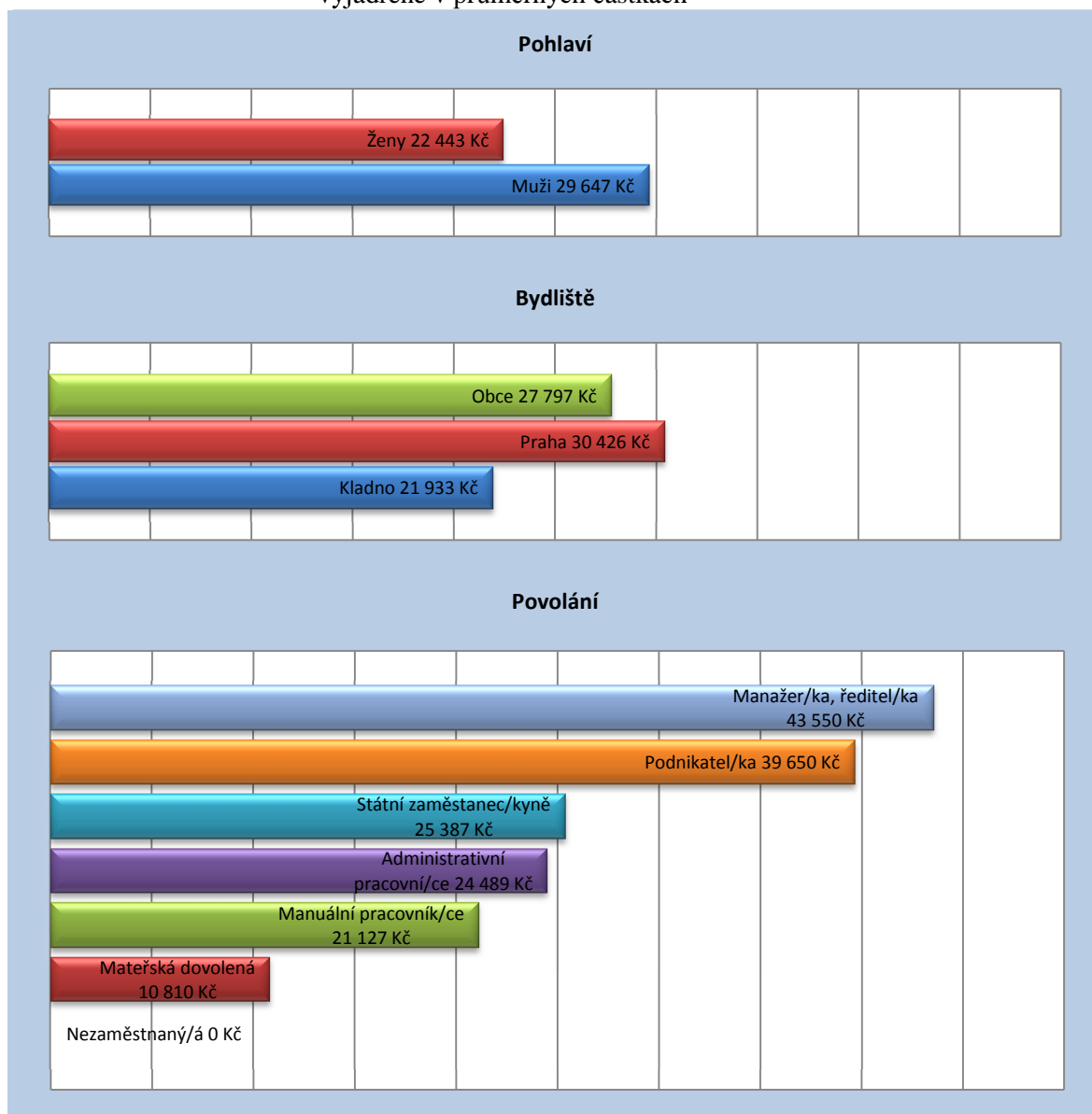
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

V rámci grafu č. 35 je viditelný jeden z výše popsaných důvodů pomalého růstu celkových výdajů v průběhu jedincova života, a to skutečnost, že s přibývajícím věkem dochází k postupnému splacení běžně poskytovaných úvěrů na bydlení, jež má dle kapitoly 4.2, grafu č. 11, uzavřených více než 37% z analyzovaných osob. Ke splacení naprosté většiny těchto úvěrů dochází ještě před vstupem člověka do starobní penze, a to z důvodu jasně stanovených pravidel poskytovatelů, jež se tímto opatřením chrání před možnou neschopností dlužníků splácet. Vzhledem k rostoucí měsíční bilanci populace (graf č. 33), dochází v průběhu života taktéž ke značnému zvyšování finančních rezerv na běžných a spořicímu účtech jednotlivců.

Následující část shrnuje další přídatné nefinanční ukazatele, u nichž byla zkoumána souvislost s využíváním finančních produktů a obecných finančních charakteristik domácností, resp. rodin.

V rámci analyzování ukazatelů, jež mají neoddiskutovatelný vliv na celkovou výši příjmů osob, byla nalezena určitá souvislost u typu pohlaví daných osob, místa bydliště a typu v současnosti vykonávaného povolání. Následující graf č. 36 shrnuje výsledky veškerých přídatných ukazatelů zahrnutých do zkoumání vzhledem k výši měsíčních příjmů osob zkoumaného výběru.

Graf č. 36: Souhrn ukazatelů, majících vliv na celkové měsíční příjmy osob, vyjádřené v průměrných částkách

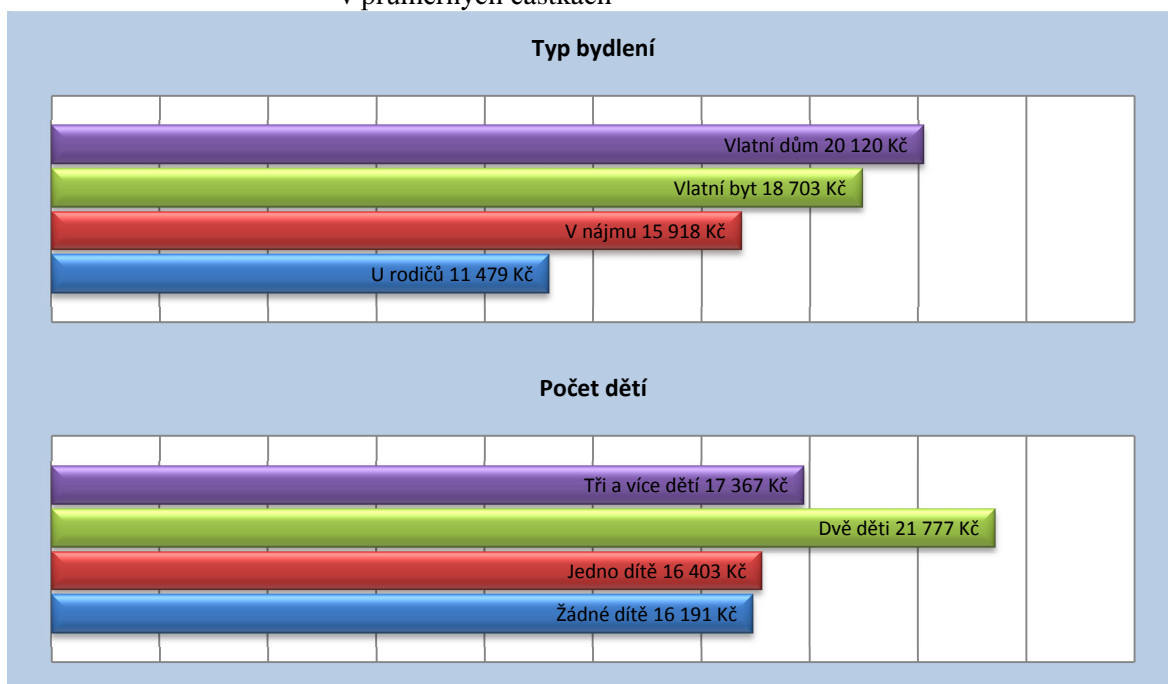

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Graf č. 36 shrnuje veškeré zjištěné vztahy mezi celkovými příjmy a ostatními nefinančními ukazateli, kromě primárně zkoumaných věkových závislostí. Veškerá zjištění byla více či méně utvrzením domnělých předpokladů, když byly potvrzeny vyšší příjmy u mužské části populace oproti té ženské a zároveň v rámci teritoriálního šetření byly zjištěny vyšší příjmy u obyvatel Prahy a obcí ve Středočeském kraji, jejichž obyvatelé ve velké míře právě v Praze pracují. Dle očekávání dopadli taktéž nejvyšší pracovníci na manažerských a ředitelských postech, kteří společně s podnikateli tvoří nejvyšší příjmovou skupinu zkoumaného souboru osob.

Obdobným způsobem byly zjišťovány vazby nefinančních ukazatelů taktéž na výši celkových měsíčních výdajů osob, kde byl mezi ukazatele s nejvyšším vlivem na výdaje zahrnut typ bydlení a počet dětí šetřeného souboru osob. Následující graf č. 37 shrnuje vztah mezi výdaji a ukazateli, které na ně mají nejznatelnější vliv.

Graf č. 37: Souhrn ukazatelů, majících vliv na celkové výdaje osob, vyjádřené v průměrných částkách

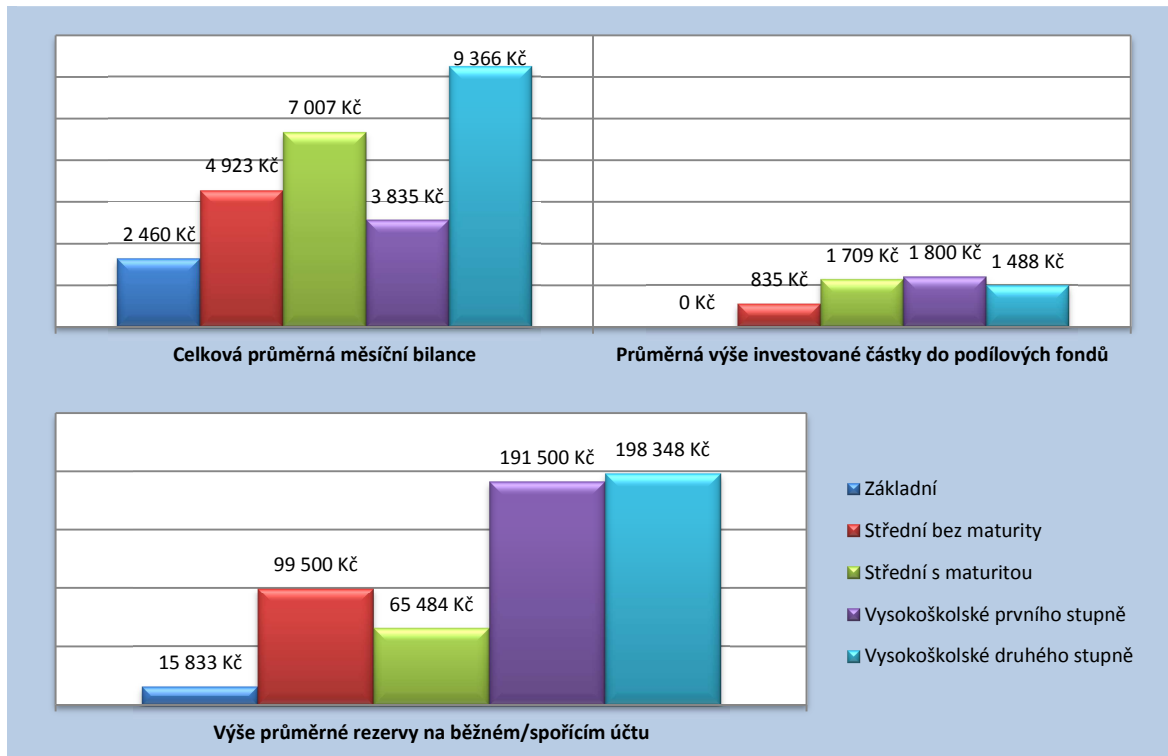
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Dle souhrnného grafu č. 37 byly zjištěny nejnižší měsíční výdaje u bezdětných osob, bydlících v jednom bytě/domě s rodiči. Na opačné straně jsou osoby, bydlící ve vlastním bytě, resp. domě, mnohdy zatížené nutných splácením úvěru na bydlení a lidé, mající dvě a případně více dětí, s přihlédnutím k faktu, že rostoucího počtu dětí je předpokládáno, že některé jsou již taktéž ekonomicky aktivní a tudíž nezávislí na výdajích rodičů.

Výrazným nefinančním ukazatelem, který má značný vliv na způsob a využití finančních produktů a celkovou orientaci na finančním trhu je dosažené vzdělání osob. S nejvyšším dosaženým vzděláním osob úzce souvisí i tzv. finanční gramotnost, která se taktéž výrazně podílí na těchto šetřeních. V rámci zkoumaného souboru byly osoby rozděleny do pěti tříd vzdělání od základního až po vysokoškolské vzdělání druhého a vyššího stupně (poměr osob viz kapitola 4.2.2).

Graf č. 38 shrnuje finanční produkty a ukazatele, vzhledem k nimž byl jasně prokázán vztah vůči nejvyššímu dosaženému vzdělání zkoumaných osob.

Graf č. 38: Vliv vzdělání na celkovou bilanci a sklon ke tvorbě rezerv a k investování

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Graf č. 38 zobrazuje zjištěné skutečnosti ohledně vlivu nejvyššího dosaženého vzdělání na využití finančních produktů a dalších finančních charakteristik. Zajímavým faktem bylo zjištění mizivého vztahu lidí se základním a středoškolským vzděláním bez maturity k pravidelnému investování, potažmo ke tvorbě jakékoliv finanční rezervy, oproti vysokoškolsky vzdělaným osobám dosahujícím, dle grafického vyjádření, nejvyšších rezervních částek na běžných a spořicímu účtech. Toto zjištění jde zcela jistě v návaznosti na nejnižší výši částek měsíční bilance u osob, vzdělaných na nižších stupních.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo identifikovat, jaké finanční produkty nejčastěji využívají české domácnosti, v jaké míře a jaké je kvantitativní využití finančních produktů na vybraných ukazatelích. Jako primární ukazatel byla zvolena věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva, představující pomyslnou životní etapu jedince v pracovním procesu. Dílčími ukazateli, na nichž bylo dále zkoumáno kvantitativní využití finančních produktů a dalších finančních charakteristik typu příjmů, výdajů a bilance, byly zvoleny nejvyšší dosažené vzdělání, v současné době vykonávané povolání, místo bydliště a typ bydlení, počet dětí a pohlaví zkoumaných osob. Okrajovým prvkem práce bylo též posouzení osob zkoumaného souboru vzhledem k jejich sklonu k zadlužování, resp. ke spoření a investování.

Stěžejním úsekem teoretické části práce je vysvětlení základních charakteristik jednotlivých finančních produktů, nabízených zdejšími spotřebitelům tuzemskými bankovními institucemi, pojišťovny a podílovými fondy. Finanční produkty byly pro tyto účely, i pro následné pokračování celé práce, rozděleny do čtyř zastřešujících tříd na produkty úvěrové, pojistné, spořicí a investiční. Do kapitoly o investování byly oproti dřívějším předpokladům zařazeny i investice do nemovitostí a to především z důvodu stoupající oblíbenosti této alternativy u středních a vyšších investorů z řad běžného obyvatelstva, taktéž částečně způsobené faktem snižování úrokových sazeb u hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření v posledních několika letech.

Podkladem pro praktickou část jsou data poskytnutá finančně poradenskou společností Partners Financial Services, a.s. Společnost poskytla soubor dat o 175 klientech s podmínkou nezveřejnění konkrétních jmen osob. Praktická část je rozdělena na tři podkapitoly.

V první ze tří podkapitol byla provedena analýza struktury obyvatelstva. Ze 175 osob souboru je 54% mužů a 46% žen. Z hlediska místa bydliště bydlí 53% obyvatel v obcích Středočeského kraje, 25% ve městě Kladně a 22% v Praze. Dle věkové struktury je 6% obyvatel ve věku 18 - 25 let, 46% ve věku 26 – 35 let, 33% ve věku 36 – 45 let a 14% ve věku 45 – 65 let. Z hlediska rodinného stavu je 40% obyvatel svobodných, 9% rozvedených a 51% sezdaných. 32% osob je bezdětných, 35% má jedno dítě, 28% má dvě

děti a 5% obyvatel má tři a více dětí. Dalším zkoumaným ukazatelem bylo nejvyšší dosažené vzdělání. 2% osob má pouze základní vzdělání, 11,5% má střední vzdělání bez maturity, 52% střední vzdělání s maturitou, 8,5% vysokoškolské vzdělání prvního stupně a 26% vysokoškolské vzdělání druhého stupně. Dle současně vykonávaného povolání je 1% osob nezaměstnaných, 31% vykonává manuální práci, 20% administrativní práci, 12% osob je na mateřské dovolené, 17% jsou státní zaměstnanci, 6% tvoří manažeři a 13% podnikatelé. Posledním zkoumaným ukazatelem je druh bydlení. 8% osob bydlí u rodičů, 17% bydlí v nájmu, 31% osob má vlastní byt a 44% vlastní dům.

Druhá podkapitola se zabývá zjištěním míry využití jednotlivých finančních produktů. Pro tento účel bylo vybráno celkem osm typů produktů (spotřebitelský úvěr, úvěr na bydlení, majetkové pojištění, životní pojištění, jednorázové investice, podílové fondy – pravidelné investice, doplňkové penzijní spoření a stavební spoření).

V rámci úvěrových produktů byla šetřena míra využití tzv. spotřebitelských úvěrů, používaných k nákupu jakéhokoliv spotřebního zboží. Bylo zjištěno, že 19,5% všech osob má dosud nesplacený spotřebitelský úvěr, pohybující se v průměrné výši 167 000 Kč. Tato skutečnost poukazuje na relativně vysoký sklon obyvatelstva k zadlužení, obzvláště pokud přihlídneme k dosaženým výsledkům u spořicí a investičních produktů, kde procento využití dosahuje obdobných hodnot, viz níže. Dále byla potvrzena domněnka relativně vysokého podílu osob, kupujících nemovitosti pomocí úvěrů na bydlení, kdy 38% všech osob zkoumaného souboru má dosud nesplacený hypoteční úvěr o průměrné výši 867 000 Kč, avšak téměř každý pátý takový dlužník nemá uzavřené životní pojištění pro případ, že by díky nahodilé události nemohl pokračovat ve splácení. Dle autorova názoru bylo toto jednání shledáno nezodpovědným, především vzhledem k faktu, že osoby s uzavřeným úvěrem na bydlení mají již ve velké většině vlastní rodinu a potomky a v případě nahodilé události a následné neschopnosti dále splácet by se celá rodina, díky této nezodpovědnosti mohla dostat do značné finanční nestability.

V rámci pojistných produktů má 79% osob uzavřeno životní pojištění. Tato hodnota vyvolává dojem vysoké zodpovědnosti obyvatelstva, avšak vzhledem ke skutečnosti, že tato práce neposuzuje kvalitu takto uzavřených smluv, pojistné částky nemusí být vždy odpovídající případným rizikům. 39% osob využívá pojištění majetkové, což vzhledem k obdobným výsledkům u úvěrů na bydlení svádí k úsudku, že majetkové

pojištění mají uzavřené právě ti, kteří využívají úvěr na bydlení, a zbývající část populace tento produkt nevyhledává, což dle autora není právě rozumným počinem.

V podílových fondech, jednom z nejsnazších forem investování pro běžného investora, pravidelně investuje zhruba 35% osob a to průměrnou částku 1540 Kč, přičemž v produktu stavebního spoření, dá se říci tradičním produktu zdejšího trhu, spoří pravidelně pouze zhruba 19,5% osob souboru. Nutno poznamenat, že zkoumaný soubor osob je tvořen klienty finančně poradenské společnosti, kde je předpokládán vyšší zájem o investování díky poskytnutým radám osobního finančního poradce. Výsledek může tedy být oproti běžné populaci mírně zkreslen. Velmi pozitivně se též ukázala míra využití doplňkového penzijního spoření, tzv. třetího pilíře penzijního systému, majícího vysokou podporu napříč společnostmi. Dle výsledků této práce si část peněžních prostředků v tomto produktu pravidelně ukládá 73% osob, přičemž průměrně ukládaná částka činí 470 Kč. Tato hodnota byla autorem vyhodnocena jako velice pozitivní, jelikož ukazuje určitou snahu osob se alespoň částečně finančně zajistit pro vlastní potřeby v budoucí starobní penzi. Oblibu tohoto produktu pravděpodobně umocňuje taktéž značná podpora ze strany státu, jenž při této průměrné spořené výši dosahuje až 110 Kč pravidelného měsíčního státního příspěvku. Díky mnohaleté tradici tohoto produktu jej dle autora využívají i konzervativní obyvatelé, tzv. ze zvyku.

Třetí a zároveň neobsáhlejší podkapitola celé praktické části diplomové práce se dále zabývá kvantitativním využitím finančních produktů, příjmů, výdajů a bilance jednotlivců v závislosti na primárním ukazateli věkové struktury ekonomicky aktivního obyvatelstva a dalších, doplňujících, ukazatelů, tedy nejvyššího dosaženého vzdělání, současně vykonávaného povolání, místa bydliště a typu bydlení, počtu dětí a pohlaví osob.

Věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva byla rozdělena do pěti logických úseků v rozmezí osmnáctého až šedesátého pátého roku života jedince.

Analyzování **věkové struktury** vzhledem k výši měsíčních příjmů dopadla dle předpokládaných očekávání, s tím, že nejnižší průměrné čisté měsíční příjmy byly zjištěny u nejmladší části obyvatelstva a se zvyšujícím se věkem se postupně zvyšovaly až na hodnotu o více než 10 000 Kč vyšší ve chvíli, kdy pracující odchází do starobní penze. K této skutečnosti dle názoru autora dochází především díky zvyšující se kvalifikaci pracovníka v průběhu jeho života a s tím spojenému kariérnímu růstu. S postupně se

zvyšujícími příjmy v průběhu jedincova života, dochází dle postupného šetření taktéž ke zvyšování běžných měsíčních výdajů, avšak díky výrazně pomaleji rostoucím výdajům dochází ke zvyšování průměrného peněžního toku v průběhu života, jinými slovy ke zvyšování každoměsíčních zbylých peněžních prostředků na účtech zkoumaných osob. Finanční rezerva se dle provedené grafické syntézy, zvyšuje z průměrných 5 500 Kč měsíčně na počátku pracovního života, na 12 650 Kč ve chvíli odchodu člověka do starobní penze.

V rámci zkoumání sklonu k finančnímu zajištění osob byly porovnávány především vztahy věkové struktury vzhledem pravidelně investovaným částkám do podílových fondů a pravidelnou částkou spořenou v produktu doplňkového penzijního spoření. Na základě těchto analýz bylo zjištěno, že s blížícím se odchodem do starobního důchodu si lidé čím dál více uvědomují budoucí výpadek velké části příjmů a z toho důvodu často přistupují vyšším částkám spořených do produktu doplňkového penzijního spoření. Naopak u výše pravidelně investovaných částek v podílových fondech nebyla zjištěna žádná viditelná souvislost s přibývajícím věkem jednotlivců. Investování je samo o sobě specifickou disciplínou, která dle autora vyžaduje spíše než určitý věk investora, vyšší úroveň finanční gramotnosti a větší povědomí o finančním trhu a jeho fungování.

V případě úvěrů na bydlení ve vztahu k věkové struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva byl naměřen naprosto zřejmý trend snižování dosud nesplacených úvěrů v průběhu pracovního života, když lidé do třiceti pěti let mají v průměru dosud nesplacené částky převyšující 1 000 000 Kč a postupem času se tato částka snižuje až do chvíle odchodu do starobního důchodu, kdy už dlužná částka prakticky neexistuje. Dle autorova mínění je tento fakt způsoben především ochranou poskytovatelů úvěrů na bydlení, kteří tyto úvěry poskytují maximálně do doby předpokládaného jedincova odchodu z pracovního života, a to z důvodu snížení následných příjmů a teoretické nemožnosti dalšího splácení. V důsledku již zjištěné zvyšující se měsíční finanční bilanci populace, dochází v průběhu života taktéž ke značnému zvyšování finančních rezerv na běžných a spořicíh účtech jednotlivců, kdy u nejmladší skupiny obyvatelstva do dvaceti pěti let činí průměrná rezerva zhruba 43 000 Kč a v dalším průběhu života nabývá až čtyřnásobných hodnot.

V rámci navazujícího přídavného šetření byly zkoumány další ukazatele, u nichž byl, kromě věkové struktury, určitý předpoklad vzájemných vztahů s kvantitativním

využitím finančních produktů, resp. finančních ukazatelů příjmů, výdajů a celkového peněžního toku. Mezi ukazatele, jež mají neoddiskutovatelný vliv na celkovou výši **měsíčních příjmů** osob, byla nalezena určitá souvislost u typu pohlaví daných osob, kde mužův průměrný měsíční příjem dosahuje zhruba o 7 200 Kč více než příjem žen. Dále pak v rámci teritoriálního šetření byly zjištěny výrazně vyšší příjmy u obyvatel Prahy (zhruba 30 400 Kč) a obcí ve Středočeském kraji, jejichž obyvatelé ve velké míře právě v Praze pracují oproti obyvatelům největšího města Středočeského kraje, Kladna, kde se průměrný měsíční příjem pohybuje zhruba na částce 22 000 Kč. Dle předpokladů dopadli taktéž nejvyšší pracovníci na manažerských a ředitelských postech, kteří společně s podnikateli tvoří nejvyšší příjmovou skupinu zkoumaného souboru osob oproti manuálně pracujícím, jejichž příjmy dosahují, kromě osob na mateřské dovolené, nejnižších hodnot. Většina těchto zjištění vycházejí dle autorova názoru z obecně platných předpokladů, tedy že v hlavním městě republiky se nachází centra obchodu a nadnárodních společností, nabízejících nesrovnatelné podmínky oproti okolním malým městům. Díky kariérním předpokladům je zřejmé, že pracovníci na nejvyšších postech firem mají taktéž nejvyšší příjmy, což je však mnohdy vykompenzováno výrazně vyšší intenzitou práce a délkou pracovní doby.

V souladu s pokračováním práce a zjišťováním ukazatelů, majících vliv na celkovou výši průměrných **měsíčních výdajů** obyvatelstva byla na základě analyzování podkladů zjištěna souvislost s typem bydlení a počtem potomků. Nejnižší výše měsíčních výdajů byla zjištěna u bezdětných osob, žijících tzv. pod jednou střechou s rodiči, jejichž měsíční výdaje zpravidla nepřesahují částku 11 500 Kč. Na opačné straně jsou osoby, bydlící ve vlastním bytě, resp. domě, mnohdy zatížené nutným splácením úvěru na bydlení a lidé, mající dvě a případně více dětí, zatížení téměř dvojnásobnou výší výdajů ve výši téměř 22 000 Kč.

Výrazným ukazatelem, majícím značný vliv na způsob a využití finančních produktů a celkovou orientaci na finančním trhu bylo zjištěno **nejvyšší dosažené vzdělání osob**. V rámci zkoumaného souboru byly osoby rozděleny do pěti tříd vzdělání od základního po vysokoškolské vzdělání druhého a vyššího stupně. Významným zjištěným faktem je nulový vztah lidí se základním a středoškolským vzděláním bez maturity, k pravidelnému investování, potažmo ke tvorbě jakékoliv finanční rezervy, oproti vysokoškolsky vzdělaným osobám, které měsíčně investují téměř 2 000 Kč do podílových

fondů pro budoucí potřeby a dosahující finančních rezerv v průměrné výši téměř 200 000 Kč, což má souvislost s lepším hospodařením takovýchto osob, kterým měsíčně zbývá více než trojnásobná částka oproti osobám se základním vzděláním. Dle autorova názoru souvisí úroveň dosaženého vzdělání osob taktéž s tzv. finanční gramotností, která se jistě výrazně podílí na celkovém finančním uvažování obyvatelstva, představovaném těmito výsledky.

Dle autora bude nadále růst míra využití investičních produktů. Jednak proto, že starší a konzervativní generace bude nahrazena mladší generací, která již tolik nelpí na státem garantovaných produktech a zejména také díky trendu přibližování ČR západním zemím, kde investování do podílových fondů je zcela standardním prostředkem pro zabezpečení na stáří.

V oblasti pojistných produktů autor nepředpokládá výrazné změny. Již v současné době je míra využití životního pojištění poměrně vysoká, autor předpokládá stagnaci, nicméně v souvislosti se snahami o zvýšení finanční gramotnosti obyvatel v ČR se dá předpokládat zvýšení kvality uzavíraných smluv životního pojištění.

V rámci úvěrových produktů bude jejich využití českými domácnostmi nadále podléhat především konkrétní situaci na trhu s úvěrovými produkty, především pak vývoji úrokových sazeb, které jsou v současné době na svém prozatímním historickém minimu. Z tohoto důvodu lze v blízké budoucnosti nadále očekávat mírný růst využití úvěrových produktů, nicméně vývoj v delším časovém horizontu lze jen složitě předpovídat. Podíváme-li se na trend v západních zemích, není však důvod očekávat pokles či stagnaci v této oblasti.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

ČERNOHORSKÝ, Jan, TEPLÝ, Petr. *Základy financí*. 1. vyd., Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.

DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. 2. vyd., Praha: Linde Praha, a.s., 2001. 470 s. ISBN 80-7201-310-6.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojistné trhy*. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2012. 252 s. ISBN 978-80-7431-078-2.

HÉL, Jiří. *Spalte svoje úspory*. 1. vyd., Dobřichovice: KAVA-PECH, 2014. 106 s. ISBN 978-80-87169—51-3.

KALINOVÁ, Miluše, KOTOUČOVÁ, Jiřina, KRÍŽ, Radim, SPIRIT, Michal, ŠVARC, Zbyněk. *Právní základy finančních služeb*. 1. vyd., Praha: Bankovní institut vysoká škola, a.s., 2002. 364 s. ISBN 80-7265-051-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza: kompletní průvodce s příklady*. 2. rozš. vyd., Praha: Grada, 2013. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

MELICHER, Ronald, NORTON, Edgar. *Finance*. 1. vyd., Hoboken: Wiley, 2007. 571 s. ISBN 0-470-00720-6.

POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd., Praha: C.H.Beck, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7400-491-9.

POLOUČEK, Stanislav. *Peníze, banky, finanční trhy*. 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2009. 213 s. ISBN 978-80-87291-00-9.

PRICE, Steve W. *Vaše domácnost je váš zlatý důl*. 1. vyd., Praha: ISI, 2005. 113 s. ISBN 80-903593-1-0.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vyd., Praha: Oeconomica, 2007. 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

HAVELKOVÁ, Iveta. *Banky a bankovní systém*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2008. 47 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Oldřich Králík CSc.

SCHLOSSBERGER, Otakar. *Platební služby*. 1. vyd., Praha: Management Press, 2012. 328 s. ISBN 978-80-7261-238-3.

GRAHAM, Benjamin. *Inteligentní investor*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing, 2008. 504 s. ISBN 978-80-247-1792-0.

Odbor šetření v domácnostech ČSÚ. *Příjmy a životní podmínky domácností v roce 2010*. Český statistický úřad. Praha: 2011. 267 s. ISBN 978-80-250-2100.

FISCHER, Jan a kol. *Statistická ročenka České republiky 2010*. 1. vyd., Praha: Scientia, 2010. 799s. ISBN 978-80-250-2033-3.

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie základní kurz*. 3. vyd., Slaný: Melandrium, 2007. 278 s. ISBN 80-86175-58-4.

Legislativní zdroje

Zákon o České národní bance (Zákon č. 6/1993 Sb.). Dostupné on-line na http://www.cnb.cz/cs/legislativa/zakony/download/zakon_o_cnb.pdf [cit. 2014-11-20].

Zákon o bankách (Zákon č. 21/1992 Sb.). Dostupné on-line na <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=21~2F1992&rpp=15#seznam> [cit. 2014-11-25].

Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 530/1990., o dluhopisech (Zákon č. 84/1995 Sb.). Dostupné online na <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=84&r=1995> [cit. 17.2.2015].

Zákon o stavebním spoření (Zákon č. 96/1993 Sb.). Dostupné online na <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40846&nr=96~2F1993&rpp=15#local-content> [cit. 3.12.2014].

Elektronické dokumenty a ostatní zdroje

ONLINE ETYMOLOGY DICTIONARY. [online]. [16.9.2014]. Dostupné z WWW: http://www.etymonline.com/index.php?term=finance&allowed_in_frame=0 [cit. 2014-9-16]

EUROPEAN CENTRAL BANK. [online]. [17.9.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/map.en.html> [cit. 2014-9-17]

EUROZONE PORTAL. [online]. [7.11.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.eurozone.europa.eu/euro-area/euro-area-member-states/> [cit.2014-11-7]

PENÍZE.CZ. [online]. [2.12.2014] Dostupné z www: <http://www.penize.cz/bezne-ucty> [cit. 2014-11-20]

FINANCE.CZ. [online]. [12.12.2014] Dostupné z www: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kontokorentni-uvery-a-debety/abeceda-kontokorentnich-uveru/co-je-to/> [cit. 2014-12-12]

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [4.12.2014] Dostupné z www: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/monitoring/vyvoj-stavebniho-spoleni/2014/zakladni-ukazatele-vyvoje-stavebniho-spo-20609> [cit. 2015-3-1]

EAKCIE.CZ [online]. [12.1.2015] Dostupné z www: <http://www.eakcie.cz/typy-investic/> [cit. 2015-12-1]

INVESTIČNÍ WEB [online]. [1.3.2015] Dostupné z www:

<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2010/3/27/navod-jak-dobre-vybrat-podilovy-fond/> [cit. 2015-3-1]

DUCHODOVAREFORMA.CZ [online]. [2.3.2015] Dostupné z www:

<http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system/> [cit. 2015-3-2]

PODLEŠÁK, Petr: Ústní sdělení. v Praze. 11.12.2014

Seznam schémat

Schéma č. 1:	Jednostupňový bankovní systém bez přítomnosti centrální banky.....	17
Schéma č. 2:	Dvoustupňový bankovní systém.....	18
Schéma č. 3:	Základní přehled členění bankovních úvěrových produktů.....	22
Schéma č. 4:	Jak funguje podílový fond	31

Seznam tabulek

Tabulka č. 1:	Přehled státních příspěvků vzhledem k výši platby účastníka.....	33
Tabulka č. 2:	Třídění osob dle současného místa trvalého bydliště	38
Tabulka č. 3:	Třídění osob dle pohlaví	38
Tabulka č. 4:	Třídění osob dle věku	39
Tabulka č. 5:	Třídění osob dle současného rodinného stavu	39
Tabulka č. 6:	Třídění osob dle současného počtu dětí.....	39
Tabulka č. 7:	Třídění osob dle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	40
Tabulka č. 8:	Třídění osob dle současného povolání.....	41
Tabulka č. 9:	Třídění osob dle současného typu bydlení.....	41
Tabulka č. 10:	Pravidelně spořené měsíční částky ve stavebním spoření	43
Tabulka č. 11:	Pravidelně spořené částky v doplňkovém penzijním spoření.....	44
Tabulka č. 12:	Pravidelně investované měsíční částky do podílových fondů	46
Tabulka č. 13:	Jednorázově investované částky do podílových fondů.....	47
Tabulka č. 14:	Jednorázově investované částky do nemovitostí	48
Tabulka č. 15:	Pravidelné pojistné v životním pojištění.....	49
Tabulka č. 16:	Pravidelné pojistné v majetkovém pojištění	51
Tabulka č. 17:	Pravidelné pojistné v povinném ručení a havarijní pojištění.....	51
Tabulka č. 18:	Výše dosud nesplacených úvěrů na bydlení	53
Tabulka č. 19:	Výše spotřebitelských úvěrů	55
Tabulka č. 20:	Závislost nejvyššího dosaženého vzdělání na výši půjčené částky	55
Tabulka č. 21:	Souhrn průměrných částek charakterizujících využití jednotlivých finančních produktů jejich uživateli	59
Tabulka č. 22:	Výše rezerv	72

Seznam grafů

Graf č. 1:	Vývoj úrokové sazby korunových úvěrů na spotřebu	24
Graf č. 2:	Vývoj úrokové sazby v produktu hypotečního úvěru.....	26
Graf č. 3:	Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření	29
Graf č. 4:	Vývoj počtu aktivních doplňkových penzijních spoření	34
Graf č. 5:	Poměr osob, pravidelně spořících ve stavebním spoření.....	42
Graf č. 6:	Poměr osob, spořících v doplňkovém penzijním spoření.....	44
Graf č. 7:	Poměr osob, pravidelně investujících do podílových fondů.....	45
Graf č. 8:	Poměr osob, jednorázově investujících (nemovitosti, podíl. fondy)	47
Graf č. 9:	Poměr osob s uzavřeným životním pojištěním	49
Graf č. 10:	Poměr osob s uzavřeným majetkovým pojištěním	50
Graf č. 11:	Poměr osob, majících hypoteční úvěr; úvěr ze stavebního spoření.....	53
Graf č. 12:	Poměr osob, majících spotřebitelský úvěr	54
Graf č. 13:	Shrnutí nefinančních ukazatelů zkoumaného souboru osob.....	56
Graf č. 14:	Souhrn poměru využití finančních produktů českými domácnostmi	58
Graf č. 15:	Vztah věku vzhledem k příjmům osob	61

Graf č. 16:	Vztah typu povolání vzhledem k příjmům	62
Graf č. 17:	Závislost místa bydliště na příjmech	63
Graf č. 18:	Závislost typu pohlaví na příjmech.....	64
Graf č. 19:	Vztah věku vzhledem k celkovým výdajům.....	65
Graf č. 20:	Závislost typu bydlení na výdajích	66
Graf č. 21:	Závislost počtu dětí na výdajích	67
Graf č. 22:	Vztah věku vzhledem k průměrné měsíční bilanci.....	69
Graf č. 23:	Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání vzhledem k celkové bilanci.....	70
Graf č. 24:	Poměr osob, vlastnících určitou finanční rezervu.....	71
Graf č. 25:	Vztah věku k průměrné výši rezervy na osobním/spočicím účtu.....	73
Graf č. 26:	Vztah věku na průměrné výši pravidelně investované částky	73
Graf č. 27:	Vztah věku vzhledem k výši spořené částky v doplňkovém penzijním spoření	74
Graf č. 28:	Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání vzhledem k výši průměrné rezervy na běžném/spočicím účtu	75
Graf č. 29:	Vztah vzdělání vzhledem k průměrné výši pravidelně investované částky do podílových fondů	76
Graf č. 30:	Poměr osob, vstoupivších do druhého pilíře důchodového spoření	77
Graf č. 31:	Vztah věku vzhledem k výši úvěrové částky úvěru na bydlení.....	79
Graf č. 32:	Poměr pojištěných osob s uzavřeným úvěrem na bydlení.....	80
Graf č. 33:	Vztah věku osob vzhledem k celkovým měsíčním příjmům, výdajům a bilanci	81
Graf č. 34:	Vztah věku osob vzhledem k výši pravidelně investované částky v podílových fondech a spořené částky v doplňkovém penzijním spoření	82
Graf č. 35:	Vztah věku osob vzhledem k výši úvěrů na bydlení a sklonu k tvorbě finančních rezerv	83
Graf č. 36:	Souhrn ukazatelů, majících vliv na celkové měsíční příjmy osob, vyjádřené v průměrných částkách.....	84
Graf č. 37:	Souhrn ukazatelů, majících vliv na celkové výdaje osob, vyjádřené v průměrných částkách	85
Graf č. 38:	Vliv vzdělání na celkovou bilanci a sklon ke tvorbě rezerv a k investování	86

7 Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1	Hrubě zpracovaná vstupní data
Příloha č. 2	Vztah výše spořené částky ve stavebním spoření k rodinnému stavu
Příloha č. 3	Vztah výše investované částky v podílových fondech k povolání
Příloha č. 4	Poměr směřování jednorázových investic
Příloha č. 5	Výše částek investovaných do nemovitostí dle povolání
Příloha č. 6	Vztah výše pojistného v životním pojištění k rodinnému stavu
Příloha č. 7	Vztah výše pojistného v životním pojištění k povolání
Příloha č. 8	Vztah výše pojistného v majetkovém pojištění k rodinnému stavu
Příloha č. 9	Vztah výše pojistného v majetkovém pojištění k povolání
Příloha č. 10	Vztah výše pojistného v pov. ručení a hav. pojištění k povolání
Příloha č. 11	Vztah výše nesplaceného úvěru na bydlení k rodinnému stavu
Příloha č. 12	Vztah výše nesplaceného úvěru na bydlení k povolání
Příloha č. 13	Vztah výše spotřebitelského úvěru k rodinnému stavu
Příloha č. 14	Vztah výše spotřebitelského úvěru k povolání
Příloha č. 15	Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání k příjmům
Příloha č. 16	Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání k výdajům

Pohlaví	Věk	Stav	Bydliště	Děti	Příjem	Výdaje	Bilance	Vzdělání	Zaměstnání	Bydlen	Fin. Rez.	III.pilíř	II.pilíř	Živ. Poj.	Prav. Inv.	Jedn. Inv.	Inv. Nemov.	St. spoř.	Úv. bydl.	Spotř. Úv.	Leasing	Maj. Poj.	Pov.úč.	
muž	36	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	3	18000	14800	3200	vyučená/ý	pracovník/ce v administrativě	dům	0	300	ne	310	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
muž	25	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	1	20000	19000	1000	maturita	manuální pracovník/ce	dům	0	100	ne	790	ne	ne	ne	ne	1020000	ne	ne	ne	ne	
žena	29	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	1	15000	15000	0	vysokoškolské - 1st	mateřská dovolená	dům	0	100	ne	940	ne	ne	ne	ne	1020000	ne	ne	ne	ne	
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	19700	19700	0	maturita	mateřská dovolená	dům	60000	1000	ne	565	ne	ne	ne	ne	625000	ne	ne	ne	ne	
muž	37	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	39500	28300	11200	maturita	manažer/ka, ředitel/ka	dům	60000	1000	ano	1455	5000	ne	ne	ne	625000	ne	ne	ne	ne	
muž	26	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	1	27500	12100	15400	maturita	manuální pracovník/ce	byt	20000	300	ne	770	ne	ne	ne	ne	1110000	ne	ne	120	ne	
muž	47	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	35000	13000	22000	maturita	manuální pracovník/ce	dům	75000	1000	ne	400	2000	ne	ne	1000	ne	ne	ne	216	ne	
žena	46	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	19000	13000	6000	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	75000	1000	ne	800	ne	ne	ne	1700	ne	ne	ne	ne	ne	
žena	42	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	28000	17300	10700	vysokoškolské - 2st	pracovník/ce v administrativě	dům	60000	2000	ne	1400	500	ne	ne	ne	1500000	ne	ne	800	330	
muž	29	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	30000	20000	10000	maturita	státní zaměstnanec/kyně	byt	20000	300	ne	700	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
muž	24	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	18000	12000	6000	vysokoškolské - 1st	podnikatel/ka	nájem	250000	300	ne	ne	2500	100000	ne	500	ne	ne	ne	ne	ne	
žena	29	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	35000	32000	19000	maturita	podnikatel/ka	dům	40000	300	ne	2000	5000	ne	ne	ne	572500	ne	ne	385	ne	
muž	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	20000	32000	19000	maturita	manuální pracovník/ce	dům	40000	ne	ne	895	ne	ne	ne	ne	572500	ne	ne	ne	ne	
muž	28	svobodný/á	Praha	0	15000	14000	1000	vysokoškolské - 1st	manuální pracovník/ce	nájem	0	ne	ne	850	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	180	
žena	27	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	1	14000	14000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	0	300	ne	ne	100	ne	ne	ne	ne	240000	ne	ne	ne	ne
muž	26	svobodný/á	Praha	0	24000	17550	6450	maturita	manuální pracovník/ce	dům	80000	350	ne	1100	1000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	100	460	
žena	36	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	1	17000	16000	1000	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	0	350	ne	800	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	50	ne	
muž	24	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	22000	15000	7000	maturita	podnikatel/ka	u rodičů	30000	ne	ne	700	4000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
muž	26	svobodný/á	Praha	0	21000	15000	6000	vysokoškolské - 1st	manuální pracovník/ce	u rodičů	100000	350	ne	800	ne	ne	ne	2500	ne	ne	ne	80	390	
muž	52	ženatý/vdaná	Praha	2	28000	28000	0	vyučená/ý	podnikatel/ka	dům	350000	ne	ne	ne	ne	ne	1500000	ne	ne	125000	ne	450	1700	
žena	49	ženatý/vdaná	Praha	2	28000	28000	0	maturita	podnikatel/ka	dům	350000	1500	ne	ne	ne	ne	1500000	ne	ne	125000	ne	ne	ne	
muž	27	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	24000	16900	7100	vysokoškolské - 2st	pracovník/ce v administrativě	byt	200000	300	ne	1875	500	20000	750000	ne	ne	ne	ne	131	175	
žena	27	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	7600	7600	0	vysokoškolské - 2st	mateřská dovolená	byt	200000	300	ne	1500	ne	ne	750000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	
muž	34	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	1	35000	16000	19000	vysokoškolské - 2st	podnikatel/ka	byt	75000	300	ne	1293	ne	ne	2000000	ne	1400000	150000	ne	160	739	
žena	34	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	1	11000	11000	0	vysokoškolské - 2st	mateřská dovolená	byt	75000	ne	ne	300	ne	ne	2000000	ne	1400000	150000	ne	ne	ne	
muž	27	svobodný/á	Praha	0	20000	15000	5000	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	40000	ne	ne	2000	1000	ne	1400000	ne	ne	ne	ne	182	ne	
muž	46	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	25000	23000	2000	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	40000	300	ano	817	1700	ne	1400000	ne	ne	112000	ne	ne	ne	
muž	44	rozvedený/á	Praha	1	35000	35000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	50000	300	ano	300	1300	ne	ne	ne	ne	ne	ne	156	ne	
žena	46	rozvedený/á	Středočeský kraj - obec	2	24000	24000	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	nájem	200000	800	ano	672	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	100	
muž	44	rozvedený/á	Praha	1	35000	32000	3000	maturita	podnikatel/ka	nájem	0	500	ne	922	1000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	45	ne	
muž	34	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	25000	25000	0	vysokoškolské - 2st	pracovník/ce v administrativě	byt	150000	ne	ne	2486	ne	50000	ne	ne	985000	ne	ne	79	238	
muž	28	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	17000	17000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	0	ne	ano	204	ne	ne	ne	ne	ne	68000	ne	ne	ne	ne
muž	34	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	60000	40000	20000	maturita	manažer/ka, ředitel/ka	dům	265000	300	ano	4327	8400	ne	ne	ne	1250000	ne	ne	204	866	
žena	28	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	15000	15000	0	maturita	pracovník/ce v administrativě	dům	265000	ne	ne	922	ne	ne	ne	ne	1250000	ne	ne	ne	ne	
žena	23	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	1	15000	15000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	0	ne	ne	504	700	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	217	
muž	56	ženatý/vdaná	Praha	2	30000	30000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	25000	300	ne	1347	ne	ne	ne	ne	ne	125000	ne	ne	ne	ne
žena	44	ženatý/vdaná	Praha	2	14000	14000	0	maturita	manuální pracovník/ce	nájem	25000	300	ne	748	ne	ne	ne	ne	ne	125000	ne	ne	ne	ne
muž	27	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	10000	10000	0	vysokoškolské - 1st	manuální pracovník/ce	byt	100000	ne	ne	ne	2500	1000000	ne	ne	ne	50000	ne	ne	ne	ne
muž	40	rozvedený/á	Středočeský kraj - Kladno	1	16000	16000	0	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	byt	0	300	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ne	212435	ne	ne	ne	ne

Pohlaví	Věk	Stav	Bydliště	Děti	Příjem	Výdaje	Bilance	Vzdělání	Zaměstnání	Bydlení	Fin. Rez.	III.pilíř	II.pilíř	Živ. Poj.	Prav. Inv.	Jedn. Inv.	Inv. Nemov.	St. spoř.	Úv. bydl.	Spotř. Úv.	Leasing	Maj. Poj.	Pov.ruč.
muž	33	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	33000	13400	19600	maturita	pracovník/ce v administrativě	nájem	950000	1500	ne	1200	2000	ne	ne	1750	595000	ne	ne	91	436
žena	30	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	7600	7600	0	vysokoškolské - 2st	mateřská dovolená	nájem	950000	300	ne	395	ne	ne	ne	ne	595000	ne	ne	ne	ne
muž	39	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	20000	20000	0	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	byt	0	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	550000	ne	ne	ne
muž	23	svobodný/á	Praha	0	25000	11000	14000	maturita	pracovník/ce v administrativě	nájem	60000	300	ne	850	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
žena	23	svobodný/á	Praha	0	16000	11000	5000	maturita	pracovník/ce v administrativě	nájem	60000	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
muž	23	svobodný/á	Praha	0	50000	50000	0	maturita	podnikatel/ka	nájem	30000	300	ano	1100	1000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	100	ne
žena	31	svobodný/á	Praha	0	36000	25550	10450	vysokoškolské - 2st	pracovník/ce v administrativě	dům	600000	ne	ne	1338	2000	ne	2500000	ne	2500000	ne	ne	168	ne
muž	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	63000	52400	10600	maturita	podnikatel/ka	dům	0	1500	ne	2000	ne	ne	ne	ne	500000	ne	ne	468	ne
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	15600	15600	0	vysokoškolské - 2st	manuální pracovník/ce	dům	0	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	500000	ne	ne	ne	ne
muž	43	ženatý/vdaná	Praha	0	100000	38000	62000	maturita	podnikatel/ka	byt	0	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1450000	ne	ne	188	ne
žena	35	ženatý/vdaná	Praha	0	40000	38000	2000	vysokoškolské - 2st	manažer/ka, ředitel/ka	byt	0	ne	ne	1261	ne	ne	ne	ne	1450000	ne	ne	ne	ne
muž	34	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	25000	17300	7700	maturita	manažer/ka, ředitel/ka	byt	150000	ne	ne	1100	ne	ne	ne	ne	1550000	50000	ne	127	ne
muž	30	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	20000	11000	9000	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	byt	10000	800	ne	600	ne	ne	ne	ne	665000	ne	ne	198	ne
žena	26	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	11600	11000	600	vysokoškolské - 2st	mateřská dovolená	byt	10000	ne	ne	800	ne	ne	ne	ne	665000	ne	ne	ne	ne
muž	50	ženatý/vdaná	Praha	3	50000	36000	14000	maturita	podnikatel/ka	dům	0	ne	ne	9000	ne	ne	ne	ne	300000	ne	250000	ne	ne
žena	36	ženatý/vdaná	Praha	3	0	0	0	maturita	nezaměstnaný/á	dům	0	300	ne	ne	ne	ne	ne	ne	300000	ne	ne	ne	ne
muž	28	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	15000	16000	-1000	maturita	manuální pracovník/ce	u rodičů	20000	ne	ne	1053	1000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
muž	30	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	18000	18000	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	200000	ne	ne	1000	1000	ne	ne	ne	1250000	ne	ne	ne	300
žena	31	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	7600	7600	0	maturita	mateřská dovolená	dům	200000	300	ne	1335	ne	ne	ne	ne	1250000	ne	ne	ne	ne
žena	39	svobodný/á	Středočeský kraj - Kladno	0	34000	19000	15000	vysokoškolské - 2st	manuální pracovník/ce	byt	200000	ne	ne	1300	ne	ne	200000	ne	ne	ne	ne	91	150
žena	22	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	15000	6700	8300	vysokoškolské - 1st	státní zaměstnanec/kyně	u rodičů	30000	300	ne	560	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
muž	38	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	1	40000	33280	6720	vysokoškolské - 1st	podnikatel/ka	byt	0	300	ne	1800	3000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	166	ne
žena	31	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	1	10200	10200	0	maturita	manuální pracovník/ce	byt	0	300	ne	1304	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
žena	63	rozvedený/á	Středočeský kraj - Kladno	1	18000	14000	4000	maturita	státní zaměstnanec/kyně	byt	120000	ne	ne	420	2000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	100	ne
žena	35	rozvedený/á	Středočeský kraj - obec	1	25000	25000	0	vysokoškolské - 2st	státní zaměstnanec/kyně	dům	20000	300	ne	711	1500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	105	ne
žena	35	ženatý/vdaná	Praha	2	20000	17500	2500	vysokoškolské - 2st	pracovník/ce v administrativě	dům	34000	300	ne	550	ne	ne	ne	1500	ne	ne	ne	290	650
muž	35	ženatý/vdaná	Praha	2	23000	17500	5500	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	34000	300	ne	1107	ne	ne	ne	1500	ne	ne	ne	ne	ne
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	19000	19000	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	0	ne	ne	750	ne	ne	ne	ne	850000	130000	ne	ne	ne
muž	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	30600	30600	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	0	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	850000	130000	ne	ne	ne
žena	29	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	20400	15900	4500	maturita	mateřská dovolená	dům	50000	100	ne	640	ne	ne	ne	ne	550000	ne	ne	ne	173
muž	32	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	23000	15900	7100	maturita	manuální pracovník/ce	dům	50000	300	ne	825	ne	ne	ne	ne	550000	ne	ne	ne	225
žena	40	ženatý/vdaná	Praha	3	7600	7600	0	vysokoškolské - 2st	mateřská dovolená	dům	200000	ne	ne	820	ne	ne	ne	ne	1050000	ne	ne	220	266
muž	43	ženatý/vdaná	Praha	3	34500	32400	2100	vysokoškolské - 2st	podnikatel/ka	dům	200000	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1050000	ne	ne	ne	ne
muž	39	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	2	29000	18000	11000	základní	manažer/ka, ředitel/ka	dům	40000	100	ne	600	ne	ne	ne	ne	ne	300000	ne	ne	210
žena	40	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	2	14000	14000	0	maturita	pracovník/ce v administrativě	dům	40000	100	ne	600	ne	ne	ne	ne	ne	200000	ne	ne	ne
žena	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	50000	27500	22500	maturita	podnikatel/ka	dům	300000	500	ne	900	5000	ne	ne	1500	1100000	ne	350000	310	208
muž	41	ženatý/vdaná	Praha	2	40000	27500	12500	vysokoškolské - 2st	státní zaměstnanec/kyně	dům	0	500	ne	1535	ne	ne	ne	1500	ne	ne	ne	ne	ne
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	2	19000	19000	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	byt	0	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1700	ne	125000	ne	190	225
muž	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	2	27000	27000	0	maturita	státní zaměstnanec/kyně	byt	0	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1700	ne	125000	ne	ne	ne

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Pohlaví	Věk	Stav	Bydliště	Děti	Příjem	Výdaje	Bilance	Vzdělání	Zaměstnání	Bydlení	Fin. Rez.	III.pilíř	II.pilíř	Žv. Poj.	Prav. Inv.	Jedn. Inv.	Inv. Nemov.	St. spoř.	Úv. bydl.	Spotř. Úv.	Leasing	Maj. Poj.	Pov.ruč.
žena	37	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	2	13000	11450	1550	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	dům	10000	ne	ne	890	1000	ne	ne	ne	550000	ne	ne	ne	ne
muž	37	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - Kladno	2	21000	11450	9550	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	dům	10000	ne	ne	901	500	ne	ne	ne	550000	ne	ne	322	371
žena	41	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	21400	21400	0	vysokoškolské - 1st	státní zaměstnanec/kyně	dům	2000000	ne	ne	1044	ne	ne	500000	1700	ne	ne	ne	ne	383
muž	45	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	80000	34600	45400	vysokoškolské - 2st	státní zaměstnanec/kyně	dům	2000000	ne	ne	1750	ne	ne	500000	1700	ne	ne	ne	433	233
žena	30	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	10100	10100	0	maturita	mateřská dovolená	dům	0	300	ne	1020	ne	ne	ne	ne	1250000	150000	ne	450	133
muž	35	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	22000	22000	0	maturita	pracovník/ce v administrativě	dům	0	300	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1250000	150000	ne	ne	ne
žena	42	rozvedený/á	Středočeský kraj - obec	1	30000	25000	5000	maturita	pracovník/ce v administrativě	nájem	100000	500	ne	680	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	81	761
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	15000	15000	0	vysokoškolské - 2st	manuální pracovník/ce	dům	60000	1000	ne	879	1500	ne	1500000	ne	200000	ne	ne	157	350
muž	40	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	36000	22000	14000	maturita	státní zaměstnanec/kyně	dům	60000	1000	ne	650	ne	ne	1500000	ne	200000	ne	ne	198	ne
muž	27	svobodný/á	Středočeský kraj - obec	0	23000	17000	6000	maturita	manuální pracovník/ce	u rodičů	0	300	ne	720	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
žena	51	rozvedený/á	Středočeský kraj - obec	1	16000	16000	0	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	dům	0	1000	ne	700	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
žena	27	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	10000	10000	0	vysokoškolské - 2st	státní zaměstnanec/kyně	byt	0	300	ne	800	500	ne	ne	ne	550000	ne	ne	170	120
muž	33	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	1	20000	17700	2300	maturita	manuální pracovník/ce	byt	0	300	ne	1005	ne	ne	ne	ne	550000	ne	ne	ne	ne
žena	40	rozvedený/á	Středočeský kraj - obec	3	24000	14000	10000	maturita	manažer/ka, ředitel/ka	byt	50000	500	ano	506	ne	ne	ne	ne	ne	100000	ne	ne	ne
muž	37	svobodný/á	Praha	0	27000	20000	7000	maturita	státní zaměstnanec/kyně	byt	100000	500	ne	725	500	ne	ne	ne	ne	ne	ne	160	ne
žena	37	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	3	30000	22500	7500	maturita	podnikatel/ka	dům	25000	500	ne	1650	1000	ne	1600000	1700	80000	50000	ne	276	307
muž	41	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	3	22500	22500	0	vyučená/ý	manuální pracovník/ce	dům	25000	600	ano	537	1500	ne	1000000	1000	80000	50000	ne	133	262
žena	38	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	35000	35000	0	vysokoškolské - 2st	podnikatel/ka	dům	1000000	1500	ne	1000	ne	200000	1750000	ne	ne	ne	ne	500	750
muž	45	ženatý/vdaná	Středočeský kraj - obec	2	120000	35000	85000	vysokoškolské - 2st	manažer/ka, ředitel/ka	dům	1000000	1500	ne	1000	ne	ne	1750000	ne	ne	ne	ne	ne	591

Příloha č. 2 Vztah výše spořené částky ve stavebním spoření k rodinnému stavu

Rodinný stav	Průměrná spořená částka ve stavebním spoření
rozvedený/á	266,67 Kč
svobodný/á	1 260,00 Kč
ženatý/vdaná	1 488,10 Kč
Celkový součet	1 313,24 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 3 Vztah výše investované částky v podílových fondech k povolání

Zaměstnání	Průměrná investovaná částka
manažer/ka, ředitel/ka	4 633,33 Kč
podnikatel/ka	2 722,22 Kč
pracovník/ce v administrativě	1 467,50 Kč
manuální pracovník/ce	1 015,79 Kč
státní zaměstnanec/kyně	950,00 Kč
mateřská dovolená	800,00 Kč
nezaměstnaný/á	0,00 Kč
Celkový součet	1 543,93 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 4 Poměr směřování jednorázových investic

Poměr osob, jednorázově investujících v podílových fondech	5,14%
Poměr osob, jednorázově investujících do nemovitostí	12,57%

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 5 Výše částek investovaných do nemovitostí dle povolání

Povolání	Průměrná jednorázová investice do nemovitostí
manažer/ka, ředitel/ka	1 750 000,00 Kč
podnikatel/ka	1 725 000,00 Kč
pracovník/ce v administrativě	1 625 000,00 Kč
mateřská dovolená	1 375 000,00 Kč
státní zaměstnanec/kyně	1 020 000,00 Kč
manuální pracovník/ce	1 016 666,67 Kč
Celkový součet	1 331 818,18 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 6 Vztah výše pojistného v životním pojištění k rodinnému stavu

Rodinný stav	Průměrná pojistná částka
rozvedený/á	710,69 Kč
svobodný/á	918,15 Kč
ženatý/vdaná	1 142,88 Kč
Celkový součet	1 006,09 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 7 Vztah výše pojistného v životním pojištění k povolání

Povolání	Průměrná pojistná částka
podnikatel/ka	1 605,88 Kč
manažer/ka, ředitel/ka	1 254,40 Kč
pracovník/ce v administrativě	1 047,00 Kč
státní zaměstnanec/kyně	882,50 Kč
manuální pracovník/ce	863,18 Kč
mateřská dovolená	803,53 Kč
Celkový součet	1 006,09 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 8 Vztah výše pojistného v majetkovém pojištění k rodinnému stavu

Rodinný stav	Průměrná pojistná částka
rozvedený/á	144,00 Kč
svobodný/á	218,64 Kč
ženatý/vdaná	276,41 Kč
Celkový součet	237,65 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 9 Vztah výše pojistného v majetkovém pojištění k povolání

Povolání	Průměrná pojistná částka
mateřská dovolená	335,00 Kč
podnikatel/ka	323,80 Kč
státní zaměstnanec/kyně	231,29 Kč
pracovník/ce v administrativě	217,43 Kč
manažer/ka, ředitel/ka	215,00 Kč
manuální pracovník/ce	185,30 Kč
Celkový součet	237,65 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 10 Vztah výše pojistného v pov. ručení a hav. pojištění k povolání

Povolání	Průměrná pojistná částka
podnikatel/ka	817,33 Kč
manažer/ka, ředitel/ka	468,75 Kč
pracovník/ce v administrativě	361,15 Kč
manuální pracovník/ce	313,53 Kč
státní zaměstnanec/kyně	259,20 Kč
mateřská dovolená	190,67 Kč
Celkový součet	374,45 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 11 Vztah výše nesplaceného úvěru na bydlení k rodinnému stavu

Rodinný stav	Průměrná půjčená částka
svobodný/á	1 153 466,67 Kč
rozvedený/á	1 000 000,00 Kč
ženatý/vdaná	778 380,00 Kč
Celkový součet	866 984,85 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 12 Vztah výše nesplaceného úvěru na bydlení k povolání

Povolání	Průměrná půjčená částka
pracovník/ce v administrativě	1 367 727,27 Kč
manažer/ka, ředitel/ka	1 218 750,00 Kč
podnikatel/ka	959 318,18 Kč
mateřská dovolená	810 535,71 Kč
státní zaměstnanec/kyně	734 062,50 Kč
manuální pracovník/ce	542 852,94 Kč
nezaměstnaný/á	300 000,00 Kč
Celkový součet	866 984,85 Kč

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 13 Vztah výše spotřebitelského úvěru k rodinnému stavu

Rodinný stav	Průměrná půjčená částka
rozvedený/á	253 108,75 Kč
svobodný/á	184 128,44 Kč
ženatý/vdaná	122 142,86 Kč
Celkový součet	166 720,29 Kč

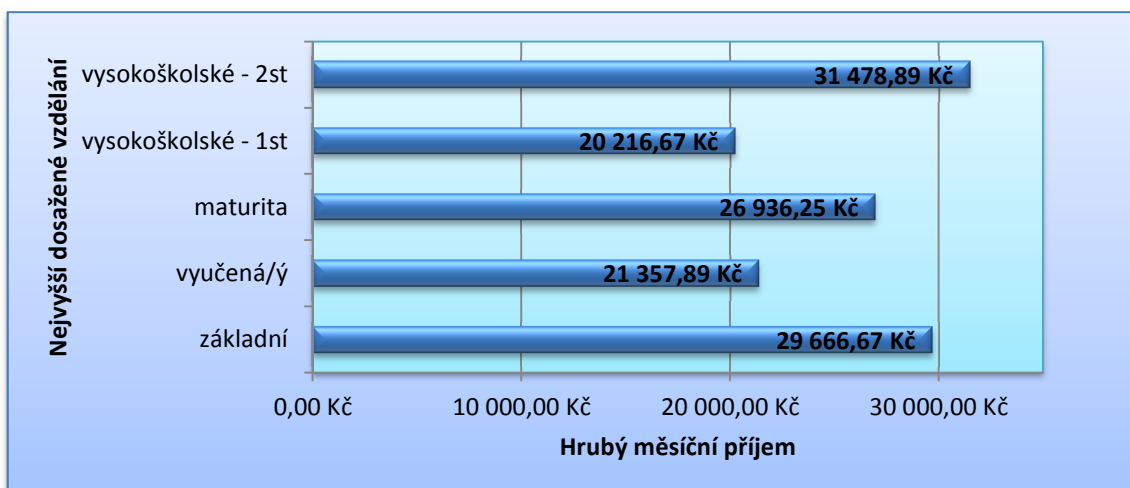
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 14 Vztah výše spotřebitelského úvěru k povolání

Povolání	Průměrná půjčená částka
manuální pracovník/ce	210 540,83 Kč
manažer/ka, ředitel/ka	194 166,67 Kč
mateřská dovolená	150 000,00 Kč
státní zaměstnanec/kyně	135 000,00 Kč
podnikatel/ka	112 500,00 Kč
pracovník/ce v administrativě	104 250,00 Kč
Celkový součet	166 720,29 Kč

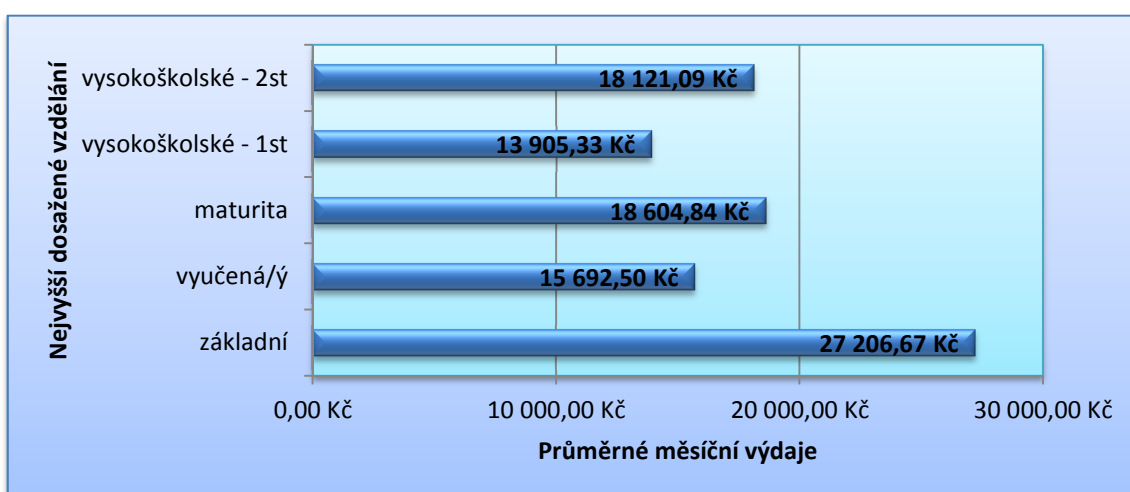
Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 15 Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání k příjmům

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování

Příloha č. 16 Vztah nejvyššího dosaženého vzdělání k výdajům

Zdroj: Interní data společnosti Partners Financial Services, a.s., vlastní zpracování